

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

REALIZACJI USTALEŃ MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

**- OBSZAR GMINY CZAPLINEK –
-„OSTOJA DRAHIMSKA”-**

**TEREN OBEJMUJĄCY
OBSZAR EWIDENCYJNY SULIBÓRZ**

Zespół autorski

mgr inż. Urszula Arciuszkiewicz-Rachuta
mgr inż. arch. Piotr Kozłowski
mgr Marcin Rachuta
inż. Ewelina Boderek
Tomasz Sapiński

Sierpień-Październik, 2011 r.

Spis treści

1. Wprowadzenie.....	3
1.1. Podstawa prawna wykonania prognozy oraz jej zakres.....	3
1.2. Lokalizacja przedmiotu opracowania.....	4
1.3. Informacje o zawartości, głównych celach projektowanych ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami.....	7
1.4. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy	11
1.5. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanych ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz częstotliwości jej przeprowadzania.....	14
1.6. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko.....	15
2. Streszczenie w języku niespecjalistycznym informacji zawartych w prognozie.....	15
3. Określenie oraz ocena istniejącego stanu środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu	17
4. Analiza istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia realizacji projektowanych ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.....	51
5. Określenie celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanych ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu.....	53
6. Analiza przewidywanych znaczących oddziaływań różnego rodzaju na środowisko, a w szczególności na różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, a także na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 i integralność tego obszaru oraz zabytki i dobra materialne.....	55
7. Przedstawienie rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru.....	77
8. Cele i geograficzny zasięg projektowanych zmian mpzp a cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralności tego obszaru - przedstawienie rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projekcie mpzp.....	79

Załącznik:

1. Mapa uwarunkowań środowiskowych na tle projektu mpzp oraz wynikających z tego skutków środowiskowych. Skala 1:5 000.

1. Wprowadzenie

1.1. Podstawa prawna wykonania prognozy oraz jej zakres

Obowiązek sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko skutków wprowadzenia dokumentu będącego miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego został wprowadzony ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa, w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 08. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.). Postanowienia zawarte w Rozdziale 1 Działu IV wymienionej ustawy, zatytułowanym „Dokumenty wymagające przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko”, w zasadniczej części stanowią implementację przepisów Dyrektywy 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny oddziaływania na środowisko niektórych planów i programów. Prognoza oddziaływania na środowisko, o której mowa, w rozumieniu prawa wspólnotowego jest raportem, o którym pisze się w art. 3 pkt c) oraz art. 5 ust. 1 wspomnianej dyrektywy.

Według art. 46 pkt 1 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa, w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko, **projektowany dokument – miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Czaplinek dla terenu części obrębu Sulibórz jest projektem dla którego wymaga się przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko**, na zasadach określonych w tej ustawie. W trybie tej właśnie procedury organ opracowujący projekt dokumentu jest zobowiązany do sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko.

Implementacja Dyrektywy 2001/42/WE została dokonana (w części dotyczącej struktury treści i zakresu wymaganej informacji) w art. 51 w/w ustawy, zgodnie z którym prognoza ta powinna:

1. zawierać:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;

2. określać, analizować i oceniać:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta,

rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy; oraz

3. przedstawiać:

- a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

W drodze dalszej procedury projekt miejscowego planu wraz z niniejszą prognozą oddziaływania na środowisko poddany zostanie opiniowaniu przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska oraz państwowego powiatowego inspektora sanitarnego.

Zgodnie z przepisami działu III, ustawy, o której mowa, zostanie zapewniona możliwość udziału społeczeństwa w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko.

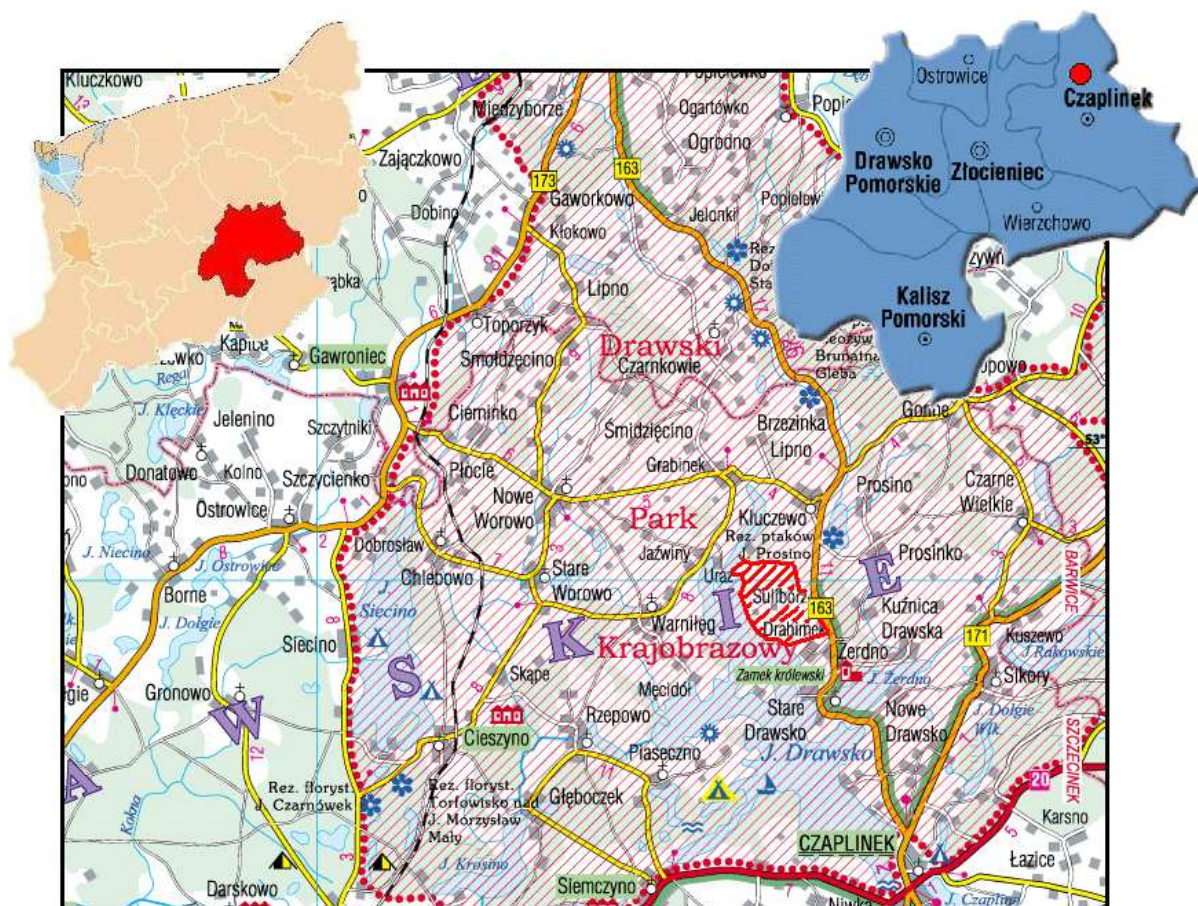
Według z art. 17 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 03. Nr 80, poz. 717 z późn. zm.) Burmistrz Gminy Czaplinek ogłosi, w prasie miejscowej oraz przez obwieszczenie, a także w sposób zwyczajowo przyjęty w gminie Czaplinek, o wyłożeniu projektu miejscowego planu do publicznego wglądu na co najmniej 14 dni przed dniem wyłożenia i wyłoży ten projekt wraz z prognozą oddziaływania na środowisko do publicznego wglądu, na okres co najmniej 30 dni oraz zorganizuje w tym czasie dyskusję publiczną nad przyjętymi w tym projekcie planu rozwiązaniami.

1.2. Lokalizacja przedmiotu opracowania

Obszar opracowania położony jest w północnej części gminy Czaplinek, będącej północno-wschodnią częścią powiatu drawskiego, stanowiącego środkową część województwa zachodniopomorskiego (ryc.1).

Według podziału na krainy fizyczno-geograficzne Polski cały obszar opracowania położony jest na terenie Pojezierza Drawskiego (mezoregion 314.45), wchodzącego w skład Pojezierze Południowobałtyckiego (Kondracki J.).

Według opracowania „Jednostki przestrzenne Drawskiego Parku Krajobrazowego”, sporządzonym pod nadzorem prof. dr hab. A. Kostrzewskiego, w 1997, obszar objęty opracowaniem położony jest w przeważającej mierze w obrębie mikroregionu – **Pojezierze Drahimskie (314.455)**, wydzielonym z mezoregionu - **Pojezierze Drawskie**. Autorzy opracowania mikroregion ten podzielili na kilkanaście typów terenu. Według tego podziału zachodnia część terenu objętego opracowaniem położona jest na terenie **Kotliny Drawskiej** (rynna jez. Drawskiego wraz z terenem przybrzeżnym). Pozostała część obszaru, natomiast położona jest w obrębie **Niecki (Niziny) Kluczewskiej**, która rozciąga się na terenie równiny sandrowej i otaczającej jej wysoczyzny morenowej z obniżeniami bezodpływowymi.

Rycina 1. Schematyczna lokalizacja obszaru objętego opracowaniem ekofizjograficznym, na tle mapy turystyczno-krajobrazowej, schematu powiatu drawskiego i woj. zachodniopomorskiego.

Na obszar objęty opracowaniem składają się tereny zlokalizowane na północ od Starego Drawska, od wschodu ograniczone drogą wojewódzką 163 (Wałcz-Kołobrzeg), od zachodu – linią brzegową jez. Drawskiego, rozciągające się do kompleksu leśnego przy Zatoce Kluczewskiej (ryc. 2).

W większości teren ten stanowi grunt orny, który od lat użytkowana jest jako pola uprawne, obsiewane głównie zbożem. Rola wokół miejscowości Drahimek wykorzystywana jest natomiast jako pastwiska. Pozostałą część gruntu rolnego stanowią ewidencyjne użytki zielone, z których większość to pastwiska oraz nieliczne łączki, powstałe najczęściej przy ciekach i zbiornikach wodnych (w naturalnych obniżeniach terenu).

Wzdłuż całej linii brzegowej jez. Drawskiego rosną niewielkie kompleksy leśne. Są one także ciekawym elementem krajobrazu rolniczego, podobnie jak rozmaite nieużytki.

Na obszar ten składają się także tereny zabudowane gospodarstwa rolnego (byłe Państwowe Gospodarstwo Rolne), zabudowa wsi Drahimek oraz kompleks zadrzewień, stanowiący niegdyś Park Dworski wraz z malutkim cmentarzem zabytkowym (zał. 1).

Rycina 2. Obszar objętego opracowaniem ekofizjograficznym na tle mapy topograficznej.
(Źródło: Map topograficzna arkusz: Złocieniec N-33-93-A, skala 1: 50 000).

1.3. Informacje o zawartości, głównych celach projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami

Projekt planu zrealizowany został w skutek wszczętej procedury planistycznej, na podstawie uchwały Nr VIII/64/07 Rady Miejskiej w Czaplinku z dnia 27 kwietnia 2007 r. w sprawie przystąpienia do opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Czaplinek obejmującego obszar ewidencyjny Sulibórz.

Główne cele projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

Nadrzędnym celem sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obrębu Sulibórz jest realizacja polityki przestrzennej gminy Czaplinek, określonej w różnych dokumentach planistycznych, przede wszystkim w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Duży potencjał przyrodniczy, krajobrazowy, kulturowy i lokalizacyjny obszaru „Ostoja Drahimska” oraz przemiany gospodarczo-społeczne przyczyniły się do zrodzenia się potrzeby stworzenia w jego obrębie nowej struktury funkcjonalno-przestrzennej i przekształcenia tego obszaru w kompleks turystyczny. Od lat 90. w „Zmianach do miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Czaplinek”, obejmujących obszar funkcjonalno – przestrzenny, położony w obrębie Sulibórz”, planowano tu wybudowanie ośrodka turystycznego - EKOPARK „DRAWSKO”, na pow. 630 ha. Zamierzenie to zostało także uwzględnione w „Projekcie Planu Ochrony Drawskiego Parku Krajobrazowego”, oraz w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czaplinek” z 2001 r., przyjętym uchwałą nr XXVII/194/2001 Rady Miejskiej w Czaplinku z dnia 28 września 2001 r. zmienionym uchwałą nr XLIII/371/09 z dnia 18 września 2009 r. i uchwałą nr XLIII/372/09 z dnia 18 września 2009 r. W „Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego” z 2010 r., w kierunkach rozwoju obszar ten został także zakwalifikowany jako teren predysponowany do rozwoju turystycznego, natomiast jezioro Drawskie jako akwen do rozwoju turystyki wodnej. Przy podziale na strefy aktywności ekonomicznej, natomiast obszar ten został predysponowany do intensywnego zagospodarowania turystycznego.

Ostatecznie Uchwała Rady Miejskiej w Czaplinku Nr VIII/64/07, z dnia 27 kwietnia 2007 r., w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Czaplinek, obejmującego obszar ewidencyjny Sulibórz stworzyła możliwość zaprojektowania na terenie tym kompleksu rekreacyjno-turystycznego. W projekcie mpzp, który jest sporządzany na podstawie tej uchwały, zostały uwzględnione m.in. wskazania i zalecenia z „Opracowania ekofizjograficznego”, sporządzonego na potrzeby przedmiotowego projektu planu, gdzie w pkt 8 (Ocena przydatności środowiska, polegająca na określeniu możliwości rozwoju i ograniczeń dla różnych rodzajów użytkowania i form zagospodarowania obszaru oraz pkt 9 (Określenie uwarunkowań ekofizjograficznych dla rozwoju użytkowych z uwzględnieniem infrastruktury niezbędnej do prawidłowego spełniania tych funkcji), ze względu na ogromne predyspozycje przyrodnicze i krajobrazowe, a tym samym turystyczne terenu wskazano na możliwość stworzenia tu struktury funkcjonalno – przestrzennej, w postaci kompleksu rekreacyjno-turystycznego.

W nawiązaniu do zapisów wymienionych powyżej dokumentów, w ramach projektu planu, wprowadza się i określa szereg nowych funkcji, które umożliwią wykorzystanie tego terenu głównie pod względem turystycznym, wypoczynkowym, sportowym i rekreacyjnym. Funkcjom wiodącym towarzyszą tereny: lasów; zieleni o charakterze naturalnym; teren zieleni urządzonej; ogródków działkowych, wód powierzchniowych śródlądowych; rolnicze;

rolnicze i obsługi rolnictwa; zabudowy zagrodowej z funkcją agroturystyczną; zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej; zabudowy rekreacji indywidualnej; zabudowy usługowej; zabudowy usługowej i usług administracji; parkingów; infrastruktury technicznej; dróg wewnętrznych; dróg wewnętrznych ciągów pieszych; dróg publicznych klasy dojazdowej.

W projekcie mpzp dla obszaru „Ostoja Drahimska” na rysunku planu wydzielono tereny, które przeznacza się pod:

- 1) zabudowę mieszkaniową jednorodziną i zabudowę usługową (MN,U);
- 2) zabudowę rekreacji indywidualnej (MNI);
- 3) zabudowę zagrodową z funkcją agroturystyczną (RMa);
- 4) zabudowę usługową, zabudowę garażową i zieleni urządzoną (U,Kp,ZP);
- 5) zabudowę usługową i zabudowę usług administracji (U,Ua);
- 6) zabudowę usług turystyki (Ut);
- 7) zabudowę usług turystyki, zabudowę mieszkaniową jednorodziną (Ut,MN);
- 8) zabudowę usług turystyki, zabudowę usługową (Ut,U);
- 9) sport i rekreację (US);
- 10) sport i rekreację oraz zabudowę usług turystyki (US,Ut);
- 11) sport i rekreację oraz zabudowę usługową (US,U);
- 12) sport i rekreację oraz zieleni urządzoną (US, ZP);
- 13) sport i rekreację, zabudowę usług turystyki i zieleni urządzoną (US,Ut,ZP);
- 14) lasy (ZL);
- 15) zieleni urządzoną (ZP);
- 16) tereny rolnicze, tereny zieleni o charakterze naturalnym (R,ZPn);
- 17) parkingi (Kp);
- 18) rolnictwo (R);
- 19) rolnictwo, sport i rekreację (R,US);
- 20) rolnictwo, obsługę rolnictwa (R,Ro);
- 21) obsługę rolnictwa i zabudowę usług turystyki (Ro,Ut);
- 22) drogi wewnętrzne (KDW);
- 23) drogi wewnętrzne ciągów pieszych (KDWp);
- 24) drogi publiczne klasy dojazdowej (KDd);
- 25) drogi publiczne klasy lokalnej (KDL);
- 26) infrastrukturę techniczną (IT).

W projekcie uchwały przedmiotowego mpzp, dla poszczególnych terenów, oznaczonych na rysunku planu (które zawiera także załącznik graficznego nr 1 prognozy), znajdują się ustalenia ogólne oraz szczegółowe.

Tak jak już wspomniano większa część terenów została przeznaczona w celu umożliwiającym rozwój usług turystyki, sportu i rekreacji, po to by stworzyć tu kompleks rekreacyjno-turystyczny. W obrębie obszaru objętego mpzp, o łącznej powierzchni 677,04 ha, wyznaczono nowe tereny, o funkcji zabudowy turystycznej (117, 137, 144, 155, 157, 164 Ut, o łącznej pow. 11,01 ha), o różnej intensywności zagospodarowania, kubatury itp. Funkcją uzupełniającą usługi turystyki, będzie głównie realizacja zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej - w ramach wsi Drahimek wraz z kompleksem gospodarczym oraz w północnej i środkowej części terenu (7, 10, 19, 20, 22- 24, 26, 28, 34, 65, 102, 106, 108-110, 112, 114, 115, 119, 121, 123-125, 127 - 129, 131, 132, 134, 138-140, 145, 150, 158, 159, 161-163, 165, 167, 168, 169 Ut,MN, o łącznej powierzchni 88,74 ha) oraz zabudowa usługowa (74, 80 Ut,U, o pow. 6,74 ha).

W celu rozwoju usług turystyki wodnej, sportów wodnych i rekreacji nad jez.

Drawskim wskazano 3 miejsca pod realizację przystani wodnych i pomostów i 7 miejsc, w których możliwe będzie stworzenie plaż i kąpielisk (zał. 1). Na terenie tym, w części zachodniej i południowo-zachodniej wyznaczono siedem obszarów usług sportu, którym towarzyszyć będzie zabudowa usług turystyki, zieleni urządzonej lub usługi. Do obszarów tych należą tereny: sportu i rekreacji, teren zabudowy usług turystyki i teren zieleni urządzonej wyznaczono natomiast tor saneczkowy i stok narciarski (77 US,Ut,ZP, o pow. 10,67 ha); sportu i rekreacji - zespół boisk sportowych (60 US, o pow. 0,91 ha – istniejące boiska sportowe); sportu i rekreacji, zieleni urządzonej - w tym plaża, zespół boisk sportowych (79 US,ZP, o pow. 5,84 ha); sportu i rekreacji, zabudowy usług turystyki, zieleni urządzonej (94 US,Ut,ZP, o pow. 2,01 ha); sportu i rekreacji – przystań wodna i pomost (153 US, o pow. 0,27); sportu i rekreacji, zabudowy usług turystyki (84, 100 US,Ut, o łącznej pow. 11,32 ha) oraz sportu i rekreacji, zabudowy usługowej (83 US,U, o pow. 4,34 ha).

Na terenie obsługi rolnictwa (obecny teren gospodarstw rolnego) także zaplanowano możliwość realizacji zabudowy usług turystyki (63 Ro,Ut, o pow. 13,34 ha), w obrębie terenów rolnictwa, jako funkcję uzupełniającą wskazano tereny sportu i rekreacji – z hipodromem i lądowiskiem sportowym (85, 54 R,US, o łącznej pow. 41,79 ha), a z kolei na terenach zabudowy zagrodowej umożliwiono realizację funkcji agroturystycznej (5, 11, 12, 16, 33, 38, 39, 41, 42, 47, 48, 51, 52 RMa, o łącznej powierzchni 63,66 ha).

W projekcie mpzp oprócz funkcji turystycznej i sportowej znaczny procent terenu wyznaczono pod rozwój funkcji mieszkaniowej z zabudową usługową (8, 18, 43, 45, 58, 64, 66, 89-91, 107, 142, 147 MN,U, o łącznej pow. 26,81 ha), a także pod tereny zabudowy rekreacji indywidualnej (88, 93, 95- 97, 99, 103, 104, 143 MNl, o łącznej pow. 27,35 ha).

Ponadto zaprojektowano dwa obszary zabudowy usługowej, zapewniającej obsługę zaprojektowanego kompleksu. Są to tereny: zabudowy usługowej i usług administracji (76 U,Ua, o pow. 1,68 ha) oraz zabudowy usługowej, parkingów i zieleni urządzonej (17, 44 U,Kp,ZP, o łącznej pow. 3,43 ha).

Został wyznaczony jeden teren rolniczy i obsługi rolnictwa (53 R,Ro, o pow. 4,08 ha).

Dwa, wyżej wymienione obszary według zapisów planu będą posiadały dużą intensywność zabudowy, zarówno powierzchniowej jak i kubaturowej. Pierwszy obszar zlokalizowany jest na wysokości zjazdu z drogi wojewódzkiej do miejscowości Żerdno (74 Ut,U) – kompleks turystyczny i usług - obsługi ruchu tranzytowego, z możliwością budowy stacji paliw, moteli i restauracji. Drugi kompleksy znajduje się na południowo-zachód od miejscowości Drahimek – kompleks usług turystyki (80 Ut,U), o wysokim standardzie wraz z portem jachtowym i obsługą turystyki i sportów wodnych. W ramach tego kompleksu będzie możliwości realizacji kompleksu hotelowo – konferencyjnego oraz portu jachtowego, wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą.

Wprowadza się nowy układ dróg obsługujących poszczególne kompleksy form zabudowy wraz z wyznaczonymi centrami obsługi turystów (ma to formę wyznaczonych rond wraz z określonymi funkcjami usługowymi) – zakłada się wyznaczenie 2 takich miejsc: 17, 44 U,Kp,ZP (o łącznej pow. 3,43 ha).

W ramach obowiązującego prawa określa się zasady realizacji zabudowy oraz sposób ich uzbrojenia w podstawowa infrastrukturę techniczną uwzględniając wymogi środowiskowe jakie winny być zachowane przy realizacji planowanych funkcji.

Obszar objęty zakresem miejscowego planu, zlokalizowany bezpośrednio nad jeziorem Drawskim, stanowi teren o wysokich walorach turystycznych, co związane jest z warunkami krajobrazowymi, przyrodniczymi i środowiskowymi obszaru. Jednym z głównych celów zmiany planu w ramach projektowanych funkcji jest zrównoważony rozwój i ochrona środowiska i tutejszej przyrody.

W związku z powyższym na znacznej części terenu zakazuje się zabudowy, pozostawiając obecne użytkowanie terenu, w obrębie wszystkich: lasów (1 - 3, 29, 31, 37, 40, 78, 87, 101, 116, 118, 120, 135, 136, 152, 154, 156, 166, 171 ZL, o łącznej pow. 55,42 ha); nieużytków, terenów zadrzewionych i zakrzewionych, oczek wodnych, dolinek cieków, wypłaceń terenowych itp. – zachowując je jako - tereny rolnicze, tereny zieleni o charakterze naturalnym (4, 6, 9, 13-15, 21, 25, 27, 32, 35, 46, 71, 86, 92, 98, 105, 130, 133, 141 R,ZPn, o łącznej pow. 43,13 ha); ogródków działkowych – planując je pod teren ogródków działkowych lub teren zieleni urządzonej (61 ZD,ZP, o pow. 1,64 ha); parków (62, 68 ZP, o łącznej pow. 5,25 ha) i części terenów rolnych (30, 36, 49, 50, 56, 57, 72 R, o łącznej pow. 52,53 ha). W celu zwiększenia bioróżnorodności terenu, a także z różnych innych względów ekologicznych (m.in. dla umożliwienia swobodnej migracji zwierząt), część użytków rolnych przeznaczają się pod tereny zieleni urządzonej (55, 67, 73, 81, 111, 113, 122, 126, 146, 148, 149, 151, 160 ZP, o pow. 20,14 ha). Łączna powierzchnia tych obszarów to 178,11 ha, stanowiących 26,3 % powierzchni terenu, objętej mpzp.

Część terenów zaplanowano także w połączeniu z terenami zieleni: 17, 44 U,Kp,ZP (o łącznej pow. 3,43 ha), 77 US,Ut,ZP (o pow. 10,67 ha), 79 US,ZP (o pow. 5,84 ha), 94 US,Ut,ZP (o pow. 2,01 ha), a dla dużej części obszarów przeznaczonych pod zabudowę (w tym terenów: Ut,MN; MN,U, o łącznej pow. 115,55 ha), wyznaczono powierzchnie biologicznie czynną nie mniejszą niż 60%.

Łącznie dla całości kompleksu (uwzględniając wartości powierzchni zabudowy dla terenów o dużych arealach oraz tereny wymienione powyżej), przyjmuje się, że ok. 60% powierzchni terenu, objętego mpzp będą stanowiły tereny z powierzchnią biologicznie czynną.

Poprzez ustalenie przeznaczenia terenów na określone cele i zasady ich zagospodarowania, miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego stanowi podstawę do działań zmierzających do zrównoważonego rozwoju terenu planowanego. Jednym z głównych celów planu miejscowego jest realizacja zapotrzebowania społecznego i ekonomicznego, które sprowadza się w przyszłości do realizacji przedsięwzięć i inwestycji.

Poprzez zawarcie w planie rozwiązań zapobiegających powstawaniu zanieczyszczeń, a także zapewnieniu ochrony przed powstającymi zanieczyszczeniami stanowi jedną z głównych i skutecznych form ochrony środowiska.

Powiązania projektowanego mpzp z innymi dokumentami

Dokumentem powiązany bezpośrednio z projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest **Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Czaplinek, przyjęte uchwałą nr XXVII/194/2001 Rady Miejskiej w Czaplinku z dnia 28 września 2001 r. zmienionym uchwałą nr XLIII/371/09 z dnia 18 września 2009 r. i uchwałą nr XLIII/372/09 z dnia 18 września 2009 r.**, które określa główne zasady i normy zagospodarowania przestrzennego dla całej gminy. Teren objęty sporządzeniem miejscowego planu został ujęty w innych dokumentach strategicznych, przede wszystkim tak, jak wspomniano powyżej w „Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego” z 2010 r. (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego Nr 136) i „Projekcie Planu Ochrony Drawskiego Parku Krajobrazowego”, Szwichenberg A., Koszalin, 1998 r., oraz we wszystkich dokumentach strategicznych gminy Czaplinek tj. „Program ochrony środowiska na lata 2004-2007 z perspektywą na lata 2008-2011”, Dusza E, Łysko A., Szczecin, 2005 r., oraz „Strategia Rozwoju Społeczno - Gospodarczego Gminy Czaplinek na lata 2003-2017”. W „Programie...” uwzględniono harmonogram realizacji przedsięwzięć oraz instytucje odpowiedzialne za ich realizację, który wskazuje na budowę instalacji wodno-kanalizacyjnej w obrębie miejscowości Drahimek. Strategia rozwoju społecznego gminy zakłada, że

głównym programem operacyjnym gminy Czaplinek będzie rozwijanie funkcji turystyczno-rekreacyjnej oraz „za priorytetowe uznaje się wszelkie inwestycje związane z wykorzystaniem potencjału wód jezior i rzek. Wytworzenie charakterystycznego produktu turystycznego Gminy wymagać będzie bardzo szeroko zakrojonego i kosztownego programu inwestycyjnego, przynieść jednakże może niewspółmierne korzyści w postaci wzrostu dochodów z tytułu zakładanego podwojenia obecnego ruchu turystycznego. Do działań o pierwszorzędym znaczeniu należy kompleksowe zagospodarowanie jeziora Drawsko, obejmujące stworzenie atrakcyjnej bazy do rozwoju sportów wodnych (basen żeglarsko-wędkarski, port jachtowy, utworzenie centrum szlaków wodnych w Starym Drawsku) a także atrakcyjnej oferty terenów wzdłuż nadbrzeża do lokalizacji usług”.

Biorąc pod uwagę wielkość kompleksu zabudowy oraz potencjalną liczbę użytkowników, takie działanie jest istotnym elementem strategicznego planowania zarówno inwestycji w ramach obszaru planu jak i rozwoju pozostałej części gminy Czaplinek.

1.4. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

Informacje zawarte w niniejszej prognozie oddziaływania na środowisko, zostały opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz zostały dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanych zmian planu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów powiązanych z projektowanym miejscowym planem.

Sporządzenie niniejszej prognozy poprzedziła inwentaryzacja terenu polegająca na wizytach terenowych odbywanych w ciągu ostatniego roku – 2011 od połowy lutego do połowy kwietnia. W tym czasie inwentaryzacje terenowe wykonywane były wspólnie z pracownikami Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie z Delegatury w Złocięncu. Od kwietnia do października wykonywano kolejnych osiem wizyt terenowych. Badania i pomiary uzupełniła analiza materiałów archiwalnych. Przy sporządzaniu prognozy zostały uwzględnione informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzone dla innych, przyjętych już, dokumentów powiązanych z projektem planu, będącym przedmiotem postępowania.

Przestudiowanie materiałów wymienionych poniżej, a także badania terenowe pozwoliły rozpoznać stan i funkcjonowanie środowiska, jego sposób użytkowania oraz stan jego ochrony i użytkowania zasobów przyrodniczych, w tym różnorodności biologicznej.

Przeprowadzono analizę i ocenę przydatności terenów pod względem planowanych funkcji terenu oraz ich oddziaływań na środowisko (rozpatrywanych na różnych płaszczyznach i przestrzeni czasowej).

Oceniono istniejące problemy ochrony środowiska i potencjalne zagrożenia środowiska, istotne z punktu widzenia projektu mpzp oraz wpływ zapisów ustaleń tego dokumentu na jego funkcjonowanie.

W prognozie ustosunkowano się do projektu miejscowego planu, w zakresie przyjętych w nim założeń ochrony środowiska. Zwrócono uwagę na ewentualne niepożądane konsekwencje i zagrożenia, proponując sposoby ich minimalizowania. Przedstawiono rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu.

Prognoza obejmuje tereny objęte projektem miejscowego planu wraz z obszarami pozostającymi w zasięgu oddziaływania wynikającego z realizacji ustaleń tego dokumentu. Powstała na podstawie analizy możliwego wpływu projektu mpzp na otaczające środowisko, oraz oceny planowanych rozwiązań (metoda prostego prognozowania wynikowego). Użyto zbioru danych od urbanistów i zebranych podczas inwentaryzacji.

W przedłożonej prognozie scharakteryzowano poszczególne rodzaje oddziaływań, do których określenia posłużono się metodą uproszczonej matrycy Leopolda. Analiza przewidywanych znaczących oddziaływań planowanego dokumentu (zgodnie z wynikami otrzymanymi w macierzy Leopolda), obejmowała bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótko-, średnio- i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne oddziaływania na: cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne.

Podczas sporządzania niniejszej prognozy wykorzystano następujące materiały:

a) dokumenty, opracowania i literatura

- „Ocena planów i przedsięwzięć znacząco oddziałujących na obszary Natura 2000 – wytyczne metodyczne dotyczące przepisów artykułu 6(3) i (4) Dyrektywy Siedliskowej 92/43/EWG”, WWF Polska, 2005 r.;
- Mapa Drawskiego Parku Krajobrazowego - projekt Planu Ochrony 1:25 000;
- Mapa ewidencji gruntów w skali 1:1 000;
- Mapa sytuacyjno-wysokościowa 1: 1 000, 1: 10 000;
- Mapa topograficzna, skala 1:25 000, arkusz: Kluczewo (332.44), Główny Geodeta Kraju, Warszawa 1981 r.;
- Mapy glebowo-rolnicze 1: 5 000;
- Materiały z inwentaryzacji terenowych środowiska przyrodniczego obszarów środkowo-północnej części gmina Czaplinek, wykonywanych na potrzeby „Zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Obszar Środkowo - Północnej Części Gminy Czaplinek”, maj 2009 r.;
- Materiały z inwentaryzacji terenowych środowiska przyrodniczego obszaru „Ostoja Drahimska”, marzec 2009 r.- październik 2011 r.;
- Ocena planów i przedsięwzięć znacząco oddziałujących na obszary Natura 2000. Wytyczne metodyczne dotyczące przepisów Artykułu 6 (3) i (4) Dyrektywy Siedliskowej 92/43/EWG., Komisja Europejska DG Środowisko, Oxford Brookes University, Listopad 2001 r., Polski przekład: © WWF Polska, 2005 r.;
- Opracowanie ekofizjograficzne dla potrzeb miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Czaplinek dla części obrębu Sulibórz, Integra Sp. z o. o., czerwiec, 2011 r.;
- Opracowanie ekofizjograficzne do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego obszar środkowo-północnej części gminy Czaplinek, Integra Sp. z o.o. Poznań-Złocieniec, maj, 2009 r.;
- Plan Gospodarki Odpadami Gminy Czaplinek na lata 2004-2011, Szczecin, 2004 r.;
- Plan ochrony Drawskiego Parku Krajobrazowego”, A. Szwichenberg, projekt, Koszalin, 1998 r.;
- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego, Szczecin, 2010 r. (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego Nr 136);
- Powiatowy Program Ochrony Środowiska i Powiatowy Plan Gospodarki Odpadami dla Powiatu Drawskiego na lata 2004-2007 z perspektywą na lata 2008-2011, Drawsko Pomorskie, 2003 r.;

- Program Ochrony Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego. Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego. Szczecin, październik 2002;
- Przewoźniak M., Struktura przestrzeni przyrodniczej, [w:] Polski region bałtycki w europejskiej strategii ekorozwoju, red. J. Kołodziejski, T. Parteka, Europejskie Studia Bałtyckie, t. II, Instytut Problemów Ekorozwoju Fundacji ECOBALTIC, Gdańsk 1993 r.;
- Przyroda Pomorza Zachodniego, praca zbiorowa, Szczecin 2002 r.;
- Raport o stanie środowiska w woj. zachodniopomorskim w latach 2008-2009. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie, 2010 r.;
- Strategia rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich województwa zachodniopomorskiego w latach 2002 – 2015. Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego. Koszalin, 2002 r.;
- Strategia rozwoju sektora transportu województwa zachodniopomorskiego do roku 2015. Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego. Szczecin, sierpień 2002;
- Strategia rozwoju województwa zachodniopomorskiego do roku 2020. Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego. Szczecin, grudzień 2005 r.;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Czaplinek z dnia 28 września 2001 r. INVEST PLAN Sp. z o.o. Poznań - Czaplinek;
- Studium Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego - 2002 r. - RBGPWZ w Szczecinie;
- Urban Sergiusz, „Kiedy ocena oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko jest niezbędna?”, Problemy ocen środowiskowych, Nr 4, 2008 r.;
- Waloryzacja przyrodnicza gminy Czaplinek (operat generalny), Biuro Konserwacji Przyrody w Szczecinie 2004 r., wraz z mapą w skali 1:25 000;
- Waloryzacja wartości kulturowych gminy Czaplinek, Biuro „Redan”, Szczecin, 2006 r. wraz z mapami;
- Zasoby sieci internetowej: www.pgi.gov.pl, www.natura2000.-gdos.gov.pl/natura2000, www.woda.org.pl/news.php, www.geoportal.gov.pl, www.pojezierze-drawskie.pl, www.wios.szczecin.pl/bip/chapter_16003.asp

b) akty prawne

- Dyrektywa Ptasia EWG 79/409/EWG z 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dziko żyjących ptaków (ze zmianami), wraz z załącznikami;
- Dyrektywa Siedliskowa 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, będącej elementem prawa Unii Europejskiej wraz z załącznikami;
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. 2011. Nr 25, poz. 113);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie typów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. 2010. Nr 77 poz. 510);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 sierpnia 2001 r. w sprawie określenia rodzajów siedlisk przyrodniczych podlegających ochronie (Dz. U. Nr 92, poz. 1029);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 lipca 2002 r. w sprawie rodzajów instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości (Dz. U. 2002 nr 122 poz. 1055);

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28 września 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną (Dz. U. Nr 220, poz. 2237);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących roślin objętych ochroną (Dz. U. Nr 168, poz. 1764);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących grzybów objętych ochroną (Dz. U. Nr 168, poz. 1765);
- Uchwała Nr XXXII/375/09 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 15 września 2009 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Zach. Nr 166, poz. 1804 z późn. zm.);
- Uchwała Rady Miejskiej w Czaplinku Nr VIII/64/07, z dnia 27 kwietnia 2007 r., w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Czaplinek obejmującego obszar ewidencyjny Sulibórz;
- Uchwała Rady Miejskiej w Czaplinku nr XXXVI/317/09, z dnia 24 lutego 2009 r., w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Czaplinek;
- Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz. U. Nr 92, poz. 880, z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 03 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2008 r. Nr 199 poz. 1227 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. - Prawo wodne (jednolity tekst ustawy Dz. U. 05. Nr 239, poz. 2019, z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (jednolity tekst ustawy Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz.U.01.62.628, z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717, z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jednolity ustawy Dz. U. 04. Nr 121, poz. 1266 z późn. zm.).

1.5. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanych zmian w wyniku realizacji założeń miejscowego planu oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Analizę skutków realizacji postanowień projektowanych zmian miejscowego planu proponuje się wykonać dwuetapowo:

I etap analizy: weryfikacja istniejącej dokumentacji dotyczącej realizowanych inwestycji na terenie objętym planem (z zakresu planowania przestrzennego, prawa budowlanego i ochrony środowiska) oraz opis stanu realizacji lub zainwestowania obszaru, dla którego wprowadziło się nowe przeznaczenie. W odniesieniu do opisu stanu zaawansowania inwestycyjnego powinno się uwzględniać stopień postępu lub fazy projektowej, na jakim znajdują się inwestycje oraz stanu procedury, także w odniesieniu do oceny oddziaływania na środowisko (monitoring przed inwestycyjny).

Należy uwzględnić wszelkie uwarunkowania realizacji inwestycji wykonywanych na

podstawie opracowanego miejscowego planu, głównie dotyczy to terenów wyznaczonych pod usługi turystyki w pasie nadbrzeżnym jeziora Drawskiego oraz kompleksu konferencyjno – hotelowego przy wsi Drahimiek. Zainwestowanie terenów w części południowej obszaru planu będzie stanowiło główny punkt programu inwestycyjnego ujętego w dokumencie miejscowego planu. Wszelkie oddziaływania na środowisko, przekształcenie terenów rolniczych w zurbanizowane będą stanowiły inwestycje realizowane w tej części obszaru na podstawie prognozowanego dokumentu. Obecnie są to obszary typowo rolnicze wraz z kompleksem zabudowy gospodarczo – inwentarskiej wielko powierzchniowego gospodarstwa rolnego. Obecnie teren objęty planem jest intensywnie wykorzystywany w produkcji rolnej i w pełni wykorzystywany w tej działalności. Na przedmiotowym obszarze ponadto znajdują się pojedyncze siedliska rolne lub ich pozostałości – obecnie teren planu nie stanowi obszaru o naturalnych właściwościach poza niewielkimi kompleksami leśnymi. Dlatego dokonując analizy środowiskowej winno się wziąć pod uwagę obecny sposób użytkowania terenu. Ponadto należało by w trakcie ocen środowiskowych w szczególności strategicznych, brać pod uwagę lokalizację wszelkich obiektów realizowanych na mocy projektu planu w odniesieniu do całego regionu w szczególności pojezierza Drawskiego i samego zbiornika jeziora Drawskiego. Należy przeanalizować stopień i intensywność zagospodarowania terenów przyległych do zbiornika jeziora Drawskiego oraz odnieść do pojemności wykorzystania pod kontem turystyki zarówno jeziora jak i terenów przyległych.

II etap analizy: wizja lokalna i inwentaryzacje terenowe obszaru objętego projektem miejscowego planu. Weryfikacja istniejącego stanu zaawansowania wykorzystania terenu pod przedmiotową inwestycję oraz opis tego stanu realizacji inwestycji lub zainwestowania obszaru, dla którego wprowadziło się nowe przeznaczenie.

Na podstawie wizji lokalnych oraz w wyniku przeprowadzenia analizy procedur lub sporządzania dokumentów strategicznych gminy uzyska się wiedzę co do faktycznego stanu realizacji inwestycji.

Proponuje się weryfikację stanu wykonania postanowień projektowanego miejscowego planu raz na kadencję Rady Miejskiej tj. raz na 4 lata przy wykonaniu obowiązków z mocy art. 32 Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym określającym obowiązek sporządzenia oceny stanu planowania gminy.

1.6. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Biorąc pod uwagę lokalizację gminy Czaplinek w stosunku do położenia względem granic kraju nie przewiduje się oddziaływania transgranicznego na środowisko. Zakres projektu miejscowego planu dotyczy północnej części gminy zlokalizowanej we centralnej części województwa zachodniopomorskiego, w wyniku czego oddziaływanie transgraniczne na środowisko nie będzie występowało.

W związku ze zlokalizowaniem obszaru miejscowego planu, ze względu na odległość od granic sąsiednich państw, stwierdza się jednoznaczny brak możliwości wystąpienia transgranicznego oddziaływania na środowisko pochodzącego z terytorium Polski.

2. Streszczenie w języku niespecjalistycznym informacji zawartych w prognozie

Prognoza oddziaływania na środowisko została sporządzona na potrzeby projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Czaplinek dla części obrębu

Sulibórz. Wiodącą funkcją terenu, jaką wprowadza projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest przede wszystkim funkcja turystyczna i mieszkaniowa, występująca samodzielnie lub w formie uzupełnienia podstawowego przeznaczenia w ramach danego obszaru funkcjonalnego. Jako uzupełnienie dla terenów pod zabudowę mieszkalną, o różnej formie i zakresie wprowadza się funkcję terenów sportu i rekreacji. Tereny te są uzupełniane o funkcje usług turystyki, przez co projektuje się je jako zaplecze rekreacyjne wraz z właściwą infrastrukturą dla kompleksów zabudowy mieszkalnej. Tereny usług sportu i rekreacji uzupełnione o funkcje usług turystyki są projektowane właśnie pod funkcję rekreacyjno-sportową. Przede wszystkim jako plaże wraz z marinami – portami jachtowymi, zapleczem sportowym, terenami rekreacyjnymi oraz jako lokalne punkty obsługi ruchu turystycznego. Zaprojektowano dwa obszary funkcjonalne - w centralnej oraz w północnej części planu. Wyznacza się tereny ogólnie dostępne, takie jak parkingi czy tereny usługowe obsługi ruchu turystycznego, zarówno w ramach kompleksów mieszkalnych, w bezpośrednim ich sąsiedztwie, jaki i w formie centrum obsługi ruchu turystycznego, w południowo-wschodnim krańcu planu.

Jednym z głównych celów zmiany planu, w ramach projektowanych funkcji jest zrównoważony rozwój i ochrona środowiska i tutejszej przyrody. W związku z powyższym na znacznej części terenu (stanowiącej ok. 60 % powierzchni obszaru, objętej mpzp) zakazuje się zabudowy. Na około 30% powierzchni obszaru „Ostoja Drahimska” pozostawiono obecne użytkowanie terenu, w obrębie wszystkich: lasów, nieużytków, terenów zadrzewionych i zakrzewionych, oczek wodnych, dolinek cieków, wypłaceń terenowych itp. – zachowując je jako - tereny zieleni o charakterze naturalnym, ogródków działkowych, parku dworskiego i części terenów rolnych. W celu zwiększenia bioróżnorodności terenu, a także z różnych innych względów ekologicznych i krajobrazowych, część użytków rolnych przeznacza się pod tereny zieleni urządzonej.

Na wstępie prognozy została określona podstawa prawna niniejszego dokumentu, opisana lokalizacja oraz uwarunkowania prawne dla przedmiotowego dokumentu strategicznego.

Następnie dokonano analizy stanu środowiska w rozszerzonej formie, doprecyzowującej lokalne uwarunkowania przyrodnicze, środowiskowej oraz stan prawny ochrony dla terenów wyznaczonych do ochrony w zakresie przepisów o ochronie przyrody. Określono potencjalne zmiany stanu w przypadku braku realizacji projektu miejscowego planu oraz potencjalne działania do jakich może dojść właśnie w wyniku braku regulacji projektowanego dokumentu. Został przytoczony charakter i umocowanie prawne zmienianego dokumentu wraz z ich prawnymi uwarunkowaniami, tzn. że dokument planu jest prawną formą realizacji polityki przestrzennej gminy i stanowi prawo lokalne. W odniesieniu do oddziaływań na środowisko - główną tezą analizy jest stwierdzenie, że stan środowiska w przypadku terenów przeznaczanych pod tereny zabudowy usług turystycznych i nowych stref zabudowy mieszkaniowej ulegnie zmianie na etapie realizacji. Zdefiniowano oddziaływania dla tych terenów na etapie funkcjonowania przedsięwzięć. Odniesiono się do efektu skumulowania się oddziaływań w szczególności jeśli chodzi o uwarunkowania, skutki środowiskowe i konsekwencje zjawiska jakim jest wzrost ruchu turystycznego na wyznaczonym obszarze w ujęciu całej gminy Czaplinek jak i regionu pojezierza. Określono zakres efektu skumulowanego odnosząc się do powiązania z najbliższą miejscowością letniskową Stare Drawsko oraz z pozostałymi miejscowościami położonymi przy wschodnim brzegu jeziora Drawskiego jak i w ogóle nad basenem jeziora.

Określono oddziaływania zarówno na ludzi jak i na środowisko przyrodnicze w tym krajobraz. Również zostało omówione oddziaływanie skumulowane w odniesieniu do istniejących lub projektowanych przedsięwzięć tego typu.

Dokonano analizy istniejących problemów ochrony środowiska istotnych dla realizacji

projektowanych zmian oraz obszarów podlegających ochronie. Przede wszystkim dotyczy to obszarów objętych ochroną siedlisk gatunków roślin i zwierząt w ramach programu Natura 2000.

W formie podsumowania przedstawiono propozycje rozwiązań mających zapobiegać i ograniczać negatywne oddziaływania na środowisko projektowanych zmian. Przede wszystkim określono wytyczne, jakie należałoby zawrzeć w projektowanym dokumencie, aby zminimalizować potencjalne negatywne oddziaływanie projektowanych funkcji. Określono zapisy zasad kształtujących zagospodarowanie inwestycji, które należałoby wprowadzić i zrealizować w dalszym procesie projektowania w szczególności na etapie procedury środowiskowej.

3. Określenie oraz ocena istniejącego stanu środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Określenie oraz ocena istniejącego stanu środowiska

Struktura przyrodnicza obszaru „Ostoja Drahimska” zdeterminowana jest przez strukturę użytkowania gruntów. Ma **charakter polno-leśny**. Użytki rolne zajmują 65 % jego powierzchni, w tym grunty orne stanowią 59 %, natomiast łąki i pastwiska 6,0 %. W ich obszarze tym dominują agrocenozy drobnoprzestrzenne pól uprawnych z miedzami i enklawami licznych nieużytków, stanowiących zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne, obniżenia terenowe, okresowo zalewane wodą oraz oczka wodne, otoczone często roślinnością niską i wysoką. Grunty orne od lat obsiewane były głównie zbożami. Pola uprawne w bliskim sąsiedztwie miejscowości Drahimek wykorzystywane są od niedawna jako pastwiska. Ewidencyjne użytki zielone stanowią jednak niewielkie powierzchnie łąk i pastwisk. Wytworzyły się one przy ciekach i rowach melioracyjnych oraz naturalnych obniżeniach terenu.

Ekosystemy leśne znajdują się jedynie na 9,6 % powierzchni obszaru „Ostoja Drahimska” i mają charakter różnej wielkości kompleksów. Jeden z nich, położony jest we wschodniej części i nazywany będzie dalej „Laskiem Wschodnim”, natomiast drugi – położony przy jez. Drawskim, nazywano „Laskiem Zachodnim”. Tereny położone bezpośrednio przy linii brzegowej jeziora również porastają fragmenty lasów, oraz zadrzewienia i zakrzewienia przywodne, o charakterze łęgów (z dominacją olchy czarnej) i grądów – kwaśna buczyna niżową (z dominacją buka pospolitego). Ciekawym elementem przyrodniczym, urozmaicającym krajobraz rolniczy tego obszaru są dwa wąwozy („Bukowy Wąwóz” i „Kamienny Jar”), na dnie których płyną niewielkie cieki, prowadzące do jez. Drawskiego. Oba połączone są z zadrzewieniami nadwodnymi i od zachodu wcinają się klinem w kierunku wschodnim w pola uprawne północno-zachodniej części terenu. Mają one charakter grądu. W północno-zachodniej części obszaru znajduje się „Półwysep Sulibórz”. Jego wschodnią część porasta las o charakterze łęgu olszowego, który okresowo zalewany jest wodą. Zachodnia część półwyspu natomiast stanowi wzniesienie, które porasta las wiązowy. Zadrzewienia przywodne mają natomiast charakter olsu. Na półwyspie funkcjonuje przystań harcerska, do której prowadzi nieutwardzona droga gminna.

Wody stanowią tu zaledwie 1 % powierzchni terenu „Ostoja Drahimska”, nieużytki 3 %, tereny zadrzewione i zakrzewione 0,1 %, a ogrody działkowe 0,3 %. Pozostałe 21 % to tereny zabudowane i drogi.

Obszar „Ostoja Drahimska” obejmuje miejscowość Drahimek (tereny z zabudową mieszkaniową jedno- i wielorodzinną, ogródkami działkowymi, boiskiem wiejskim, zabudowaniami administracyjnymi i gospodarskimi wielkoobszarowego gospodarstwa rolnego - byłe Państwowe Gospodarstwo Rolne oraz zabytkowy Park Dworski wraz

z malutkim zabytkowym cmentarzem), leżące w południowej części obszaru „Ostoja Drahimska”.

Przez środkową część obszaru opracowania, z południa na północ, biegnie droga gminna, przy której usytuowanych jest sześć istniejących i byłych siedlisk rolnych. Część z nich to pozostałości po byłych gospodarstwach indywidualnych, z ruinami lub fundamentami po budynkach, otoczonych zadrzewieniami i zakrzewieniami, w sąsiedztwie starych, niewielkich sadów owocowych. Nad brzegiem jeziora, w środkowej i północnej części terenu znajdują się nowo wybudowane dwa domy jednorodzinne – stanowiące zabudowę siedliskową.

W obrębie obszaru „Ostoja Drahimska”, na podstawie inwentaryzacji terenu, biorąc pod uwagę zagospodarowanie terenu, pokrycie szatą roślinną, użytkowanie oraz podłoże glebowe wydzielono 40 jednostek funkcjonalno-użytkowych. Szczegółowy opis poszczególnych terenów, przedstawiono w opracowaniu ekofizjograficznym.

Środowisko przyrodnicze obszaru objętego mpzp scharakteryzowano w oparciu o opracowanie ekofizjograficzne, wykonane w roku 2011, które zostało sporządzone właśnie na potrzeby mpzp.

- Klimat

Według podziału Polski na regiony klimatyczne teren „Ostoja Drahimska” należy do **Regionu Środkowopomorskiego (R-VII)** (A. Woś 1999), obejmującego znaczną część Pojezierza Drawskiego. Panuje tu klimat przejściowy, pomiędzy klimatem morskim a klimatem o cechach bardziej kontynentalnych. Zróżnicowanie fizjograficzne terenu oraz bliskość morza powoduje stosunkowo duże zróżnicowanie klimatyczne. Oczywiście na terenie obszaru „Ostoja Drahimska” poszczególne parametry klimatyczne mogą odbiegać od średnich regionu, na co ma wpływ ukształtowanie terenu, jego nachylenie względem kierunków świata, lesistość, obecność jez. Drawskiego i cieków wodnych, zadrzewień przydrożnych, małych śródpolnych kęp zadrzewień lub obecność zabudowy. Wówczas będziemy mówić o lokalnych klimatach – topoklimatach (opis poniżej).

Na omawianym obszarze nie notuje się występowania skrajnych, w porównaniu z innymi regionami, wartości średnich liczb dni z wyróżnionymi typami pogody. Przeciętna roczna temperatura na tym terenie i w okolicach wynosi ok. 7,0-7,3°C przy przeciętnej temp. miesiąca najcieplejszego (lipiec) od 16,3 do 16,9°C, a najchłodniejszego (styczeń) ok. – 1,5°C. Przeciętna temperatura okresu maj – lipiec mieści się w przedziale 13,7-14,7°C. Okres wegetacyjny trwa tu 208-215 dni, ze średnią temperaturą powyżej 5°C i zaczyna się w pierwszej dekadzie kwietnia, a kończy wraz z końcem października. Okres zimy zaczyna się przed 13 XII i trwa 65-90 dni. Zaleganie pokrywy śnieżnej 45-65 dni, choć zdarzają się zimy zupełnie bezśnieżne, a okresy bezśnieżne są pospolite niemal corocznie i trwają średnio 40-60 dni. Przeważają wiatry zachodnie, dominujące w okresie lata i jesieni. Zimą najczęściej występują wiatry południowo-zachodnie. Średnia prędkość wiatru w roku wynosi od 3,5 do 4 m/s (mierzona na wysokości 10 m n.p.m.). Poziom usłonecznienia wynosi ok. 1515 h/rok (4,5 h/dzień). Poziom promieniowania całkowitego dochodzi do 3700 MJ/m² na rok. Analizowany obszar jest bogaty w opady, które są wyższe o 5-20% w stosunku do średniego rocznego opadu z wielolecia określonego dla Polski. Roczna suma opadów w roku przeciętnym osiąga wartość 713 mm. Najmniej opadów notuje się w marcu i kwietniu (43 i 49 mm), a najwięcej w lipcu (78 mm). Omawiany obszar charakteryzuje się dużą wilgotnością względną powietrza, głównie ze względu na sąsiedztwo jeziora. W skali rocznej wynosi ona 81%. Jej maksimum przypada na miesiące jesienne. Wysoką wilgotnością odznaczają się tereny położone w dolinach – południowa część terenu oraz te w bezpośrednim sąsiedztwie jeziora.

Topoklimaty

Na omawianym terenie, wg Paszyńskiego (1980), można wyróżnić następujące podstawowe typy topoklimatu:

Topoklimat form płaskich poza dnami dolin (z niewielkim stopniem niebezpieczeństwa przymrozków lokalnych pochodzenia radiacyjnego lub radiacyjno-adwekcyjnego) – południowa część obszaru „Ostoja Drahimska”, w obrębie równiny sandrowej (ryc. 5, zał. 8).

Topoklimat o przeciętnych wartościach składnika P (wymiana ciepła między powierzchnią graniczną a atmosferą wskutek turbulencji) (w nocy) i o przeciętnych wartościach składnika B (wymiana ciepła między powierzchnią graniczną a podłożem wskutek przewodzenia). Są to tereny płaskie lub z niewielkim nachyleniem (do 5°), wzniesione ponad dna dolin, o glebach średnio zwartych, na ogół użytkowane rolniczo, lecz bez zwartej szaty roślinnej, która utrudniałaby dopływ ciepła z podłoża w czasie pogodnych nocy.

Topoklimat form wklęsłych (z częstymi inwersjami temperatury powietrza, narażone w największym stopniu na niebezpieczeństwo przymrozków pochodzenia lokalnego).

Topoklimat o względnie małych wartościach składnika P (wymiana ciepła między powierzchnią graniczną a atmosferą wskutek turbulencji) (w nocy) i o stosunkowo małych wartościach składnika E (wymiana ciepła utajonego wskutek parowania lub kondensacji wody). Są to rozległe, dobrze nawietrzne, podmokłe dna dolin, pokryte roślinnością łąkową (w tym dolinka cieku bezimiennego i pastwiska), gdzie w czasie pogodnych nocy tworzą się zastoiska zimnego powietrza, a więc narażone na niebezpieczeństwo przymrozków lokalnych typu radiacyjno-adwekcyjnego. Należą tu - także obniżenia bezodpływowe, wąwozy, wcięcia, a także łączki przy zadrzewieniach śródpolnych.

Topoklimat obszarów zalesionych, gdzie wskutek osłonięcia powierzchni granicznej przed wypromieniowaniem przez okap leśny, występują stosunkowo wysokie wartości składnika L (promieniowanie ciepłe podłoża (wypromieniowanie efektywne) w zakresie długofalowym) - nocne spadki temperatury są znacznie mniejsze niż na obszarach sąsiednich (obszar „Lasku Zachodniego” i „Lasku Wschodniego”, fragment Lasu w północno-zachodniej części terenu, teren lasu przy parku dworskim i sam park).

Topoklimat o względnie małych wartościach składnika L (promieniowanie ciepłe podłoża (wypromieniowanie efektywne) w zakresie długofalowym) i o przeciętnych wartościach składnika $K_{\downarrow}$ (całkowite promieniowanie słoneczne). Są to obszary zalesione, płaskie lub położone na zboczach z wyjątkiem zboczy o wystawie północnej lub południowej i o nachyleniu przekraczającym 5° (tereny leśne wśród roli).

Topoklimat obszarów silnie zurbanizowanych i uprzemysłowionych

Topoklimat z występującym członem S (ciepło wyzwalone sztucznie przy procesach spalania) i z przeciętnymi wartościami składnika P. Są to tereny silnie zurbanizowane lub uprzemysłowione, położone na równinie, gdzie przy niesprzyjających warunkach synoptycznych zanieczyszczenie atmosfery w warstwie przyziemnej może być stosunkowo znaczne (obszar wsi).

Topoklimat zbiorników wodnych

Topoklimat o bardzo dużych wartościach składnika B (wymiana ciepła między powierzchnią graniczną a podłożem wskutek przewodzenia). Obejmuje on zbiorniki wodne, naturalne i sztuczne oraz ich bezpośrednie otoczenie, gdzie wskutek dużej pojemności cieplnej i dobrej przewodności cieplnej podłoża dobowe amplitudy temperatury w przyziemnej warstwie powietrza są znacznie mniejsze aniżeli na terenach sąsiednich (obszary w bezpośrednim sąsiedztwie jez. Drawsko).

- Geologia i geomorfologia

Podłoże obszaru opracowania stanowi jednostka strukturalna kompleksu permsko-mezozoicznego - **wał pomorski**. Według opisów Dobreckiej E. i Piotrowskiego A. z Państwowego Instytutu Geologicznego (Szczecin) obszar, będący przedmiotem opracowania, leży w środkowej, najsilniej wydźwigniętej części wału, zwanej **blokiem tektonicznym Czaplinka**. Oś bloku Czaplinka tworzy wyraźną anomalię grawimetryczną związaną z wysokim wypiętrzeniem utworów cechsztyńskich i dolnego mezozoiku. W budowie geologicznej bezpośredniego podłoża czwartorzędu biorą udział osady jury dolnej oraz trzeciorzędu. Największe rozprzestrzenienie na powierzchni podczwartorzędowej mają osady oligocenu i miocenu maskujące starsze struktury (synkliny i antykliny).

Osady **jury dolnej** reprezentowane są przez generalnie osady lądowe: piaski i piaskowce zawierające cienkie wkładki osadów morskich: iłowców i łupków ilastych. Na utworach jurajskich zalegają utwory trzeciorzędu.

Powierzchnię podczwartorzędową obszaru opracowania budują osady **oligocenu środkowego**. W znacznym stopniu osady te zostały zaburzone glacitektonicznie przez transgredujące lądolody. Są to osady pelityczne, głównie ily i mułowce zawierające przewarstwienia piasków kwarcowo-łyszczkowych, kryształ gipsu i konkrecje septariowe. Osady oligocenu występują liczne w formie przemazów wkładek i kier w glinach zwałowych oraz w formie tocznic w osadach piaszczysto-żwirowych czwartorzędu. Ich miąższość średnio wynosi 30-40 m. Brak jest szczegółowych informacji o utworach trzeciorzędowych bezpośrednio z tej części obszaru gminy, na terenie której leży obszar „Ostoja Drahimska”, ponieważ jednym otworem przewierczającym kompleks osadów czwartorzędowych jest otwór badawczy w okolicy jez. Drawskiego, w którym na głębokości 88 m nawiercono mułowce – prawdopodobnie trzeciorzędowe.

Osady czwartorzędowe występują na całym omawianym obszarze i pokrywają całą powierzchnię omawianego obszaru. Całkowita miąższość pokrywy czwartorzędowej wynosi ok. 100 m. Mała jej miąższość występuje w rynnach glacialnej jeziora Drawsko, gdzie wynosi 10-15 m.

Z Mapy Geologicznej Polski, w skali 1:200 000, arkusz Szczecinek, wynika, iż w budowie geologicznej czwartorzędu terenu „Ostoja Drahimska”, biorą udział **gliny zwałowe i piaski lodowcowe** moreny dennej falistej i pagórkowatej. Południową część terenów pokrywają **piaski ze żwirami wodnolodowcowymi** równin sandrowych. Zarówno glina zwałowa, piaski lodowcowe jak i piaski wodnolodowcowe (dolne i górne) fazy pomorskiej zlodowacenia północnopolskiego zalegają na piaskach i żwirach wodnolodowcowych (dolnych i górnych) fazy leszczyńskiej zlodowacenia północnopolskiego, oraz na glinach zwałowych zlodowacenia środkowopolskiego, przewarstwionych iłami, mułkami i piaskami zastoiskowymi stadiału północno-mazowieckiego, o znacznej miąższości dochodzącego do 26,3 m (otw. Drahimek IG 80057). Strop serii zastoiskowej w Drahimku leży na wysokości 107,0 m. n.p.m.

Procesy akumulacji i erozji glacialnej oraz fluwioglacjalnej zachodzące w czasie ostatniego zlodowacenia (północnopolskiego, fazy pomorskiej) oraz postglacialne procesy erozyjno-denudacyjne wywarły decydujący wpływ na ukształtowanie się współczesnej rzeźby obszaru opracowania.

Teren opracowania znajduje się w obrębie tzw. garbu pojeziernego, ulokowanego w strefie maksymalnych spiętrzeń glacitektonicznych, które powstały podczas zlodowaceń środkowopolskich na elewacji starszego podłoża (elewacja Czaplinka).

Północną część terenu buduje **morena denna falista i pagórkowata**, którą urozmaicają liczne zagłębienia bezodpływowe w formie oczek wytopiskowych, oraz trzy niewielkie ciek – częściowo zmeliorowane, płynące z północnego wschodu na południowy zachód. Czwarty, największy ciek tego terenu, płynący w takim samym kierunku co pozostałe, na północnym-

wschodzie stanowi granicę pomiędzy wysoczyzną morenową a obszarem sandru, rozpościerającym się na południe od doliny bezimiennego cieku, o którym mowa. Dalej ciek, po przepłynięciu przez drogę gminną Drahimek-Sulibórz, płynie w kierunku jez. Drawsko już przez sandr. Obie jednostki geomorfologiczne terenu opracowania sąsiadują z **rynną glacialną** jez. Drawskiego.

Pod względem hipsometrycznym analizowany obszar jest bardzo zróżnicowany. Do terenów najniżej położonych zaliczyć można: obszary wzdłuż linii brzegowej jeziora, dolinę bezimiennego cieku oraz obszary pól użytkowanych jako pastwiska wokół wsi Drahimek na równinie sandrowej (w tym obszar pastwiska przy gospodarstwie, położony na podłożu torfowym). Najniżej położonym miejscem w obrębie obszaru Sulibórz, osiągającym wartość 128,04 m n.p.m. jest ujście bezimiennego cieku do jez. Drawskiego. Kolejne znajdują się u nasady „Półwyspu Sulibórz” (128,23 m n.p.m.) oraz przy plaży wiejskiej i w lesie przy Zatoce Cichej (128,30 m n.p.m.).

Posuwając się z południowego-zachodu na północny-wschód teren stopniowo się unosi, osiągając najwyższe wartości wysokości terenu na pagórkach w północnej części terenu, obok zadrzewionego obniżenia terenowego, ze stagnującą okresowo wodą. Najwyższe wzniesienie osiąga tu wysokość 173,39 m n.p.m., a wysokość sąsiadujących pagórków wahają się od 172,80 do 171,80 m n.p.m.

Różnica wysokości pomiędzy najwyższym i najniższym punktem w terenie wynosi tu 45,35 m. Wysokości względne pomiędzy dnami dolin a wysoczyzną osiągają natomiast wysokości 20-40 m. Jest to następstwo dużej różnorodności form występujących na powierzchni. Najbardziej urozmaicona rzeźba terenu występuje w sąsiedztwie jez. Drawskiego, do którego przylegają obszary pagórkowatej moreny dennej. Występuje tu również szereg wyniosłości, poprzecinanych zagłębieniami i dolinami z dość licznymi obniżeniami śródpolnymi, porośniętymi przez krzewy i drzewa oraz wąwozami.

Kierując się na południe od terenu bezimiennego cieku wysoczyzna morenowa przechodzi w obszar **sandru**. Rzeźba terenu południowej części opracowania jest mniej urozmaicona - prawie płaska w centralnej części. Teren sandru jest nieco pofałdowany na północnym-i południowym- wschodzie.

Naturalny krajobraz obszaru „Ostoja Drahimska” ukształtowany został w okresie zlodowaceń północnopolskich i ma charakter młodoglacjalny, pagórkowaty (część północna) i lekko falisty (część południowa), pojezierny. W innej typologii krajobraz terenu opracowania to krajobraz nizinny, jeziorny. Jako typ krajobrazu kulturowego to krajobraz osadniczo-rolny.

- Gleby i ich użytkowanie

Przeważająca część obszaru opracowania to grunty rolne, tylko niewielką część stanowią grunty leśne, nieużytki, tereny zabudowane oraz wody powierzchniowe. Znajdujące się w obrębie obszaru tereny zabudowane to obszar wsi Drahimek oraz pojedyncza zabudowa siedliskowa.

Wśród użytków rolnych na opisywanym obszarze przeważają pola uprawne, tylko niewielki odsetek stanowią pastwiska i łąki. Większa część pól uprawnych jest uprawiana i obsiewana zbożami. W południowej części obszaru „Ostoja Drahimska” rola pełni funkcję pastwiska, na którym wypasane jest bydło, hodowane w gospodarstwie rolnym w Drahimku. Niewielka część pól jest ugorowana, stanowiąc ugór zielony (środkowo-zachodnia część obszaru). Wszystkie pola uprawne zachowane są w wysokiej kulturze.

Większość obszarów stanowi **rolę klasy IVa i IVb** oraz **V** niewielki odsetek gleb to gleby klasy **VI i III**.

W obrębie tych terenów występują fragmenty **kompleksów leśnych**, położonych na gruncie klasy **IV i III**. Część obszarów stanowią małe powierzchnie gruntu występujące

w ewidencji jako łąki i pastwiska. Należą one najczęściej do klasy **IV**, w niewielkiej części do klasy **V**.

Teren opracowania pokrywają w przeważającej części gleby pochodzenia mineralnego, gdzie skałą macierzystą są gliny zwałowe i osady piaszczysto-żwirowe (obszar wysoczyzny morenowej). Z utworów tych w przeważającej mierze wytworzyły się tu gleby **brunatne wyługowane i brunatne kwaśne (Bw) oraz gleby brunatne właściwe (B)**. Z mapy glebowo-rolniczej wynika, że położone są one głównie na glinie lekkiej. Mniejszy ich procent zalega na piaskach gliniastych mocnych, piaskach gliniastych lekkich i piaskach słabogliniastych. W obrębie równiny sandrowej również przeważają gleby brunatne wyługowane i brunatne kwaśne (Bw) oraz gleby brunatne właściwe (B), lecz wytworzyły się one z głównie z piasków gliniastych lekkich oraz piasków słabogliniastych.

Na terenie obszaru objętego opracowaniem występują również gleby: **czarne ziemie właściwe (D)** (na glinie lekkiej pylastej, piaskach gliniastych lekkich, piaskach gliniastych mocnych, glinie lekkiej), **czarne gleby zdegradowane i gleby szare (Dd)** (na pyłach ilastych), **glejowe (G)** (na pyłach ilastych i piaskach luźnych), **mulowo-torfowe (Emt), torfowe i murszowo-torfowe (T/n)** (na piaskach luźnych) oraz **murszowo mineralne i murszowate (M)** (na piaskach luźnych). Łącznie zajmują one niewielką część terenu „Ostoja Drahimska”, stanowiąc niewielkie „wyspy” wśród pól uprawnych. Gleby organiczne i mineralno-organiczne rozwinęły się w obniżeniach terenu oraz w dolinkach cieków i przy rowach melioracyjnych.

Gleby obszaru „Ostoja Drahimska” pod względem przydatności rolniczej są dość mocno zróżnicowane. Pola uprawne w przeważającej mierze stanowią jednak kompleks **pszenny dobry (2)**, którym objęte są gleby w środkowej i północnej części obszaru, leżące w obrębie wysoczyzny morenowej (grunty orne, leżące na N od bezimiennego cieku). Na terenie równiny sandrowej natomiast gleby w obrębie pól uprawnych zostały zakwalifikowane w głównej mierze do kompleksu **żytniego dobrego (5)**. Powyższym kompleksom towarzyszą: **żytni słaby (6) i bardzo dobry (4)**. Znikomy procent gleb stanowią kompleksy: **żytni najslabszy (7)** oraz **zbożowo-pastewny mocny (8)**, które są glebami o małej opłacalności produkcji rolnej.

Większość użytków zielonych zakwalifikowano jako **średnie (2z)**. Część z nich uległa procesowi sukcesji i w wyniku zaniechania użytkowania zarosła krzewami i drzewami. Stanowią one obecnie śródpolne ostoje przyrody. Większość pastwisk jest użytkowana do wypasu bydła, a łąki są koszone. Cztery niewielkie obszary, na których dziś w gospodarka rolna została całkowicie zaniechana ewidencjonuje jako użytki zielone **słabe i bardzo słabe (3z)**.

- **Hydrologia**

Warunki hydrograficzne są ściśle związane z rzeźbą terenu, która wyznacza powierzchniowy układ sieci wodnej. Warunkuje je także budowa geologiczna i klimat.

Wody powierzchniowe

Teren opracowania leży w dorzeczu Odry w obrębie zlewni IV rzędu rzeki Drawy, która jest prawobrzeżnym dopływem Noteci (III rzędu) w zlewni II rzędu Warty. Jest to obszar objęty systemem wodno-gospodarczym zlewni Warty. Charakterystyczną cechą zlewni Drawy jest jej duża jeziorność. Między innymi należy do niej największe, najgłębsze, o bogatej linii brzegowej z licznymi zatokami, wyspami i półwyspami jezioro Drawskie, nad którym leży obszar „Ostoja Drahimska”. Granica obszaru „Ostoja Drahimska” biegnie wzdłuż wschodniej linii brzegowej jez. Drawskiego, a wody powierzchniowe tego jeziora nie będą przedmiotem niniejszego opracowania.

Jezioro jest ogromne, posiada powierzchnię 1.871,5 ha, a maksymalna jego głębokość sięgająca 83 m, co sprawia, że jest to drugie pod względem głębokości jezioro w Polsce. Akwen posiada ciekawy, nietypowy kształt i niesłychanie rozwiniętą linię brzegową. Wszystko to dzięki działalności lodowca, który podczas ostatniego zlodowacenia formował obecny kształt pojezierza. Właśnie w tym miejscu powstało rzadko spotykane skrzyżowanie kilku rynien, obecnie wypełnionych wodami jeziora. Kilka długich i wąskich zatok sprawiają, że długość linii brzegowej wynosi aż 75 km. Jezioro posiada 12 wysp. Brzegi jeziora są urozmaicone, przeważnie porośnięte lasem, miejscami wysokie, wypiętrzające się 35 m ponad lustro wody, a miejscami płaskie, bagienne i trudno dostępne. Na całej długości linii brzegowej spotkamy wiele dogodnych miejsc do kąpieli i naturalnych plaż. Przez jezioro przepływa rzeka Drawa, która bierze swój początek w Dolinie Pięciu Jezior, kilka kilometrów na północ od jeziora. Drawę należy zaliczyć do jednego z najpiękniejszych szlaków kajakowych Polski, a początek szlaku znajduje się właśnie na jeziorze Drawsko. Akwen jest wręcz idealny dla żeglarzy, amatorów nurkowania, windsurfingu oraz wędkarzy. Spotkamy tu praktycznie wszystkie gatunki ryb występujące w polskich jeziorach. Głębiny to ostoja szczupaka, okonia, siei, sielawy i węgorza. Na płytszych wodach króluje leszcz i płoć.

Jest to jezioro przepływowe wywierające znaczący wpływ na zasilanie i odpływy Drawy. Magazynuje ono nadmiar odpływu z okresu wezbrań lub zasilają nimi odpływy rzeki w okresach niżówek.

W obrębie obszaru „Ostoja Drahimska” znajduje się kilka wytopiskowych oczek wodnych, ze stale występującą wodą, zarówno śródpolnych, jak i śródleśnych (zał. 1). Mają one powierzchnię poniżej 0,5 ha, większość z nich posiada areał ok. 0,1 ha. Dość licznie na całym terenie występują także obłożenia terenu, z okresowo występującą wodą. Zazwyczaj są one porośnięte zadrzewieniami i zakrzewieniami (głównie wierzbowymi *Salix sp.*, topolą osiką *Populus tremula*, olchą czarną *Alnus glutinosa* i brzoźowymi brodawkowatymi *Betula pendula*).

Z północnego wschodu na południowy- zachód przez cały teren opracowania przepływa bezimienny ciek. Wypływa on z terenu lasu mieszanego, położonego na południe od jeziora Prosino, a uchodzi do jeziora Drawskiego przy pasie zadrzewień nadwodnych. Teren doliny stanowią tereny łąk oraz podmokłe nieużytki, o charakterze łąk. Część doliny porośnięta jest przez zadrzewienia i zakrzewienia. Mają one charakter olszyn i łozowisk. Na północy ciek przepływa przez teren „Lasku Wschodniego”.

Na sieć hydrograficzną terenu „Ostoja Drahimska” składają się także liczne rowy melioracyjne i małe bezimienne cieki, które odprowadzają wody z poszczególnych terenów do jez. Drawskiego, lub w jego kierunku. Największe z nich płyną przez wąwozy obszaru opracowania.

Wody podziemne

Pod względem hydrogeologicznym obszar opracowania znajduje się w regionie pomorskim (V) w rejonie pilskim (V_A).

Analiza dostępnych danych źródłowych wskazuje, że obszar opracowania leży poza terenem Głównych Zbiorników Wód Podziemnych. Najbliższy GZWP oznaczony jako 125 obejmuje, m.in. tereny gminy Złocieniec i Drawsko Pomorskie.

Warunki hydrogeologiczne są pochodną budowy geologicznej i formujących je procesów. Na omawianym obszarze występuje piętro czwartorzędowe. Brak jest danych dla tego obszaru o wodonośności utworów trzeciorzędowych i mezozoicznych.

Czwartorzędowe piętro wodonośne, stanowiące na omawianym obszarze jedyne piętro użytkowe, jest związane z plejstoceńskimi piaskami i żwirami wodnolodowcowymi

złodowacenia północnopolskiego fazy pomorskiej i poznańsko-leszczyńskiej oraz niżej ległymi złodowacenia środkowopolskiego.

W piętrze wodonośnym wydzielono: poziom międzyglinowy górny, stanowiący główny użytkowy poziom wodonośny oraz fragmentarycznie występujący dolny poziom międzyglinowy mający znaczenie podrzędne.

Poziom międzyglinowy górny stanowi, główny użytkowy poziom wodonośny i charakteryzuje się równomiernym rozprzestrzenieniem. Występuje w okolicach obszaru opracowania na głębokości od 22 do 64 m p.p.t. pod nieciągłym przykryciem glin zwałowych o miąższości od kilku do ponad 50 m, przy czym izolacja od powierzchni wzrasta w kierunku północnym. Miejscami występuje w połączeniu z przypowierzchniowymi osadami sandrowymi.

Decydujące znaczenie w zasilaniu tego piętra ma bezpośrednia lub przez nakład utworów półprzepuszczalnych - infiltracja opadów atmosferycznych. Zwierciadło wody ma charakter lekko napięty lub swobodny. Odpływ wód podziemnych odbywa się tu z północnego wschodu na południowy zachód do Pradoliny Toruńsko-Eberswaldzkiej przy rzędnych zwierciadła wody, na terenie opracowania, od 135 do 130 m n.p.m. (stan na 2003 r.). Poziom wodonośny pozostaje w więzi hydraulicznej z doliną Drawy.

Regionalizacja hydrogeologiczna

Omawiany teren, będący przedmiotem opracowania, wg Mapy Hydrologicznej Polski, w skali 1:50 000, arkusz Czaplinek, został przyporządkowany do **jednostki hydrogeologicznej 3abQIII**, obejmującej większą część terenu. Niewielki, wschodni fragment terenu należy do jednostki natomiast do jednostki **1bcQI**.

W wydzielonej jednostce **3abQ III** podstawowe parametry hydrogeologiczne głównego użytkowego poziomu wodonośnego kształtują się tutaj następująco:

- miąższość 10 - 52 m (średnio 25 m),
- współczynnik filtracji 4 - 95 m²/24h (średnio 16 m²/24h),
- przewodność wodna 33 - 957 m²/24h (średnio 400 m²/24h),
- wydajność potencjalna 10 - 30 m³/h w rejonie obszaru opracowania,
- moduł zasobów odnawialnych – 387 m³/24-km²,
- moduł zasobów dyspozycyjnych na 270 m³/24h-km².

Na terenie jednostki **1 bc Q I** tu główny użytkowy poziom wodonośny stanowią osady górnego poziomu międzyglinowego. Z materiałów archiwalnych wynika, że na terenie Zakładu Rolnego w Drahimku wykonano dwa otwory studienne (data analizy: 1966 i 1976 r.), o nr 18 i 112, z których wynika, że strop użytkowego piętra nawiercono na głębokości 58,2 i 64 m p.p.t. Na terenie tej jednostki ma ono miąższość od 5 do 24 m (średnio 15 m). Współczynnik filtracji osadów przepuszczalnych kształtuje się w granicach 5-80 m/24h przy średniej ok. 15 m/24h. Przewodność wodna wykazuje znaczną zmienność od 82 do 897 m /24h (średnio 225 m /24h). Wydajność potencjalna studni mieści się w okolicach miejscowości Drahimek w przedziale 30-50 m³/h. Moduł zasobów odnawialnych oszacowano na 120 m³/24-km², a moduł zasobów dyspozycyjnych na 90 m³/24h-km².

Do wsi Drahimek doprowadzony jest wodociąg, pobierający wodę ze studni nawierconej w Starym Drawsku.

- Szata roślinna

Roślinność potencjalna

Według podziału geobotanicznego (Matuszkiewicz, 1993) gmina Czaplinek wchodzi w skład Działu Pomorskiego. Głównymi typami roślinności strefowej Działu Pomorskiego są, zdaniem Matuszkiewicza (l.c.), następujące lasy: liściaste z klasy *Querco-Fagetea*, głównie

ze związku *Fagion sylvaticae*, w dużo mniejszym z *Carpinion betuli* i acidofilne dąbrowy typu atlantyckiego z klasy *Quercetea robori-petraeae*.

Od wschodu z jez. Drawskim graniczą biochory subatlantyckiego grądu *Stellario-Carpinetum* (subatlantycki nizinny las dębowo-grabowy) w ubogiej postaci pomorskiej. Pokrywają się one z zasięgiem utworów dennomorenowych. W dolinach rzecznych i na terasach jeziornych, a także w różnego typu obniżeniach terenowych wykształciły się gleby łągu olszowego *Circae-Alnetum* (syn. *Fraxino-Alnetum*).

Roślinność rzeczynista – typy zbiorowisk roślinnych

Roślinność opisywanego terenu została ukształtowana na bazie podobnych procesów geofizycznych i zbliżonych form antropopresji. Cechy naturalnej roślinności (w dużej mierze dzisiaj już tylko potencjalnej) zasadniczo wynikają z usytuowania obszaru w krainie geobotanicznej - Pojezierze Środkowopomorskie, której domeną są buczyny i dąbrowy.

Na terenie opracowania stosunkowo niewielki procent zajmują zespoły powstałe pod wpływem czynników naturalnych. Największą łączną powierzchnię zajmują zbiorowiska leśne oraz różne typy naturalnych zespołów występujących w powiązaniu z kompleksami drzewostanowymi, jak fitocenony oszyjkowe, okrajkowe, dróg leśnych, wąwozów. Zbiorowiska seminaturalne, czyli półnaturalne, podobnie jak naturalne złożone z rodzimych gatunków, stanowią tu niewielki procent. Powiązane są one przede wszystkim z użytkami zielonymi – łąkami i pastwiskami, których na terenie opracowania jest około 6,0 % powierzchni ogólnej terenu.

Przestrzeń obszaru „Ostoja Drahimska” jest w dużym stopniu zajęta przez zbiorowiska synantropijne, tj. antropogeniczne, zbudowane przede wszystkim z gatunków obcych. Część z nich, występuje w powiązaniu z gruntami ornymi, które zajmują większą część obszaru opracowania, a także z uprawami w przydomowych ogródkach. Ich fitocenozy są zbudowane z roślin adwentywnych, tj. obcego pochodzenia, które pojawiły się u nas stosunkowo niedawno. Tworzą one zespoły ksenospontaniczne; tataraku *Acoretum calami* - w niewielkich (przeżyźnionych) oczkach wodnych; rdestowca ostrokończystego *Polygonetum cuspidati*; lepiężnika różowego *Aegopodio-Petasitetum* oraz północno-amerykańskich nawłoci późnej *Rudbeckio-Solidaginetum*, niecierpka drobnokwiatowego *Impatientetum parviflorae*.

Wśród stwierdzonych zespołów znajdują się zespoły leśne, krzewiaste, ziołoroślowe, wodne i bagienne, łąkowe i pastwiskowe, dywanowe, nitrofilnych ziołorośli okrajkowych, synantropijne segetalne (chwastów polnych i ogródkowych) oraz ruderalne.

Zbiorowiska leśne i krzewiasta

Na terenie opracowania lasy zajmują ok. 64,5 ha, co stanowi 9,6 % powierzchni obszaru. Jest to niewielka lesistość, która wynika przede wszystkim z położenia terenu na glebach dość żyznych, rolniczo przydatnych. Czynnikiem lasotwórczym na terenie opracowania jest rzeźba terenu (skarpy przy brzegach jeziora, obniżenia terenu, w tym terasy przyjeziorne, wąwozy) oraz występowanie biotopów mokradłowych, których włączenie w sferę produkcji wymagałoby dużych nakładów finansowych. Spośród różnych sposobów ich użytkowania najbardziej ekonomicznym jest więc wykorzystanie leśne.

Przy linii brzegowej jeziora Drawskiego, na glebach brunatnych wylugowanych, w podłożu z piaskami słabo gliniastymi oraz w północnej części na podłożu gliniastym, a także w niedużym fragmencie na torfach niskich, w miejscach gdzie woda stagnuje, wykształciły się fragmenty lasów olszowych o charakterze olsów i łągów olszowych (*Fraxino-Alnetum*). Lasy te zasilane są ruchomymi wodami gruntowymi. Niektóre z nich przybrały postać przejściową. W klasyfikacji siedlisk leśnych lasy te zajmują typ siedliskowy olsu jesionowego (OLJ), a tam gdzie udział jesionu w drzewostanie jest ograniczony - olsu

(Ol). Spośród drzewostanów na siedlisku Ol łęgami okazały się fragmenty lasów w dolinie bezimiennego cieku.

Roślinne płaty tego zespołu występują w miejscach okresowo zatapianych, lecz pozostających pod wpływem wody przesiąkającej, ruchomej, która nie ma tendencji do dłuższego stagnowania (fragment lasów w południowej części, „Lasek Zachodni – część przybrzeżna”, u podnóża: Półwyspu Sulibórz”).

Fragmenty tych lasów są zdominowane przez olszę czarną *Alnus glutinosa*. Olszy często, towarzyszy domieszka jesionu wyniosłego *Fraxinus excelsior*. W warstwie krzewów panuje czeremcha zwyczajna *Padus avium*. Jako gatunki domieszkowe pojawiają się tu klon jawor *Acer pseudoplatanus* i grab zwyczajny *Carpinus betulus*. Warstwa krzewów jest tu dość uboga. Oprócz podrostów olszy i jesionu spotykane są tu leszczyna pospolita *Corylus avellana*, trzmielina zwyczajna *Euonymus europaea*, kalina koralowa *Viburnum opulus*, bez czarny *Sambucus nigra* a na obrzeżach wierzbowa iwa *Salix caprea* i wierzbowa szara *Salix cinerea*. Warstwa runa także nie jest tu obfita. Należą tu: pokrzywa *Urtica dioica*, niecierpek pospolity *Impatiens noli-tangere*, podagrycznik pospolity *Aegopodium podagraria*, czyściec leśny *Stachys sylvatica*, gwiazdnica gajowa *Stellaria nemorum*, śledziennica skrętolistna *Chrysosplenium alternifolium*, przytulia czepna *Galium aparine*, sadziec konopiasty *Eupatorium cannabinum*.

W miejscach zabagnionych, z pewnymi tendencjami do stagnowania wody, łęg ma tendencje do przekształcania się w ols, z wyraźnie zaznaczającym się występowaniem gatunków bagiennych w runie. Świadczy o tym miejscowe występowanie gatunków bagiennych, jak np. trzcina *Phragmites australis*.

Typowymi dla krajobrazu roślinnego łęgów jesionowo-olszowych zbiorowiskami zaroślowych oszyjków są zbiorowiska derenia świdwy i trzmieliny (*Euonymo-Cornetum*) oraz zarośla bzu czarnego (*Urtico-Sambucetum nigrae*), a zbiorowiskami okrajkowymi - welony chmielu (*Fallopia-Humuletum*), ziołorośla sadzka konopiastego (*Eupatorium cannabini*), ziołorośla niecierpka pospolitego i przytulii czepnej (*Galio-Impatientetum noli-tangere*), ziołorośla wierzbownicy kosmatej i kielisznika zaroślowego (*Epilobio hirsuti-Calystegietum*).

Olsy i **łęgi olszowe (*Fraxino-Alnetum*)**, o których mowa powyżej, zaliczone są do siedlisk przyrodniczych wymagających ochrony w sieci Natura 2000. Posiadają one kod siedliska nr: **91E0**. Olsy bagienne natomiast nie stanowią siedliska priorytetowego.

Znamienną cechą krainy Bałtyckiej, w której wg regionalizacji przyrodniczo-leśnej Trampler i in. 1990 leży gmina Czaplinek, jest masowe występowanie buka *Fagus sylvatica*. *Fagus sylvatica* porasta skarpy nad jez. Drawskim, w północnej i środkowej części terenu opracowania. Towarzyszy mu dąb szypułkowy *Quercus robur*. Gatunek ten jest także obecny w lasach terenu opracowania. Na siedliskach żyznych, lecz wilgotnych (do których należą tereny „Laseku Zachodniego” i „Laseku Wschodniego”) buk występuje z dębem szypułkowym *Quercus robur* i bezszypułkowym *Quercus petraea* z domieszką olszy czarnej *Alnus glutinosa*, graba pospolitego *Carpinus betulus*, jesionu wyniosłego *Fraxinus excelsior*, wiązu pospolitego *Ulmus minor*, topoli osiki *Populus tremula*, brzozy brodawkowatej *Betula pendula* oraz świerka pospolitego *Picea abies*, tworząc wielogatunkowe lasy o charakterze grądu. Warstwa krzewów jest tu dobrze wykształcona i dominuje w niej leszczyna pospolita *Corylus avellana*, w domieszce z trzmieliną pospolitą *Euonymus europaea* i głógiem jednoszyjkowym *Crataegus monogyna*.

Zachodnią część pól przecinają dwa cieki, płynące w wąwozach i jeden rów melioracyjny, wzdłuż których wytworzyła się roślinność leśna i zaroślowa, nadając im także charakter grądów. Rośnie tu starodrzew buka zwyczajnego *Fagus sylvatica*, graba

zwyczajnego *Carpinus betulus*, świerka pospolitego *Picea abies* oraz dębu szypułkowego *Quercus petraea*, z udziałem: leszczyny pospolitej *Corylus avellana*, głogu jednoszyjkowego *Crataegus monogyna*, dzikiego bzu *Sambucus nigra* i róży dzikiej *Rosa canina*.

Zbiorowiska zaroślowe, czyli krzewiaste, nie mają istotnego znaczenia powierzchniowego w budowie szaty roślinnej terenu opracowania, jednak pełnią bardzo ważne funkcje ekologiczne, tym większe, że pod względem fitosocjologicznym wykazują bogate zróżnicowanie. Stwierdzono 6 typy fitocenoz krzewiastych. Jednym z fitocenoz jest zespół leszczyny *Euonymo-Coryletum* rozwijający się przeważnie na siedliskach grądu *Stellario-Carpinetum* („Lasek Zachodni”), zakrzewienia z wierzbą iwą *Salicetum caprae* w obniżeniach terenowych. Na glebach organicznych, w obniżeniach terenu największą rolę odgrywają płaty dwóch ugrupowań, a mianowicie wierzby łoży *Salicetum cinereae* oraz uszatej *Salicetum auritae*, z klasy *Alnetea glutinosae*. Biorą również udział w zarastaniu śródpolnych oczek wytopiskowych. Zarośla wierzby łoży są także stałym elementem obrzeży jeziora od strony litoralu.

Z zanotowanych krzewiastych ugrupowań klasy *Rhamno-Prunetea* do bardzo powszechnych na terenie opracowania należą zarośla bzu czarnego *Aegopodio-Sambucetum* oraz derenia świdwy *Euonymo-Cornetum sanguinei*. Te pierwsze można obserwować na prawie wszystkich terenach byłych siedlisk, oraz często w zatorfionych obniżeniach terenu, a także obszarze miejscowości Drahimek, w miejscach przenawożonych i wilgotnych. Drugie natomiast spotykano na siedliskach łęgowych, grądowych i żyznych buczyn, przy linii brzegowej jez. Drawsko. Rozwijają się tam na oszyjkach fragmentów lasów, od strony gruntów orných. Czyżnie - zespół *Rubo fruticosi-Prunetum spinosae* - występują w oszyjkach drzewostanów na siedliskach grądowych, (na przykład towarzyszy zadrzewieniom przy rowie – prowadzącego do „Lasku Zachodniego” i przy „Bukowym Wąwozie”).

Dwa zanotowane zbiorowiska zaroślowe są narażone na wymarcie - w stopniu „V”, a mianowicie *Salicetum auritae* i *Salicetum caprae*. Ten pierwszy nie jest lokalnie zagrożony. Oba rozwijają się dynamicznie przejawiają dodatnie tendencje dynamiczne na żyznych siedliskach w obniżeniach terenu.

Nitrofilne i ciepłolubne ziołorośla okrajkowe

Stałym elementem przyleśnych stref ekotonowych i skrajów śródpolnych, czy też przydrożnych formacji krzewiastych, są ziołorośla okrajkowe, czyli ugrupowania złożone z wieloletnich bylin. Na terenie opracowania obserwowano dwie ekologiczne grupy zbiorowisk ziołoroślowych, tj. zbudowane z bylin nitrofilnych (równocześnie wilgociolubnych) oraz z roślin termofilnych. Obszarami częstego występowania tych pierwszych były wszystkie naturalne struktury krajobrazu na siedliskowych obszarach łęgowych, grądowych i buczynowych. W strefie przybrzeżnej jeziora i oczek śródpolnych często spotykano zespoły z rzędu *Convolvuletalia sepium*. W lasach łęgowych nad jeziorem rozwinęły się ziołorośla, **zbiorowiska welonowe** z dużym udziałem kielisznika zaroślowego *Calystegia sepium*, chmielu zwyczajnego *Humulus lupulus* i kianianki pospolitej *Cuscuta europaea*. Zbiorowisko to jest zarazem siedliskiem przyrodniczym o **kodzie 6430**, które stanowi przedmiot ochrony w obszarach Natura 2000.

Pospolicie na całym terenie występowały zespoły trybuli leśnej *Anthriscetum sylvestris* i podagrycznika *Agropyro-Aegopodietum*, gdzie rozwijają się w zaniedbanych sadach i na przychaciach opuszczonych siedlisk oraz terenie wsi Drahimek. Z asocjacji nitrofilnych ziołorośli odnotowano tu zespół rdestu ostrokończystego *Polygonetum cuspidati*, niecierpka drobno-kwiatowego *Impatientetum parviflorae* i lepieźnika różowego *Aegopodio-Petasitetum hybridi* (przy parku dworskim).

Roślinność wodna i bagienna

Wodna i bagienna roślinność obszaru opracowania jest powiązana z siecią hydrograficzną. W śródpolnych rowach i oczkach wodnych obserwowano zespół rzęsy mniejszej *Lemnetum minoris*. Roślinność bagienna występuje pospolicie w obrębie torfowych obniżen terenowych wypełnionych wodą. Są one płytkie, z niezbyt obfitym litoralem opanowanym przez szuwały, pałkowiska, rzadziej oczerety i sity.

Wzdłuż linii brzegowej jeziora miejscami występuje szuwar trzcinowy, który spotkać można też w wypleceniach z podłożem torfowym, zalany wodą. Natomiast w wodach jeziora, przy linii brzegowej obserwowano zespół: rogatka sztywnego, wywłócznika okółkowego *Myriophylletum verticillati*, rdestnicy połyskującej *Potametum lucentis*, rdestnicy grzebieniastej *Potametum pectinati* oraz rdestnicy przeszytej *Potametum perfoliati*. W jeziorze występują też niezwykle cenne przyrodniczo łąki ramienicowe. Ramienice są glonami, chociaż pokrojem przypominają niektóre rośliny naczyniowe: w XVII wieku botanicy opisywali je jako "skrzypy podwodne" (*Equisetum subaqua repens*). Z ramienicami związana jest biologia rozrodu sielawa - najchętniej składa jaja w rozwidleniach okółków tych glonów, gdzie ikra ma dobre warunki tlenowe. W łąkach tych spotyka się także czasem populacje drugiej jeziorowej ryby łososiowatej - siei, mającej podobne do sielawy wymagania. Typowym drapieżnikiem jezior ramienicowych jest szczupak.

Roślinność łąk i pastwisk, dywanowa

Trwałe użytki zielone - łąki i pastwiska, zajmują 38,19 ha, co stanowi 6,0 % powierzchni obszaru opracowania, z czego łąki zajmują tu niewielki procent – 0,8 % (głównie obszar nr 14). W kompleksie użytków tych często występują zastoiska wód gruntowych, stale mokre obniżenia terenu, w których rozwinęła się roślinność torfowiskowa. Najczęściej są to niskotorfowiskowe fitocenozy szuwarowe z klasy *Phragmitetea*, ale nierzadko towarzyszą im ugrupowania trawiaste z udziałem roślin z klasy *Scheuchzerio-Caricetea fuscae*, takich jak: mietlica psia *Agrostis canina* i sit rozpięchły *Juncus effusus*, a także karbieniec pospolity *Lycopus europaeus*, tojeść pospolita *Lysimachia vulgaris*, krwawnica pospolita *Lythrum salicaria*, niezapominajka błotna *Myosotis ssp. palustris*, jaskier ostry *Ranunculus acris*, szelężnik większy *Rhinanthus angustifolius*, czyściec błotny *Stachys palustris*, kozłek lekarski *Valeriana officinalis*, wyka ptasia *Vicia cracca* i wiele innych.

Na terenie pastwiska, położonego na północ od gospodarstwa rolnego, , obsianego mieszanką traw (z dominującą kupkówką pospolitą *Dactylis glomerata*), w związku z dużą wilgotnością podłoża i wydeptywanie przez bydło obserwowano miejscami ekspansję situ skupionego *Juncus conglomeratus*.

Zbiorowiska dywanowe, po części tworzą ruderalne ugrupowania a ich zróżnicowanie w pierwszej kolejności zależy od żyzności podłoża. Na drogach poprowadzonych przez łąkowe (*Fraxino-Alnetum*) obszary siedliskowe spotykano naturalny, pionierski zespół wiechliny rocznej *Poetum annuae*. Fitocenozy wiechliny były też częste na stanowiskach i ścieżkach wędkarskich wydeptanych wzdłuż brzegów jezior. Wiodącym zbiorowiskiem dywanowym jest *Lolio-Plantaginetum*, zespół babki zwyczajnej *Plantago major* i życicy trwałej *Lolium perenne*, rozwijających się na drogach śródleśnych, śródpolnych, przyzagrodowych, na wydeptywanych i wyjeżdżonych placach oraz na boisku.

Tereny przy budynkach mieszkalnych, zwykle w przenawożonych obejściach zagród, są powszechnie porośnięte przez pionierskie fitocenozy rdestu ptasiego i rumianku bezpromieniowego *Matricario-Polygonetum arenastri*. Zwykle obydwa współwystępują z fitocenozą życicowo-babkowymi *Lolio-Plantaginetum*.

Synantropijna roślinność ruderalna i segetalna

Na synantropijną roślinność obszaru badań składają się zbiorowiska segetalne i ruderalne. Ich płaty rozwijają się głównie na terenach osadniczo - polnych. Pojawiają się na

wszystkich typach gleb. Na terenach osadniczych wykształciły się na przychaciach, przypłociach, przydomowych śmietnikach, przyzmach kompostowych, w pobliżu gnojowników, wypływów ścieków, na podwórkach, boisku, drogach gruntowych itp.

Roślinność synantropijna jest niepożądanym elementem szaty roślinnej, gdyż w większości tworzą ją rośliny geograficznie obce. Są obecnością wyraża ona wysoki stopień przekształcenia naturalnej szaty ziemi. Sprawuje jednak bardzo ważną funkcję ekologiczną, bowiem usuwa z gleb pierwiastki biogenne eutrofizujące podłoże, trafiające do nich w wyniku gospodarczego użytkowania. Roślinność ruderalna, jako pionierska i wtórna, porasta tereny pozbawione roślinności. Wydatnie podnosi estetyczne walory krajobrazu, zajmując miejsca zdewastowane i zaśmiecone. Duże zróżnicowanie roślinności ruderalnej można oglądać wśród opuszczonych siedlisk, zabudowań gospodarstwa rolnego oraz w otoczeniu wiejskiej zabudowy. Pospolicie występują tu zespoły: z *Stellarietea mediae*: komosy wzniesionej *Chenopodium stricti*, stulichy psiej *Chenopodium-Descurainietum*, sałaty kompasowej *Erigeronto-Lactucetum*, jęczmienia płonego *Hordeetum murini*, pokrzywy żegawki i ślazu zaniedbanego *Hyoscyamo-Malvetum*, a z grupy zespołów złożonych z roślin dwuletnich i wieloletnich z klasy *Artemisietea* między innymi asocjacje: jeżyny sinej *Elymo-Rubetum caesii*, powoju polnego i perzu właściwego *Convolvulo-Agropyretum*, pyleńca pospolitego *Berteroetum incanae*, bylicy piołunu *Potentillo-Artemisietum absinthii* i wrotycza pospolitego *Artemisio-Tanacetetum*.

Na roślinność segetalną (polną i przydomowych ogródków oraz ogródków działkowych) składa się: asocjacja mysiurka drobnego *Ranunculo-Myosuretum*, spotykana też w bruzdach polnych. Wśród roślinności ruderalnej przetrwały tu dość liczne archeofity (antropofity sprzed XV wieku). Zagrożeniem dla tych archeofitów jest stosowanie herbicydów oraz coraz większa dbałość o obejścia na terenach osadniczych.

Na szatę roślinną terenu opracowania składają się także założenia zieleni ozdobnej na terenach prywatnych. We wsi Drahimek tworzą je pojedyncze zadrzewienia i zakrzewienia oraz żywopłoty, a także **park naturalistyczny, dworski**, o łącznej powierzchni 9,33 ha. Prawdopodobnie powstał w I poł. XIX w. Rosną tu trzy pomniki przyrody: brzoza brodawkowata PP-17, jesion wyniosły PP-15 oraz lipa drobnolistna PP-16. Przy granicy parku, koło gorzelni, stał wyjątkowo okazały pomnikowy dąb PP-14 (niestety już z obciętą koroną). Park nie jest wpisany do rejestru zabytków. Drzewostan jest typowo grądowy z udziałem buka pospolitego *Fagus sylvatica*. Wielogatunkowy i wielogeneracyjny starodrzew, o gęstym podszycie, budują między innymi sędziwe buki (dochodzące do 220 i 230 cm obwodu), dęby (do 310 cm), lipy (jedna ma 200 cm) i graby (do 170 cm). Jeden z posadzonych świerków pospolitych ma 240 cm obwodu. W runie rosną chronione: *Convallaria majalis* i *Hedera helix* (pnąca się po wielu drzewach). Bardzo liczne są klony zwyczajne *Acer platanooides*. Runo jest opanowane przez podagrycznika pospolitego *Aegopodium podagraria*. Podagrycznik wykształcił też w parku, na sporej wielkości arealach, swoje własne zbiorowisko ziołoroślowe *Agropyro-Aegopodietum*. Wiosną zwraca uwagę malownicze, niewielkie skupienie niebieskich kwiatów *Scilla bifolia*. Dominującym elementem runa w południowej części parku jest kopytnik pospolity *Asarum europaeum*, między którym rosną kępki piżmaczka wiosennego *Adoxa moschatellina*.

Na wilgotniejszych glebach można znaleźć zarośla bzu czarnego *Aegopodio-Sambucetum nigrae*. Poza tym lokalnie występują skupienia śnieguliczki białej *Symphoricarpos albus* i tawuły średniej *Spiraea media*.

Flora chroniona

W tej części gminy zinwentaryzowano 9 gatunków chronionych roślin, znajdujących się na liście w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących roślin objętych ochroną (Dz. U. Nr 168, poz. 1764) (tab. 1).

Tabela 1.

Wykaz stanowisk gatunków chronionych i częściowo chronionych stwierdzonych na terenie obszaru opracowania

Lp.	Nazwa polska <i>Nazwa łacińska</i>	Status ochronny	Miejsce występowania
1.	Cebulica dwulistna <i>Scilla bifolia</i>	OŚ	Park wiejski
2.	Bluszcz pospolity <i>Hedera helix</i>	OCz	Parki wiejski
3.	Konwalia majowa <i>Convallaria majalis</i>	OCz	Park wiejski
4.	Kopytnik pospolity <i>Asarum europaeum</i>	OCz	Park wiejski
5.	Konwalijka dwulistna <i>Maianthemum bifolium</i>	OCz	N część nieużytku – pod zadrzewieniami przy oczku wodnym, położonym w południowej części terenu.
6.	Przytulia wonna (Marzanka wonna) <i>Galium odoratum</i>	OCz	N część nieużytku – pod zadrzewieniami przy oczku wodnym, położonym w południowej części terenu. ¹
7.	Kruszczyk szerokolistny <i>Epipactis helleborne</i>	OŚ	Wyrobidko kruszywa
8.	Kalina koralowa <i>Viburnum opulus</i>	OCz	E brzeg jeziora Drawsko
9.	Śnieżyczka przebiśnieg <i>Galanthus nivalis</i>	OŚ	Byłe siedlisko rolne

Objaśnienia: OŚ – ochrona ścisła; OCz – ochrona częściowa

Nieopodal terenu wyrobiska kruszywa, na skarpie opadającej do E brzegu jez. Drawsko, rośnie klon polny *Acer campestre*. Jest to gatunek rzadki i przez to potencjalnie zagrożony (wg PZ – Ginące i zagrożone rośliny naczyniowe Pomorza Zachodniego i Wielkopolski; Żukowski, Jackowiak, 1995).

Wszystkie gatunki chronione i rzadkie powinno się zachować i objąć szczególną ochroną.

- Świat zwierząt

W kontekście waloryzacji faunistycznej istotne jest zróżnicowanie siedliskowe obszaru obejmujące różnorodne biotopy. Uwagę zwraca ich stosunkowo duża rozpiętość jakościowa. Występują tutaj zarówno płaty siedlisk o cechach siedlisk zbliżonych do:

- a) naturalnych (wyrażonych zbieżnością z roślinnością potencjalną w jej zróżnicowanych stadiach) tj.: brzegu i wody jeziora Drawsko, nadbrzeżne bagienne i wilgotne olsy i łęgi, rosnące na stokach w rejonie strefy brzegowej i w obrębie erozyjnych wąwozów grądy i buczyny, kępy seminaturalnych i antropogenicznych olsów i lasów mieszanych w obniżeniach terenu (kotlinki polodowcowe), kępy zakrzewień i zadrzewień na opuszczonych siedliskach, miedzach i wzdłuż dróg), eutroficzne oczka wodne;

- b) seminaturalnych podmokłych łąk i pastwisk oraz naturalizujących się obszarów opuszczonych siedlisk;
- c) antropogenicznych biocenoz agrarnych zdominowanych przez obszary gruntów ornych i użytków zielonych (pastwiska i łąki na gruntach mineralnych i organicznych).

Pomimo zauważalnej strefowości występujących tutaj siedlisk (od wód jeziora poprzez brzeg, nadbrzeżne stoki po wyniesienie wału morenowego) wyraźne jest też ich mozaikowe rozmieszczenie w obszarze będące wynikiem zarówno budowy litologicznej i reliefu (dostępność gruntów). Dzięki temu występująca mozaika jest pomiędzy sobą powiązana mniej lub bardziej „ekologicznie efektywnymi” łącznikami.

Pod względem faunistycznym obszar opracowania prezentuje typowy dla krajobrazu Pomorza Środkowego a zwłaszcza jego fragmentu Pojezierza Drawskiego, skład gatunkowy fauny. Obszar jest dogodny dla występowania szeregu grup troficznych i biotopowych, dla których decydujący wpływ ma zróżnicowanie siedlisk, znaczny udział miejsc podmokłych, zabagnionych i zbiorników wodnych oraz użytków zielonych i korytarzy ekologicznych w krajobrazie.

Rozpoznanie fauny terenu opracowania

W oparciu o rozpoznanie terenowe można wskazać obszary ważne dla fauny.

- a) Obszary użytkowania rolniczo – agrocenozy gruntów ornych - są to przede wszystkim tereny żerowiskowe ptaków drapieżnych – myszołowa *Buteo buteo* i puszczyk *Falco tinunculus*, a w okresie zimowym również myszołowa włochatego *Buteo lagopus*. Z uwagi na występowanie miedz oraz mozaikowatość rozmieszczenia upraw w ich obrębie spotykane są również gatunki pospolitych drobnych ssaków (gryzoni). W okresie pełni sezonu stanowią biotopy lęgowe kilu gatunków ptaków w tym skowronka (gatunek SPEC), przepiórki i pokląskwy. W obszarach tych aktywne są również duże saki: jelenie, sarny (stałe rewiry) i dziki. Są to gatunki pospolite w skali Pomorza i kraju.
- b) Strefa brzegowa jeziora Drawsko - jeden z najcenniejszych biotopów obszaru „Ostoja Drahimska”. Jezioro Drawsko jest pod względem np. ichtologicznym jest najważniejszym obiektem nie tylko w skali gminy, ale również regionu, a nawet w skali kraju. Występują tutaj także gatunki cenne w skali UE: wydra *Lutra lutra*, bóbr *Castor fiber* jak i w skali Polski: nurogęs *Mergus merganser*, gągoł *Bucephala clangula*, dzięcioł czarny *Dryocopus martius*. Fauna wodna jest reprezentowana m.in. przez szczeżuje wielką *Anodonta cygnaea*, racicznice zmienną *Dreissena polymorpha*. Płycizny w obrębie szuwarów są m.in. miejscem tarliskowym dla ryb.
- c) Kępy lasu: „Lasek Zachodni” i „Lasek Wschodni” wraz z liniowymi zadrzewieniami - są to istotne szczególnie dla funkcji ekologicznych obszary stanowiące lokalne trasy migracyjne – korytarz ekologiczny pomiędzy brzegami jez. Drawsko a kompleksem leśnym wokół jez. Prosino. Są to również biotopy - zróżnicowane gatunkowo i wiekowo płat lasu z dominacją olchy czarnej – biotop typowo leśnych gatunków ptaków: sikor: bogatki *Parus major*, czubutki *P. cristatus*, modraszki *C. caeruleos*, pętlaczka leśnego *Certhia brahydactyla*, dzięcioła duży *Dendrocopus major*, muchołówki szarej *Muscicapa striata*, dzięciołka *Dendrocopus minor*, śpiewaka *Turdus philomelus*, kosa *Turdus merula*, zięby *Fringilla coelebs*, słonki *Scolopax rusticola*, mysikrólika *Regulus regulus*, zaganiacza *Hypolais icterina*. Możliwy jest lęg wilgi *Oriolus oriolus* (znaleziono stare gniazdo). Na skraju lasu przy nasadzie półwyspu Sulibórz stwierdzono występowanie padalca *Anquis anquis* i zaskrońca *Natrix natrix*.
- d) Obszary podmokłe nieleśne – oczka wodne i lokalne zabagnienia - to częściowo sztuczne wtórnie zabagnione a częściowo naturalne obszary zalane wodą – oczka i zabagnienia. Są

to istotne dla lokalnych populacji płazów biotopy godowiskowe, rozwoju faz juwenilnych i zimowiskowe dla gatunków takich jak: ropucha szara *Bufo bufo*, żaba jeziorkowa *Rana lessonae*, żaba moczarowa *Rana temporaria*. Stwierdzono tutaj również traszki: zwyczajną *Triturus vulgaris* i grzebieniastą *T. cristatus*.

- e) Ruiny i opuszczone osady wraz z towarzyszącymi im zakrzewieniami i resztkami sadów - są bardzo istotne lokalnie biotopy gadów: jaszczurka zwinka *Lacerta agilis*, zaskronca *Natrix natrix* i padalca *Anquis anquis*. Miejsce ważne dla kilku gatunków ptaków: szczygieł *Carduelis carduelis*, dzwonec *Carduelis Chlorus*, makolągwa *Carduelis cannabina*, rudzik *Erithacus rubecula* oraz gąsiorek *Lanius collurio*. Z uwagi na różnicowanie mikrosiedlisk i gatunków flory miejsce to jest ważne dla entomofauny: trzmieli i pszczół.
- f) Miedze śródpolne i ciepłolubne stoki - to bardzo istotny biotop zarówno z powodu funkcji siedliskowej, jak i ekologicznej. Czyżnie występujące w centralnej części wokół ruin osad m. Sulibórz są ważnym łącznikiem – częścią lokalnego korytarza ekologicznego pomiędzy „Laskiem Wschodnim” i Laskiem Zachodnim”. Dla fauny są to ważne lokalnie biotopy trzmieli *Bombus* sp, ptaków np. gąsiorka *Lanius collurio* (ale również miejsca żerowania dla migrujących ptaków wróblowych). Istotna jest również ich rola krajobrazowa.

Na całym obszarze występują gatunki niespecyficzne: sarny, dziki, jelenie, które wykorzystują ten teren jako miejsce żerowania i schronienia okresowo i nieregularnie. Obszar objęty opracowaniem nie stanowi ich stałej ostoji.

Tereny opracowania prezentują przeciętne w skali gminy Czaplinek walory faunistyczne. Lokalnie szczególnie w części północnej ich rola jest jednak ważna. W załączonych powyżej tabelach zebrano dotychczasowe wyniki obserwacji i dane historyczne wraz ze wstępnymi informacjami dotyczącymi występowania poszczególnych gatunków. Zaobserwowano tu 4 gatunki zwierząt z zał. II Dyrektywy Siedliskowej (92/43/EEC z 21.05.1992 r.) oraz 9 gatunków ptaków z zał. II Dyrektywy Ptasiej (79/409/EEC z 02.04.1979 r.).

Charakterystyka poszczególnych grup zwierząt

1) Bezkręgowce

Liczne gatunki mięczaków (w tym gatunki ślimaków i małż) występują w wodach przebadanych jez. Drawskiego. Należą do nich: zagrzebka pospolita *Bithynia tentaculata*, wodożyłka nowozelandzka *Pisidium nitidum* oraz groszkówka pospolita *Pisidium casertanum*, gałeczka rogowa *Sphaerium corneum*, ślimaczek gładki *Valvata pulchella*, zawójka pospolita *Valvata piscinalis* i racicznica zmienna *Dreissena polymorpha*, a także: kulkówka rogowa (gałeczka rogowa) *Sphaerium corneum*.

Z gatunków chronionych w jeziorze Drawskim występuje szczeżuja wielka *Anodonta cygnea*, skójką malarską *Unio pictorum* i zaostzona oraz groszkówka. Stwierdzono tu także raka amerykańskiego (pręgowanego) *Orconectes limosus*

Na licznych terenach (podmokłe łąki, rowy i miedze) stwierdzono występowanie ślimaka winniczka *Helix pomatia* oraz ślimaka zaroślowego *Helicigona arbustorum*.

Najliczniejszą gromadą zwierząt żyjącą na tym terenie są owady. W trakcie przeprowadzonej inwentaryzacji zaobserwowano ważki równoskrzydłe i różnoskrzydłe, jak: świtezianka dziewica *Calopteryx virgo*, pióronóg nadwodnik *Platycnemis pennipes*, łątka dziewczeczka *Coenagrion puella*, łunica *Pyrrhosoma nymphula*, żagnica okazała *Aeshna cyanea*, ważka płaskobrzucha *Libellula depressa*. Zarejestrowano je w wielu miejscach. Większość z nich to gatunki pospolite lub posiadające szerokie spektrum występowania.

Chrząszcze są reprezentowane przez następujące gatunki prawnie chronione związane z siedliskami leśnymi i polnymi: biegacza gajowego *Carabus nemoralis*, biegacza fioletowego *Carabus violaceus*, biegacza ogrodowego *Carabus hortensis* i biegacza zielonożłotego *Carabus auronitens*.

W trakcie inwentaryzacji zaobserwowano wiele dość pospolicie występujących gatunków motyli tj.: bielinek rzepnik (*Pieris rapae* syn. *Artogeia rapae*), bielinek kapustnik (*Pieris brassicae*), dostojka latonia (*Issoria lathonia*), rusałka osetnik (*Vanessa cardui*, syn. *Cynthia cardui*), rusałka pawik (*Inachis io*), rusałka pokrzywnik (*Aglais urticae*) i rusałka wierzbowiec (*Nymphalis polychloros*).

Błonkówki reprezentowane są tu m.in. przez pszczołowate. Wśród nich zarejestrowano obecność gatunków trzmieli: trzmieľa ogrodowego *Bombus hortorum*, trzmieľa kamiennika *Bombus lapidarius*, trzmieľa gajowego *Bombus lucorum*, trzmieľa rudego *Bombus pascuorum*, trzmieľa leśnego *Bombus pratorum* i trzmieľa ziemnego *Bombus terrestris*. Gatunkiem dominującym był trzmiel w typie trzmieľa ziemnego i kamienika.

Na większości terenów występują doskonałe warunki dla bytowania muchówek. Są tu one reprezentowane, m.in. przez przedstawicieli rodziny komarowatych, bąkowatych, bzygowatych, muchowatych i gzowatych.

2) Kręgowce

Wyniki inwentaryzacji dobitnie pokazują, że obszar opracowania jest ważnym dla kręgowców. W tym miejscu należy pamiętać, że ta sytuacja ma ścisły związek z faktem jej położenia na obszarze Pojezierza Drawskiego, w znacznej mierze chronionego w ramach DPK. Stąd charakteryzując poszczególne gromady kręgowców odniesiono się do stanu fauny zarejestrowanej dotychczas na obszarze tego Pojezierza oraz Parku, m.in. w ramach Planu ochrony Drawskiego Parku Krajobrazowego.

Ichtiofauna występująca w jeziorze Drawskim, leżącego w sąsiedztwie terenu opracowania, posiada bardzo dobre warunki dla egzystencji. Do najcenniejszych gatunków ryb, bytujących w jeziorze należy: sieja pospolita *Coregonus lavaretus*, stynka *Osmerus eperlanus*, szczupak pospolity *Esox lucius*, lin *Tinca tinca*, kiełb *Gobio gobio*, ukleja *Alburnus alburnus*, węgorz europejski *Anguilla anguilla*, sielawa *Coregonus albula*, miętus *Lota lota* i sandacz *Sander lucioperca*.

Płazy i gady stanowią najbardziej zagrożoną wyginieciem grupę kręgowców. Wszystkie gatunki są chronione ściśle Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28 września 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną (Dz. U. Nr 220, poz. 2237). Płazy są bardzo czułymi bioindykatorami stanu środowiska. Główną przyczyną ich wymierania jest osuszanie drobnych zbiorników wodnych i niegospodarna chemizacja rolnictwa.

Na opisywanym terenie, w trakcie trwania inwentaryzacji, stwierdzono występowanie 8 gatunków płazów i 3 gady (tab. 2). Wszystkie podlegają ochronie i są zagrożone wyginieciem na obszarze Pomorza Zachodniego.

Tabela 2.

Wykaz stwierdzonych gatunków płazów i gadów na terenie „Ostoja Drahimska”.

Lp.	Nazwa gatunkowa polska	Nazwa gatunkowa łacińska	Uwagi
1.	traszka grzebieniasta	<i>Triturus cristatus</i>	Stwierdzona: w oczku wodnym k. zabudowań wsi Sulibórz (S 5); na terenie dolinki bezimiennego cieku (teren nr 14); w oczkach wodnych – (teren nr 12, 31 i 33a).
2.	traszka zwyczajna	<i>Triturus vulgaris</i>	Stwierdzona: w oczku wodnym k. zabudowań wsi Sulibórz (S 5); w sztucznym zbiorniku, na wody pochodzące z terenu gospodarstwa rolnego

Lp.	Nazwa gatunkowa polska	Nazwa gatunkowa łacińska	Uwagi
			oraz obszaru wsi (teren nr 4); na terenie dolinki bezimiennego cieku (teren nr 14); w oczkach wodnych – (teren nr 12, 31, 13b, 20), na terenie podmokłych wypłaceń (teren 22).
3.	ropucha szara	<i>Bufo bufo</i>	Obserwacje wędrujących na godowiska osobników wskazują na istnienie prawdopodobnie godowiska w północnej części obszaru.
4.	kumak nizinny	<i>Bombina bombina</i>	Obserwowany w oczkach wodnych i wypłaceniach terenu, okresowo zalewanych wodą (teren nr: 12, k. 24, 22, 33a, 31, oraz na polu przy wschodniej granicy obszaru).
5.	żaba śmieszka	<i>Rana ridibunda</i>	Kilka obserwacji pojedynczych wędrujących osobników do oczek wodnych w północnej i południowej części obszaru.
6.	żaba trawna	<i>Rana temporaria</i>	j.w.
7.	żaba moczarowa	<i>Rana arvalis</i>	j.w.
8.	żaba wodna	<i>Rana hybr. esculenta</i>	j.w.
9.	jaszczurka zwinka	<i>Lacerta agilis</i>	Obserwowana w ruinach zabudowań wsi Sulibórz (teren 15, 16, 17, 21, 23, 24, 30, 32), oraz na nasłonecznionych miejscach: teren 11, pola k. terenu 12,14, 27, k. 32 b i d, 35
10.	jaszczurka żyworodna	<i>Lacerta vivipara</i>	Obserwowana w dolince bezimiennego cieku – teren 14, na N od terenu 24, przy terenie 25 i na terenie 27.
11.	padalec zwyczajny	<i>Anguis fragilis</i>	Obserwacja kilku osobników na skarpie przy zabudowaniach wsi Sulibórz.
12.	zaskroniec zwyczajny	<i>Natrix natrix</i>	Obserwacja kilku osobników na skarpie przy półwyspie Sulibórz.

Pogrubioną czcionką - zaznaczono gatunki z zał. II Dyr. Siedliskowej (92/43/EEC z 21.05.1992 r.)

Ornitofaunę tej części gminy reprezentuje 91 gatunków ptaków, które wymieniono w (tab. 3).

Tabela 3.

Lista gatunków stwierdzonych ptaków na terenie „Ostoja Drahimska”.

Lp.	Nazwa gatunkowa polska	Nazwa gatunkowa łacińska	Uwagi
1.	perkozek	<i>Tachybaptus ruficollis</i>	Gatunek lęgowy na jez. Drawsko
2.	perkoz dwuczuby	<i>Podiceps cristatus</i>	Gatunek lęgowy na jez. Drawsko
3.	nurogęs	<i>Mergus merganser</i>	Przelotny oraz prawdopodobnie gniazdujący w rejonie Półwyspu Sulibórz oraz Lasku Zachodniego.
4.	łabędź niemy	<i>Cygnus olor</i>	Gatunek lęgowy na jez. Drawsko – przy południowo-zachodniej części terenu oraz przy linii brzegowej – N cz. Lasku Zachodniego
5.	kormoran	<i>Phalacrocorax carbo</i>	Gatunek żerujący na jez. Drawsko
6.	czapla siwa	<i>Ardea cinerea</i>	Gatunek koczujący na całym obszarze – żerujący głównie na jez. Drawsko, nierzadko również na terenie obszaru
7.	bocian biały	<i>Ciconia ciconia</i>	Gniazdo na słupie energ. obok budynków gospodarczych gospodarstwa rolnego – zajęte, drugie przy starej osadzie - puste, obszar żerowiskowy 2 par
8.	gęś zbożowa	<i>Anser fabalis</i>	Przelotna, 1x obserwacja stad 10 os.
9.	gęś białoczelna	<i>Anser albifrons</i>	Przelotna – obserwacja wraz z g. zbożową

Lp.	Nazwa gatunkowa polska	Nazwa gatunkowa łacińska	Uwagi
10.	gęgawa	<i>Anser anser</i>	Gatunek przelotny.
11.	krzyżówka	<i>Anas platyrhynchos</i>	Gatunek lęgowy – w strefie brzegowej jez. Drawsko i na śródleśnym oczku wodnym w lasku wschodnim.
12.	gagoł	<i>Bucephala clangul</i>	Gatunek lęgowy w dziuplastych drzewach w strefie brzegowej jez. Drawsko – 12 p. w olsie (Lasek Zachodni) oraz 1p na N od Półw. Sulibórz
13.	czernica	<i>Aythya fuligula</i>	Gatunek lęgowy w strefie brzegowej jez. Drawsko
14.	głowienka	<i>Aythya ferina</i>	Gatunek lęgowy w strefie brzegowej jez. Drawsko
15.	bielik	<i>Haliaeetus albicilla</i>	Gatunek obserwowany 1x – obszar nie stanowi rewiru żadnej pary
16.	błotniak stawowy	<i>Circus aeruginosus</i>	Gatunek lęgowy w szuwarach przy brzegu jez. Drawsko powyżej terenu mpzp – na terenie obszaru sporadycznie żerujący
17.	błotniak łąkowy	<i>Ciurcus pygargus</i>	Gatunek obserwowany w trakcie przelotu migracyjnego
18.	gołębiarz	<i>Accipiter gentilis</i>	Gatunek lęgowy w lesie na wschód od obszaru – w granicach obszaru sporadycznie żerujący
19.	krogulec	<i>Accipiter nissus</i>	Na terenie obszaru sporadycznie żerujący
20.	myszołów zwyczajny	<i>Buteo buteo</i>	Gatunek lęgowy – 1 p. w lesie przy N granicy obszaru, 2p. – w lesie po wschodniej stronie drogi nr.163, obszar stanowi część rewiru 2 par. W okresie koczowania obserwacje do 5 os.
21.	myszołów włochaty	<i>Buteo lagopus</i>	Spotykany w okresie zimowego koczowania
22.	pustułka	<i>Falco tinnunculus</i>	Gatunek obserwowany w czasie polowania w południowej cz. obszaru
23.	kobuz	<i>Falco subbuteo</i>	Gatunek obserwowany w czasie polowania w północnej cz. obszaru
24.	kuropatwa	<i>Perdix perdix</i>	1x obserwacja z nasłuchu – status gatunku niepewny
25.	przepiórka	<i>Coturnix coturnix</i>	Gatunek prawdopodobnie lęgowy.
26.	derkacz	<i>Crex crex</i>	Prawdopodobnie lęgowy w dolinie bezimiennego cieku.
27.	łyska	<i>Fulica atra</i>	Lęgowa na jez. Drawsko
28.	żuraw	<i>Grus grus</i>	Obserwacje stad do 15 os. żerujących na gruntach ornych i w dolinie cieku bezimiennego. Pary lęgowe w pobliżu granic obszaru. W okresie migracji przelot do kilkuset osobników nad obszarem,
29.	czajka	<i>Vanellus vanellus</i>	Gatunek przelotny
30.	kszyk	<i>Galinago gallinago</i>	j.w
31.	grzywacz	<i>Columba palumbus</i>	Gatunek lęgowy
32.	turkawka	<i>Streptopelia turtur</i>	Gatunek prawdopodobnie lęgowy
33.	kukułka	<i>Cuculus canorus</i>	Gatunek lęgowy
34.	puszczyk	<i>Strix aluco</i>	Gatunek lęgowy – prawdopodobnie 1 p. w parku podworskim – w obrębie wsi Drahimek
35.	uszatka	<i>Asio otus</i>	Gatunek prawdopodobnie lęgowy – 1 para w lesie przy N granicy obszaru
36.	dzięcioł czarny	<i>Dryocopus martius</i>	Gatunek lęgowy w olsie na S od Półwyspu Sulibórz.
37.	dzięcioł duży	<i>Dendrocopos major</i>	Gatunek lęgowy w lasku zachodnim i lasku wschodnim
38.	dzięciołek	<i>Dendrocopos minor</i>	
39.	dzierlatka	<i>Galerida cristata</i>	Gatunek obserwowany w czasie migracji wiosennej
40.	lerka	<i>Lullula arborea</i>	Prawdopodobnie lęgowe 2-3 pary w N części obszaru – ściana lasu, oraz w środkowo-wschodniej części, w okolicy Lasku Zachodniego i Wschodniego.
41.	skowronek	<i>Alauda arvensis</i>	Dominujący gatunek lęgowy w agrocenozach obszaru , ok.15 par.

Lp.	Nazwa gatunkowa polska	Nazwa gatunkowa łacińska	Uwagi
42.	świergotek łąkowy	<i>Anthus pratensis</i>	Gatunek prawdopodobnie lęgowy
43.	górnicek	<i>Ermophila alpestris</i>	1x obserwacja w okresie migracji
44.	dymówka	<i>Hirundo rustica</i>	Gatunek lęgowy
45.	oknówka	<i>Delichon urbica</i>	Gatunek lęgowy
46.	pliszka siwa	<i>Motacilla alba</i>	Gatunek lęgowy
47.	pliszka żółta	<i>Motacilla flava</i>	Gatunek lęgowy
48.	jemiołuszka	<i>Bombycilla garrulus</i>	
49.	słownik rdzawy	<i>Luscinia megarhynchos</i>	Gatunek lęgowy
50.	strzyżyk	<i>Tryglodytes tryglodytes</i>	Gatunek lęgowy
51.	rudzik	<i>Erithacus rubecula</i>	Gatunek lęgowy
52.	pokląskwa	<i>Saxicola rubetra</i>	Gatunek lęgowy
53.	potrzos	<i>Emberiza schoeniculus</i>	Gatunek lęgowy
54.	kopciuszek	<i>Pchoenicurus ochruros</i>	Gatunek lęgowy
55.	kos	<i>Turdus merula</i>	Gatunek lęgowy
56.	śpiewak	<i>Turdus philomelos</i>	Gatunek lęgowy
57.	paszkot	<i>Turdus viscivorus</i>	Gatunek lęgowy
58.	kwiczoł	<i>Turdus pilaris</i>	
59.	drożdżik	<i>Turdus iliacus</i>	Gatunek przelotny - obserwacje głównie w części północnej obszaru.
60.	brzęczka	<i>Locustella luscinioides</i>	Gatunek lęgowy w szuwarach jez. Drawsko
61.	świerszczak	<i>Locustella naevia</i>	Gatunek lęgowy w szuwarach jez. Drawsko
62.	trzciniak	<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	Gatunek lęgowy w szuwarach jez. Drawsko
63.	rokitniczka	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	Gatunek lęgowy w szuwarach jez. Drawsko - rzadki
64.	ciemniówka	<i>Sylvia communis</i>	Gatunek lęgowy w czyżniach i strefie brzegowej lasu wschodniego
65.	kapturka	<i>Sylvia atricapilla</i>	Gatunek lęgowy w czyżniach
66.	piegża	<i>Sylvia curruca</i>	Gatunek lęgowy w czyżniach – prawdopodobnie 2 pary lęgowe.
67.	gajówka	<i>Sylvia borin</i>	Gatunek lęgowy w czyżniach i strefie brzegowej lasu wschodniego
68.	świstunka	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	Gatunek lęgowy
69.	mysikrólik	<i>Regulus regulus</i>	Gatunek lęgowy
70.	zniczek	<i>Regulus ignicapilus</i>	Gatunek lęgowy
71.	muchołówka szara	<i>Muscicapa striata</i>	Gatunek lęgowy – min. 2 pary w opuszczonych osadach
72.	modraszka	<i>Cyanistes caeruleus</i>	Gatunek lęgowy
73.	bogatka	<i>Parus major</i>	Gatunek lęgowy
74.	kowalik	<i>Sitta europea</i>	Gatunek lęgowy
75.	gąsiorek	<i>Lanius collurio</i>	Prawdopodobnie lęgowe 2 pary w czyżniach w północnej i w środkowej części obszaru oraz 1 para w zadrzewieniach na NE od wsi Drahimek
76.	srokosz	<i>Lanius excubitor</i>	Prawdopodobnie lęgowa 1 para w środkowej części obszaru
77.	sójka	<i>Garrulus glandarius</i>	Gatunek lęgowy
78.	sroka	<i>Pica pica</i>	Gatunek lęgowy
79.	kawka	<i>Corvus monedula</i>	Gatunek lęgowy
80.	gawron	<i>Corvus frugilegus</i>	Gatunek obserwowany w czasie migracji i żerowania
81.	wrona siwa	<i>Corvus corone cornix</i>	Gatunek obserwowany w czasie migracji i żerowania
82.	kruk	<i>Corvus corax</i>	Gatunek żerujący na terenie obszaru, spotykany b. często.

Lp.	Nazwa gatunkowa polska	Nazwa gatunkowa łacińska	Uwagi
83.	szpak	<i>Sturnus vulgaris</i>	Gatunek lęgowy
84.	wróbel	<i>Passer domesticus</i>	Gatunek lęgowy
85.	zięba	<i>Fringilla coelebs</i>	Gatunek lęgowy
86.	jer	<i>Fringilla montifringilla</i>	W okresie migracji wiosennej obserwacja do 2000 os. żerujących w lesie i na użytkach zielonych
87.	dzwoniec	<i>Carduelis chloris</i>	Gatunek lęgowy
88.	szczygieł	<i>Carduelis carduelis</i>	Gatunek lęgowy
89.	czeczotka	<i>Carduelis flammea</i>	Gatunek przelotny – ważne żerowisko dla gatunku w czasie migracji to nadbrzeżne olsy oraz „lasek zachodni i wschodni” gdzie obserwowano do nawet 1000 os. jednocześnie
90.	grubodziób	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	Gatunek lęgowy
91.	trznadel	<i>Emberiza citrinella</i>	Gatunek lęgowy

Pogrubiona czcionką - zaznaczono gatunki z zał. II Dyr. Ptasiej (79/409/EEC z 02.04.1979 r.)

Na terenie całego opracowania licznie reprezentowane są ssaki (tab. 4). W wielu miejscach spotkano jeża, kreta europejskiego, zająca szaraka, lisa, kunę domową, dziką oraz sarny i jelenie. Część leśnych zwierząt obserwowano głównie podczas żerowania na gruntach rolnych terenu opracowania.

Tabela 4.

Lista gatunków ssaków zinwentaryzowanych w obrębie obszaru „Ostoja Drahimska”.

Lp.	Nazwa gatunkowa polska	Nazwa gatunkowa łacińska	Uwagi
1.	jeź zachodni	<i>Erinaceus europaeus</i>	
2.	kret europejski	<i>Talpa europaea</i>	Gatunek występujący powszechnie
3.	ryjówka aksamitna	<i>Sorex araneus</i>	Stwierdzona w lesku zachodnim w strefie brzegowej jez. Drawsko oraz przy oczku wodnym w południowej części obszaru.
4.	rzęśorek rzeczek	<i>Neomys fodiens</i>	j.w.
5.	rzęśorek mniejszy	<i>Neomys anomalus</i>	j.w.
6.	nocek duży	<i>Myotis myotis</i>	Dane z detektoringu w N części obszaru w pobliżu lasu wschodniego
7.	nocek rudy	<i>Myotis daubentoni</i>	Dane z detektoringu w N części obszaru w pobliżu lasu zachodniego oraz w rejonie Półw. Sulibórz 4
8.	mroczek późny	<i>Eptesicus serotinus</i>	Dane z detektoringu w N części obszaru w pobliżu wsi Drahimek
9.	karlik malutki	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Dane z detektoringu w N części obszaru w pobliżu lasu wschodniego
10.	karlik większy	<i>Pipistrellus nathusii</i>	Dane z detektoringu w N części obszaru w pobliżu lasu wschodniego
11.	borowiec wielki	<i>Nyctalus noctula</i>	Obserwowany w części północnej i przy skraju lasu wschodniego
12.	gacek wielkouch	<i>Plecotus auritus</i>	Gatunek obserwowany w pobliżu zabudowań wsi Drahimek
13.	zając szarak	<i>Lepus europaeus</i>	Gatunek nieliczny i rzadko spotykany
14.	wiewiórka	<i>Sciurus vulgaris</i>	
15.	bóbr europejski	<i>Castor fiber</i>	Gatunek powszechny w jez. Drawsko
16.	nornica ruda	<i>Clethrionomys glareolus</i>	Ślady bytowania – głównie na skarpach i miedzach
17.	karczownik	<i>Arvicola terrestris</i>	Zaledwie jedno stwierdzenie śladów bytowania nad brzegiem jez. Drawsko u nasady półwyspu Sulibórz
18.	nornik zwyczajny	<i>Microtus arvalis</i>	
19.	mysz domowa	<i>Mus musculus</i>	

20.	badylarka	<i>Micromys minutus</i>	Ślady bytowania w centralnej części obszaru wśród łąk i miedz - nieliczne
21.	mysz polna	<i>Apodemus agrarius</i>	
22.	mysz leśna	<i>Apodemus flavicollis</i>	
23.	lis	<i>Vulpes vulpes</i>	Gatunek powszechny w granicach obszaru – prawdopodobnie rewir 1 pary
24.	jenot	<i>Nyctereutes procyonoides</i>	Jedna obserwacja w pobliżu Drahimka
25.	borsuk	<i>Meles meles</i>	Jedna obserwacja dorosłych osobników na północno-zachodniej granicy obszaru
26.	wydra	<i>Lutra lutra</i>	Gatunek występujący w jez. Drawsko
27.	kuna leśna	<i>Martes martes</i>	
28.	kuna domowa	<i>Martes foina</i>	
29.	tchórz zwyczajny	<i>Mustela putorius</i>	
30.	gronostaj	<i>Mustela erminea</i>	
31.	łasica	<i>Mustela nivalis</i>	
32.	dzik	<i>Sus scrofa</i>	Gatunek powszechnie występujący, bardzo często obserwowany
33.	jeleń europejski	<i>Cervus elaphus</i>	Gatunek powszechnie występujący, nieosiadły w granicach obszaru, bardzo często obserwowany
34.	sarna	<i>Capreolus capreolus</i>	Gatunek osiadły liczny (ok. 30 os. żyjących na obszarze)

Pogrubioną czcionką - zaznaczono gatunki z zał. II Dyr. Siedliskowej (92/43/EEC z 21.05.1992 r.).

- Obszary i obiekty chronione

Środowisko przyrodnicze

Obszar objęty opracowaniem położony w całości na terenie dwóch **Obszarów Natura 2000: Ostoja Drawska PLB320019**, będącego obszarem specjalnej ochrony ptaków oraz **Jeziora Czaplineckie PLH320039** - specjalnego obszaru ochrony siedlisk.

Oba obszary Natura 2000 charakteryzują się bogactwem i różnorodnością flory i fauny. Na ich terenie występuje 742 gatunki roślin naczyniowych, spośród których 28 objętych jest całkowitą ochroną gatunkową, a 14 ochroną częściową. Spotyka się tu gatunki charakterystyczne dla roślinności atlantyckiej, arktycznej, borealnej, górskiej oraz ciepłolubne. Wody zasiedla 36 gatunków ryb i 1 gatunek kręgloustnych, w tym 5 gatunków objętych ochroną prawną. Występuje tu 12 płazów i 5 gatunków gadów oraz 41 gatunków ssaków. Awifauna liczy 148 gatunków lęgowych. Spośród gatunków zagrożonych wyginięciem gniazdują tu: bielik, orlik krzykliwy, kania ruda, bociana czarna i bocian biały. Drawski Park Krajobrazowy jest ważną ptasią ostoją o randze krajowej K011.

Obszar Natura 2000 Ostoja Drawska PLB3200019 swym zasięgiem obejmuje część Pojezierza Drawskiego. Ostoja charakteryzuje się bogactwem i różnorodnością flory i fauny.

Występują tu co najmniej 23 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 6 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi. Bardzo ważna ostoja dla kilku gatunków ptaków drapieżnych. W okresie lęgowym obszar zasiedla powyżej 3% populacji lęgowej puchacza, co najmniej 1% populacji krajowej następujących gatunków ptaków: bielik, błotniak stawowy, bocian czarny, kania czarna, kania ruda, orlik krzykliwy, trzmielojad, czapla siwa, gągoł, krakwa; w stosunkowo wysokim zagęszczeniu występują bąk i bocian biały. Do podstawowych zagrożeń na terenie Ostoi Drawskiej można zaliczyć: silną presję turystyczno-rekreacyjną i presję inwestycyjną dotyczącą zabudowy brzegów jezior, powodującą ubożenie przyrodnicze i krajobrazowe terenu oraz utrudnia rozrodu i migracji zwierząt związanych z terenami wodnymi i wodno-błotnymi. Potencjalne zagrożenie stanowi także intensyfikacja

gospodarki rolnej. Z nią związane jest między innymi: likwidacja odłogów, stosowanie znacznej ilości nawozów sztucznych i środków ochrony roślin oraz nawożenie pól gnojowicą.

Obszar Natura 2000 Jeziora Czaplineckie PLH 320039 - obejmuje najcenniejszy przyrodniczo i krajobrazowo fragment Pojezierza Drawskiego. Jego rzeźba została ukształtowana w wyniku działalności lądolodu, podczas ostatniego zlodowacenia bałtyckiego. Pozostałościami tej działalności są między innymi: wały moreny czołowej, ozy, liczne jary, doliny rzek, jeziora rynnowe i wytopiskowe. Na terenie ostoi zlokalizowanych jest 47 jezior (zajmujących ok. 10 % pow. terenu), reprezentujących większość wyróżnianych w Polsce typów jezior. Jeziora mają urozmaiconą linię brzegową, na niektórych z nich są wyspy. Brzegi jezior są wysokie, porośnięte lasem, głównie łęgami i buczyną, lub niskie, z pasem roślinności przybrzeżnej. W obszarze znajduje się największe jezioro Pojezierza - Drawsko. Jest ono drugim pod względem głębokości jeziorem w Polsce, stanowi główny węzeł ekologiczny ostoi. Największą rzeką obszaru jest Drawa, mająca na jego terenie swoje źródła. Swój początek biorą tutaj także inne rzeki, jak: Dębica, Wogra, Piławka, Kokna i Rakon. Lasy pokrywają ponad 35% terenu. Spośród nich ponad połowę stanowią tzw. lasy ochronne. Blisko 50% obszaru ostoi jest użytkowana rolniczo.

Dna jezior porastają łąki ramienicowe. Osobliwością obszaru są dobrze zachowane jeziora lobeliowe. Do bardzo wartościowych zbiorowisk należą również torfowiska, szczególnie wysokie, występujące na wododziałach, oraz torfowiska przejściowe. Na terenie ostoi duże znaczenie odgrywa również Dolina Drawy – łącznik koncentracji flory. Łącznie stwierdzono tu występowanie 18 rodzajów siedlisk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej.

Szczególnie cenna jest tu dolina Drawy, która wraz z dopływami odgrywa bardzo ważną rolę łącznika między obszarami koncentracji cennej flory w urozmaiconym krajobrazie polodowcowym.

Do zagrożeń można zaliczyć: zanieczyszczenie wody i eutrofizację, rozwój turystyki i rekreacji bez uwzględnienia potrzeb ochrony przyrody (np. budowa infrastruktury niszcząca siedliska, zaśmiecanie, zanieczyszczenia), usuwanie martwego drewna i podszytu oraz kłusownictwo i sukcesję na terenach otwartych.

Teren ten znajduje się także w **Obszarze Chronionego Krajobrazu „Pojezierze Drawskie” (OChK)** oraz w centralnej części **Drawskiego Parku Krajobrazowy (DPK)**.

OChK „Pojezierze Drawskie” został ustanowiony za pomocą Uchwały Rady Narodowej w Koszalinie nr X/46/75 z dn. 17.11.1975 r. Wojewódzkiej Rady Narodowej w sprawie uznania strefy chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Nr 9, poz. 49). Usytuowany we wschodniej części Pojezierza Drawskiego ma na celu ochronę naturalnego krajobrazu pojeziernego i kulturowego (krajobraz Pojezierza Drawskiego i stref źródłowych Drawy i Parsęty). Obszar ten jest najstarszą formą ochrony przyrody na pojezierzu. Posiada wybitny walor ponadregionalny. Głównym z jego walorów jest Jezioro Drawsko, dolina Drawy, oczka wodne, zbiorniki dystroficzne i oligotroficzne, jak i siedliska łęgowe i olsowe. Na terenie OChK znajduje się ok. 45 gatunków chronionych, oraz 55 gatunków regionalnie zagrożonych wymarciem.

Zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz. U. Nr 92, poz. 880 z późn. zm.), a także na podstawie Uchwały Nr XXXII/375/09 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 15 września 2009 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Zach. Nr 166, poz. 1804, z późn. zm.) na terenie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Pojezierze Drawskie” obowiązują przepisy szczegółowe, w tym także szereg zakazów.

DPK powołano Uchwałą Nr XVI/49/79 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Koszalinie z dnia 24 kwietnia 1979 r. w sprawie utworzenia DPK (Dz. Urz. WRN w Koszalinie Nr 6,

poz. 13). Park obejmuje najcenniejszy pod względem przyrodniczym i krajobrazowym fragment Pojezierza Drawskiego o zróżnicowanej rzeźbie terenu, licznych jeziorach i ciekach, bogatej florze i faunie, licznych parkach zabytkowych oraz czystym i mało zmienionym środowisku. Powierzchnia Parku ogółem wynosi 41 430 ha, a otuliny: 22 212 ha. Jest to obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe, a celem utworzenia jest zachowanie, popularyzacja i upowszechnianie tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz. U. Nr 92, poz. 880), a także w myśl Rozporządzenia Wojewody Zachodniopomorskiego: 15/2005 z dnia 27 lipca 2005 r. w sprawie DPK (Dz. Urz. Woj. Zach., Nr 64, poz. 12321378) obowiązują przepisy specjalne, w tym szereg zakazów.

Pomniki drzew

W obrębie wsi Drahimek rosną cztery drzewa, ustanowione jako pomniki przyrody (tab. poniżej).

Tabela 5.

Istniejące pomniki przyrody znajdujące się w obrębie obszaru „Ostoja Drahimska”.

Nr PP.	Nazwa polska <i>Nazwa łacińska</i>	Lokalizacja	Opis obiektu	Akt prawny
14.	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Teren gorzelni (wielko-powierzchniowego gospodarstwa rolnego).	Ok. 550 lat, obw. 579 cm; korona obcięta (pozostał sam pień drzewa).	Dz.U. Nr 15, Rozp. 7/92 Woj. Kosz. z 08.09.1992; nr orzeczenia 78/92.
15.	Jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i>	Park w Drahimku.	Ok. 250 lat, obw. 315 cm, wys. 35 m.	Dz.U. Nr 15, Rozp. 7/92 Woj. Kosz. z 08.09.1992; nr orzeczenia 59/92.
16.	Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>	Park w Drahimku.	Ok. 250 lat, obw. 341 cm, wys. 30 m.	Dz.U. Nr 15, Rozp. 7/92 Woj. Kosz. z 08.09.1992; nr orzeczenia 60/92.
17.	Brzoza brodawkowata <i>Betula pendula</i>	Park w Drahimku.	Ok. 200 lat, obw. 276 cm, wys. 30 m	Dz.U. Nr 15, Rozp. 7/92 Woj. Kosz. z 08.09.1992; nr orzeczenia 62/92.

Obszary projektowane

Zachodnia część obszaru stanowi część projektowanego **Zespołu Przyrodniczo-Krajobrazowego „Jezioro Drawsko” (ZPK – 4)**, który obejmuje całą bezpośrednią zlewnię jeziora Drawsko wraz z zespołem krzyżujących się radialnych i marginalnych rynien subglacialnych.

Przedmiot i cel ochrony – ochrona jednego z centralnych obszarów węzłowych młodogłacialnych krajobrazów Pojezierza Drawskiego.

Charakterystyka przyrodnicza obiektu:

- jezioro Drawsko otoczone starodrzewiami olsów i łęgów na terasie jeziornej, a przede wszystkim buczyn na skarpach, z udziałem licznych sędziwych drzew, z których wiele jest pomnikami przyrody.
- użytki zielone w obniżeniach przyzatokowych, z udziałem mokrych łąk użytkowanych ekstensywnie, niżowych łąk użytkowanych ekstensywnie, szuwarów wielkoturzycowych;
- zróżnicowana roślinność wodna jeziora Drawsko, a także szuwarowa, rozwijająca się przybrzeżnych platformach litoralnych;

- roślinność segetalna krajobrazów polnych okalających akwen, miejscami wręcz doskonale wykształcona, jak na przykład na gruntach wsi Kluczewo;
 - podworski park w Drahimku z drzewami pomnikowymi;
 - nieczynny cmentarz ewangelicki w Starym Drawsku na Półwyspie Drawskim ze starodrzewiem dębowym;
 - roślinność mezotroficznego jeziora Żerdno;
 - 15 użytków ekologicznych przewidzianych do ochrony między innymi dla ochrony biotopów bagiennych;
 - jeden rezerwat R-2 dla ochrony storczyków, rosnących w obrębie kalcyfilnego torfowiska;
 - wytypowany obiekt cenny OC-3, którym jest dolina strumienia ze zboczami porośniętymi grądem;
 - rozległe obszary odłogujących pól z biocenozami złożonymi między innymi z gatunków psammofilnych i kserotermofilnych;
 - jezioro Drawsko – obejmujące zespół krzyżujących się radialnych i marginalnych rynien subglacialnych; wyjątkowo urozmaicona linia brzegowa z bardzo dużymi i głęboko wcinającymi się w ląd zatokami, przypominającymi fiordy; lokalnie występują bardzo wysokie martwe klify, sięgające nawet 50 m wysokości, na przykład koło Żerdna i Urazu;
 - charakterystycznym elementem jeziora są wyspy wraz z dużymi półwyspami; wokół jezior przeważają użytki rolne, obecnie w większości stanowiące grunty orne;
 - bardzo duże zróżnicowanie hipsometryczne – krajobrazowe, szczególnie w okolicy Sikor, Żerdna, Starego Drawska i Urazu;
 - dobrze wykształcone pagórki moreny czołowej w okolicy Żerdna i Grabinka;
 - ekstensywne zagospodarowanie zespołu, poza Starym Drawskiem i Czaplinkiem;
 - użytek ekologiczny UE-79 zajmuje duży obszar, na którym występuje sześć gatunków płazów i trzy gatunki gadów, które są objęte ochroną gatunkową, zaliczane jako cenne;
- Ocena walorów - regionalny; obszar reprezentatywny dla pasa Pojezierzy Pomorskich.

W niedalekim sąsiedztwie od terenu „Ostoja Drahimska” znajdują się dwa **projektowane użytki ekologiczne UE-42 oraz UE-36.**

Przy Zatoce Cichej, ok. 150 m od linii brzegowej, na zachód od południowo-zachodniej granicy obszaru objętego opracowaniem, na jez. Drawsko leży Wyspa Borowa (Bobrowa), o powierzchni 0,8 ha, którą zaproponowano do objęcia ochroną jako użytek ekologiczny. Jest to miejsce lęgowe ptaków wodnych.

Ok. 100 m od północnych granic omawianego obszaru położony jest natomiast **projektowany ekologiczny UE-36.** Jest to bagno, zlokalizowane w lesie Nadl. Połczyn Zdrój, w obrębie oddz. 461, o powierzchni 1,7 ha.

W obrębie obszaru opracowania znajduje się sieć lokalnych korytarzy ekologicznych:

- kępy lasu: „Lasek Zachodni” i „Lasek Wschodni” wraz z liniowymi zadrzewieniami - są to istotne szczególnie dla funkcji ekologicznych obszary stanowiące lokalne trasy migracyjne pomiędzy brzegami jez. Drawsko a kompleksem leśnym wokół jez. Prosino;
- czynnie występujące w centralnej części wokół ruin osad m. Sulibórz są ważnym łącznikiem – częścią lokalnego korytarza ekologicznego pomiędzy „Laskiem Wschodnim” i Laskiem Zachodnim”;
- roślinność dróg gruntowych i polnych oraz miedz śródpolnych, cieków bezimiennych i rowów melioracyjnych, a także zadrzewienia i zakrzewienia przy linii brzegowej jeziora Drawskiego.

Jakość środowiska

Wody podziemne

Według Mapy Hydrologicznej Polski, w skali 1:50 000, arkusz Czaplinek, prawie cały obszar opracowania został przyporządkowany do **jednostki hydrogeologicznej 3abQIII**. Jedynie niewielki fragment terenu „Ostoja Drahimska”, położony na północny-wschód od wsi Drahimek należy do jednostki **1bcQI**. W wydzielonej jednostce **3abQ III** czwartorzędowy główny poziom wodonośny (górny poziom międzyglinowy) charakteryzuje słaba izolacja od powierzchni terenu, przy głębokości jego występowania od 20 do 30 m p.p.t. (w okolicy terenu opracowania), stąd wysoki stopień zagrożenia wody z tego poziomu.

O wydzieleniu jednostki **1 bc Q I** zdecydowała znaczna izolacja od powierzchni czwartorzędowego poziomu wodonośnego (ok. 60 m na terenie opracowania) oraz niski moduł zasobów dyspozycyjnych.

Z uwagi na głębokie zaleganie głównego użytkowego poziomu wodonośnego pod przykryciem osadów słabo przepuszczalnych znacznej miąższości, stopień zagrożenia oceniono się w okolicy miejscowości Drahimek na bardzo niski (obszar o wysokiej odporności poziomu głównego). Są to obszary dobrze izolowane od powierzchni terenu (bc), o wysokiej klasie jakości wody (IIa).

Zgodnie z cytowaną wyżej mapą na terenach położonych na południe i wschód od miejscowości Drahimek jakość wód podziemnych jest dobra, a woda wymaga jedynie prostego uzdatniania (klasa jakości IIa). Wody w nawierconym otworze nr 18 – teren zakładu rolnego w Drahimku posiadają klasę I. Na pozostałym terenie wody głównego użytkowego piętra wodonośnego są średniej jakości (klasa jakości IIb).

Do wsi Drahimek doprowadzony jest wodociąg, pobierający wodę ze studni nawierconej w Starym Drawsku (otwór 19), która także posiada klasę I czystości.

Dla zachowania jakości wód podziemnych istotne znaczenie ma właściwa eksploatacja ich zasobów i sposób użytkowania powierzchni ziemi. Na największe zagrożenia typu antropogenicznego mogą być narażone zasoby wodne uprzemysłowionych terenów. Ze skutkami antropopresji należy się liczyć również w rejonach intensywnych upraw rolnych i dużych ferm skoncentrowanego chowu i hodowli zwierząt, w tym zwłaszcza tuczu trzody chlewnej. Monitoring wód podziemnych w obrębie intensywnych upraw ziemniaka wykazał wzrost zawartości azotanów i azotynów, fosforanów i chlorków, powodujący obniżenie klasy czystości, pomimo dość dobrej naturalnej izolacji poziomów wodonośnych. Zwiększona zawartość azotanów stanowi efekt długoletniego stosowania nawozów azotowych, a wzrost zawartości azotynów wskazuje na dopływ nowych zanieczyszczeń.

Zanieczyszczenia wód podziemnych azotanami może występować także w obrębie jednostek osadniczych. Ich potencjalnym źródłem stać się może nieprawidłowa gospodarka ściekowa i przedostawanie się do gruntu ścieków z nieszczelnych zbiorników bezodpływowych.

Wody powierzchniowe

Na jakość wód jeziora Drawskiego, nad którym położony jest obszar opracowania składa się wiele poniżej wymienionych czynników. Należy ono do jezior dużych, o słabo zarastających brzegach piaszczystych. Towarzyszy mu roślinność przeważnie uboga pod względem jakościowym i ilościowym. Jest to zbiornik bardzo głęboki – dimiktyczny (dwukrotne wymieszanie wód w ciągu roku – wiosną i jesienią). Akwen ten jest zasilany przez rzekę Drawę (przepływającą przez jezioro) oraz przez kilka mniejszych cieków. 78% powierzchni zlewni bezpośredniej jest użytkowana rolniczo, w tym grunty orne stanowią 63%. Na południowym i południowo-wschodnim brzegu jeziora położone jest miasto Czaplinek (6,8 tys. mieszkańców). Jezioro jest bezpośrednim odbiornikiem ścieków

z oczyszczalni komunalnej w Czaplinku. Instalacja jest sprawna, redukcja zanieczyszczeń osiąga 90-95%. Pośrednio, poprzez rów melioracyjny, okresowo dopływają nieoczyszczone ścieki z osiedla mieszkaniowego w miejscowości Bolegorzyn (stan formalno-prawny tego zrzutu nie jest uregulowany).

Nad jeziorem Drawsko zlokalizowanych jest wiele ośrodków wczasowych i pól namiotowych. Gospodarka ściekowa tych obiektów oparta jest o zbiorniki bezodpływowe.

Z Raportu o stanie środowiska w województwie zachodniopomorskim w latach 2008-2009... wynika, że w roku 2009 badania fitoplanktonu oraz badania fizykochemiczne przeprowadzono na 5 stanowiskach pomiarowych, badania roślinności wodnej w 50 transektach wyznaczonych wzdłuż linii brzegowej oraz badania okrzemek fitobentosowych na 3 stanowiskach brzegowych. Na stanowisku 2 wykonano badania występowania substancji syntetycznych i mesyntetycznych oraz badania stanu chemicznego wód. Na podstawie badań monitoringowych jezioro Drawsko zostało zakwalifikowane do III klasy, czyli do umiarkowanego stanu ekologicznego. Wstępna ocena stanu chemicznego wód to stan dobry.

Ocenę biologiczną zdeterminowały wyniki badań biomasy fitoplanktonu oraz skład taksonomiczny i liczebny okrzemek peryfitonowych. Oba wskaźniki spełniały wymagania stanu umiarkowanego. Natomiast stan roślinności wodnej spełniał wymagania II klasy.

Maksymalny wynik pomiarów biomasy fitoplanktonu na stanowisku 3 wyniósł 6,41 mg/l, a udział sinic w tym zakwiecie wyniósł 37,6%. Łąki podwodne zajmowały 50% powierzchni fitolitoralu, w tym ramienice około 16%.

Wskaźniki fizykochemiczne spełniały standardy stanu dobrego. Nie stwierdzono przekroczenia wartości granicznych dla substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (według załącznika 5 do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 20 sierpnia 2008 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych).

Według *Raportu o stanie środowiska w województwie zachodniopomorskim w roku 2001... oraz Mapy sozologicznej Polski arkusz Złocieniec 1:50 000. Geopol, Poznań* wykonane badania czystości wód powierzchniowych wykazały dla Drawy I klasę czystości - na odcinku od źródeł do jeziora Żerdno i II klasę czystości poniżej jeziora Drawsko oraz III klasę czystości poniżej Złocieńca.

Na terenie opracowania nie wykonywano badań wód powierzchniowych. Znajdujące się tu liczne oczka wytopiskowe, zarówno śródpolne, jak i śródleśne mają powierzchnię poniżej 0,5 ha (większość z nich posiada areał ok. 0,1 ha) i są bardzo płytkie. W związku z tym, oraz ze względu na fakt, że są zasilane głównie spływni powierzchniowymi wód opadowych z pobliskich pól mają one charakter eutroficzny.

Zagrożeniem dla wód powierzchniowych może stać się intensywne użytkowanie rekreacyjne bezpośredniej zlewni jeziora oraz zagospodarowanie i użytkowanie rolnicze gruntów (w przypadku prowadzenia niewłaściwej gospodarki rolnej). Presja wędkarska i rekreacyjna nad jeziorem może powodować niszczenie roślinności litoralu i użyźniać wody. Spływające do wód powierzchniowych zanieczyszczenia powodować mogą w nich deficyt tlenowy, podwyższoną zawartość związków organicznych i biogennych. Zanieczyszczenia rolnicze to przede wszystkim związki pochodzące ze środków ochrony roślin i nawozów mineralnych. Nawozy zawierają duże ilości fosforanów i azotanów. Ich spływ do wód powierzchniowych może powodować eutrofizację i w jej efekcie stopniowe zamieranie małych zbiorników wodnych. Do rolniczych zanieczyszczeń należy również gnojowica, będąca odpadem z hodowli zwierząt, a także oleje maszynowe mogące przedostawać się do wód gruntowych, pochodzące z użytkowania i konserwacji maszyn rolniczych (np.

przesiłekające do gleby masowo stosowane przepracowane oleje, których rolnicy używają do smarowania zewnętrznych części maszyn).

Najistotniejszym zagrożeniem dla ekosystemów wodnych jest eutrofizacja, rozumiana jako wzrost żyzności wód, powodowany głównie związkami fosforu i azotu, dopływającymi z terenu zlewni. Eutrofizacja jest procesem naturalnym, który przebiegałby powoli, gdyby nie nasiliła się antropopresja. Główne przyczyny przyspieszenia tempa tego procesu to: zrzut ścieków, intensyfikacja produkcji rolnej i wycinanie lasów. Dopływ biogenów wywołuje szereg niekorzystnych zmian: masowe zakwity glonów, ograniczenie przezroczystości wód, spadek koncentracji tlenu rozpuszczonego (często do jego całkowitego zaniku). Zbiorniki wodne zagrożone są również przez czynniki nietroficzne, do których należą m.in. zanieczyszczenia substancjami toksycznymi (pestycydy, metale ciężkie), zakwaszenie wód, zasolenie wód, wahania poziomu zwierciadła wody oraz introdukcja obcych organizmów wodnych. W celu redukcji zanieczyszczeń obszarowych (przez azotany pochodzenia rolniczego), należy wdrażać i upowszechniać w gospodarstwach rolnych zasad dobrej praktyki rolniczej.

Na terenie opracowania jedno z największych zagrożeń wód zarówno podziemnych jak i powierzchniowych, powoduje brak kanalizacji. Wewnętrzne urządzenia kanalizacyjne oparte na zbiornikach bezodpływowych, w które wyposażone są gospodarstwa domowe i osiedla popegeerowskie, mogą być nieszczelne. Zagrożenie rodzi również możliwość wywożenia nieczystości w miejsca przypadkowe, z pominięciem punktu zlewnczego na wysypisku oraz odprowadzanie ścieków bezpośrednio do gruntu lub pobliskich cieków wodnych.

W obrębie obszaru „Ostoja Drahimska”, leżącym w bezpośredniej zlewni jeziora, w na terenie gospodarstwa rolnego znajduje się ferma ściółkowej hodowli bydła, która stanowi także potencjalne zagrożenie dla wód terenu opracowania i jeziora Drowskiego.

Powietrze atmosferyczne

Na terenie gminy nie występują problemy związane z zanieczyszczeniem powietrza. Przeprowadzane okresowo badania stanu zanieczyszczenia powietrza nie wykazują przekroczeń dopuszczalnego poziomu stężeń średniodobowych substancji gazowych. Opady pyłów kształtują się poniżej 80 t/km². Na terenie opracowania i gminy nie występuje przemysł powodujący zanieczyszczenia atmosfery. Zagrożeniem dla czystości powietrza są wyłącznie emisje z kotłowni zakładowych i palenisk domowych oraz transport i rolnictwo.

Głównymi związkami i źródłami emisji podstawowych zanieczyszczeń powietrza na terenie opracowania, podobnie jak i na pozostałym obszarze gminy Czaplinek są:

- SO₂ – z procesów spalania paliw w sektorze komunalno-bytowym;
- NO_x – z procesów energetycznego spalania paliw i z transportu;
- pyły – z procesów energetycznego spalania paliw w sektorze komunalno-bytowym;
- CO₂ – z transportu;
- metan CH₄ – z rolnictwa;
- niemetanowe lotne związki organiczne – ze źródeł naturalnych (przyroda) i z transportu;
- NH₃ – z rolnictwa (hodowla zwierząt i stosowanie nawozów);
- metale ciężkie i trwałe związki organiczne – z procesów spalania paliw w sektorze komunalno-bytowym.

Znaczny wpływ na jakość powietrza mają zanieczyszczenia emitowane ze spalania paliw, tzw. emisja niska pochodząca z sektora komunalno-bytowego. Szczególnie na terenach o charakterze rolniczym i atrakcyjnych pod względem turystycznym, z niewielką produkcją przemysłową, udział emisji powierzchniowej w emisji całkowitej znacznie przekracza 50% (podobnie jak na terenie opracowania). Emisja powierzchniowa pochodzi z niskich emitatorów

odprowadzających gazowe produkty spalania z domowych palenisk i lokalnych kotłowni węglowych. Na wielkość tej emisji pośrednio wpływa wzrost cen paliw „czystych” (gaz, energia elektryczna). Powoduje to, iż do opalania domostw stosowane są paliwa gorszej jakości (węgiel, drewno), generujące znaczne ładunki zanieczyszczeń. Spora liczba emitorów oraz fakt, że wyprowadzanie następuje z kominów o niewielkiej wysokości, powodują, że zjawisko to może być bardzo uciążliwe. Stara zabudowa ma charakter zwarty, co utrudnia proces rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń. Prowadzi to do kumulowania się zanieczyszczeń na stosunkowo niewielkim obszarze. Według danych WIOŚ w Szczecinie w 2010 roku w przeważającej części obszaru województwa zachodniopomorskiego największy procentowy udział emisji w dwutlenku siarki ma emisja ze źródeł powierzchniowych.

Na jakość powietrza mają także zanieczyszczenia pochodzące ze spalin samochodowych (emisja liniowa). Wzrost liczby samochodów, zły stan nawierzchni oraz powstawanie nowych odcinków dróg wiąże się ze wzrostem emisji, w szczególności tlenków azotu, tlenku węgla jak również drobnego pyłu przedostającego się do powietrza w wyniku ścierania okładzin hamulcowych, opon oraz nawierzchni jezdni. Na szczęście teren opracowania nie należy do obszarów mocno skomunikowanych o dużym natężeniu ruchu kołowego. Tak więc emisja liniowa zanieczyszczeń do powietrza na terenie opracowania ma podrzędne znaczenie.

Ograniczanie emisji zanieczyszczeń do powietrza na terenie opracowania może odbywać się poprzez:

- budowę systemów ciepłowniczych;
- eliminowanie paliwa stałego w gospodarstwach domowych i zastępowanie go innymi, bardziej ekologicznymi, nośnikami ciepła, w tym propagowanie wykorzystania odnawialnych źródeł energii;
- instalowanie urządzeń do redukcji zanieczyszczeń powstałych w procesie spalania i procesach technologicznych, a także poprawę obecnie funkcjonujących urządzeń redukujących zanieczyszczenia;
- poprawę nawierzchni ulic i dróg lokalnych.

Klimat akustyczny

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie nie wykonywał w ostatnim czasie badania hałasu komunikacyjnego w okolicy obszaru opracowania (*Publikacje* - www.wios.szczecin.pl/bip/chapter_16003.asp). Z literatury tej wynika, że podstawowym źródłem hałasu na terenie gminy Czaplinek jest komunikacja drogowa. W obrębie terenu opracowania brak jest jednak ruchu tranzytowego. W przeważającej części wschodnią granicę terenu „Ostoja Drahimska” stanowi jednak fragment drogi wojewódzkiej nr 163 (Wałcz-Kołobrzeg), o istotnym znaczeniu dla ruchu turystycznego, łącząca obszar Pojezierza Drawskiego z południem kraju oraz atrakcyjnymi turystycznie terenami środkowego Wybrzeża Bałtyku. W sezonie letnim zauważa się tu zwiększenie natężenia ruchu komunikacyjnego pojazdów.

Zagrożeniem dla mieszkańców i środowiska naturalnego może stać się jeszcze większe natężenie tego ruchu, w szczególności ciężkiego - o dużej mocy i ładowności.

Do zagrożeń akustycznych terenu opracowania zalicza się także zakład rolny.

Stan zagrożenia hałasem w różnych sektorach gospodarki jednak zmniejsza się, co wiązać należy z procesem jej restrukturyzacji. Do korzystnych zmian przyczyniają się: stosowanie urządzeń i maszyn o niskim stopniu uciążliwości akustycznej, funkcjonujące procedury lokalizacyjne i system ocen oddziaływania na środowisko.

Jezioro Drawsko, nad którym położony jest teren opracowania objęte jest tzw. strefą cisy czyli zakazem używania silników spalinowych.

Na skuteczne egzekwowanie wymogów ochrony środowiska przed hałasem pozwalają procedury środowiskowe, w tym obowiązek przeprowadzenia dla nowo

powstających inwestycji „postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko”. Dotyczą one również obiektów modernizowanych, przebudowywanych i rozbudowywanych, a także tych, w których następuje zmiana działalności.

Odpady

Zagrożeniem dla środowiska na terenie obszaru opracowania są odpady wytwarzane zarówno przez mieszkańców jak i zakład rolny. Ich uciążliwość przejawia się przede wszystkim zanieczyszczeniem wody i gleby, skażeniem powietrza, niszczeniem zbiorowisk roślinnych i walorów krajobrazowych, wyłączeniem z użytkowania terenów rolnych i leśnych, zajmowanych pod składowanie odpadów. Ogólnie tendencja wytwarzania odpadów jest malejąca, jak wskazują na to dane statystyczne (w 2004 r. ilość odpadów komunalnych w stosunku do 2000 r. zmalała o ok. 20%). Jest to efekt zmiany ich struktury: zwiększający się udział odpadów lekkich, tj. tworzyw sztucznych, papieru, tektury oraz prawdopodobnie wprowadzenia urządzeń do szczegółowego określania masy odpadów. Zgodnie z „Planem Gospodarki Odpadami dla województwa zachodniopomorskiego na lata 2009-2012 z uwzględnieniem perspektywy 2013-2018” wskaźnik ilości wytwarzanych odpadów komunalnych w 2010 r. na 1 mieszkańca wsi wynosi 146 kg/rok.

Magazynowanie odpadów powinno odbywać się w specjalnych pojemnikach, dostosowanych do charakteru poszczególnych rodzajów odpadów. Odpady następnie powinny być wywożone przez wyspecjalizowaną firmę na komunalne składowiska odpadów komunalnych. Dalsze ograniczanie uciążliwości powstających odpadów może odbywać się m.in. poprzez: zwiększenie stopnia wykorzystania odpadów komunalnych oraz likwidację dzikich składowisk odpadów, których na terenie obszaru opracowania zinventaryzowano kilka.

Obiekty uciążliwe i poważne awarie

Na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 26 lipca 2002 r. w sprawie rodzajów instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości (Dz. U. Nr 122, poz. 1055) stwierdzono, że na terenie opracowania nie wstępną instalacje zobowiązane do uzyskania pozwolenia zintegrowanego (objętych IPPC).

Mimo, iż hodowli bydła nie ujmuje wyżej cytowane rozporządzenie, to stanowi ona potencjalne źródło poważnej awarii. Na terenie zakładu rolnego magazynowana jest gnojowica, która w wyniku przedostania się do środowiska spowoduje powstanie zagrożenia życia lub zdrowia ludzi i środowiska.

Na terenie „Ostoja Drahimska” brak jest zagrożenia osuwiskowego i powodziowego, a także zagrożenia zjawiskami meteorologicznymi i klimatycznymi.

Zagrożenia ze strony gospodarowania rolniczego

Spadek zużycia środków ochrony roślin i nawozów, jaki miał miejsce na początku lat 90., nie oznacza istotnego zmniejszenia zagrożeń dla środowiska, pochodzących z produkcji rolnej. Zbyt intensywne lub nieumiejętne gospodarowanie rolnicze może być tu źródłem licznych zagrożeń dla środowiska oraz dla zdrowia ludzi, zwierząt i roślin. Do najbardziej istotnych należą:

- zagrożenie gleb i wód degradacją chemiczną spowodowane nadmierną chemizacją (prowadzącą do zanieczyszczenia środowiska biogenami i pozostałościami pestycydów), ubywaniem substancji organicznej i próchnicy (dehumifikacja), brakiem działań w kierunku obniżenia zakwaszenia gleb, niszczeniem kompleksu sorpcyjnego gleby;

- zagrożenie gleb i wód degradacją biologiczną w wyniku zmęczenia gleby i jej wyjałowienia oraz zanieczyszczenia bakteriami chorobotwórczymi i innymi patogenami;
- zagrożenie gleb degradacją fizyczną – na skutek utraty określonej masy gleby w następstwie erozji;
- zagrożenie dla jakości i trwałości systemu agroekologicznego, jako konsekwencja zaorywania trwałych użytków zielonych w celu wykorzystywania ich pod uprawy rolnicze.

Ocena warunków ekologicznych

Stan środowiska dowolnego obszaru podlegającego użytkowaniu człowieka, jest wynikiem stopnia przeobrażenia naturalnych elementów i warunków tego obszaru przez działalność osadniczą i gospodarczą. Stopień odkształcenia od cech pierwotnych przestrzeni oraz proporcje pomiędzy formami jej użytkowania kształtują, wraz z wpływem na stan czystości, ekologiczne warunki funkcjonowania środowiska i życia człowieka. Z drugiej strony, wielkość zasobów środowiska i ich użytkowość wpływają na sposób i intensywność gospodarowania. Zachowanie w przestrzeni tzw. elementów środowiskotwórczych (lasy, wody, obszary bagienno-torfowiskowe, łąki i zakrzaczenia) ma decydujące znaczenie dla funkcjonowania całości środowiska jako powiązanego funkcjonalnie systemu (w tym cech użytkowych) i zachowania jego trwałości. Formy technicznego zagospodarowania przestrzeni (np. infrastrukturą energetyczną, komunalną, czy komunikacyjną) oraz intensywność użytkowania (np. dla potrzeb przemysłu, czy rolnictwa) znacząco obniżają wartości ekologiczne. Dla środowiska przejawia się to ogólnym pogorszeniem warunków funkcjonowania i jego trwałości, dla człowieka zaś obniżeniem jakości warunków życia. Proporcje pomiędzy udziałem w przestrzeni elementów środowiskotwórczych oraz form antropogenicznych użytkowania i zagospodarowania określają więc ogólne warunki ekologiczne danej jednostki przestrzennej.

W zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu, zależnych od warunków środowiskowych, można brać pod uwagę stan obecny tych warunków oraz tendencje zmian, kształtując w taki sposób zakres i intensywność użytkowania, aby sterować procesami w przestrzeni dla osiągnięcia oczekiwanego stanu środowiska. Chcąc rozpoznać i ocenić ogólny stan warunków ekologicznych na terenie opracowania, dokonano waloryzacji form użytkowania terenu, w oparciu o zestawienie form użytkowania (na podstawie ewidencji gruntów. Posługując się metodą bonitacyjną określono syntetyczny wskaźnik warunków ekologicznych przestrzeni, oparty o procentowy udział w powierzchni obszaru „Ostoja Drahimska” o funkcjach środowiskotwórczych oraz obszarów dewaloryzujących przestrzeń i stanowiących zagrożenie dla środowiska.

W wyniku tej analizy stwierdzono, że obszar objęty opracowaniem posiada bardzo wysokie walory ekologiczne przestrzeni.

Określenie potencjalnych zmian istniejącego stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego mpzp

Środowisko jest układem dynamicznym. Charakter i intensywność zmian zależne są od intensywności i czasu oddziaływania inicjalnych czynników naturalnych i antropogenicznych. Zmiany mają charakter ilościowy lub jakościowy. Zmianom podlega ukształtowanie powierzchni ziemi i pokrywa glebowa, wody powierzchniowe i podziemne, powietrze atmosferyczne, akustyka przestrzeni, biocenozy. Charakter i intensywność zmian jest pochodną czynników naturalnych i antropogenicznych. Szczególnie istotny jest poziom rozwoju społeczno-gospodarczego oraz stan infrastruktury technicznej i komunalnej.

W przypadku braku realizacji projektowanego mpzp obszaru „Ostoja Drahimska” mogą potencjalnie zaistnieć negatywne okoliczności, w wyniku których można spodziewać się:

- sukcesji wtórnej na terenach rolnych, pól, łąk i pastwisk, w przypadku zarzucenia uprawy, koszenia i ich wypasania. Zaniechanie gospodarki rolnej na tych terenach skutkować będzie wkraczaniem roślinności sukcesyjnej, a z czasem do stadium trwałego i w pełni ustabilizowanego, zwanego klimaksem - subatlantycki grąd *Stellario-Carpinetum*, a przy jeziorze, w dolince rzeki i w różnego typu obniżeniach terenowych - łąg olszowy *Circaeo-Alnetum* (syn. *Fraxino-Alnetum*).;
- ryzyka prowadzenia niewłaściwej gospodarki rolnej;
- usunięcia zadrzewień i zakrzewień śródpolnych – na gruntach rolnych, w wieku poniżej 15 lat;
- przekształcenia trwałych użytków zielonych – poprzez zaoranie i przeznaczanie ich pod uprawy polowe. Prowadzić to będzie do pogłębiania wadliwej struktury użytków rolnych, przejawiającej się nadmiarem powierzchni gruntów ornych w stosunku do powierzchni łąk i pastwisk. Takie nieodpowiednie do warunków agroekologicznych użytkowanie gruntów powodować będzie niekorzystne kształtowanie stosunków powietrzno-wodnych w glebie, prowadzące do negatywnych zmian w procesach chemicznych i biologicznych środowiska glebowego oraz do pogłębiania się agrotechnicznej degradacji gleb, a także zaniku zbiorowisk roślinnych łąk i pastwisk. Przekształcenie łąk w grunty orne w dolinie ciekłu spowodowałoby także przerwanie korytarza ekologicznego.;
- wzrostu zagrożenia erozją na glebach, które przez okres do 5 lat mogą być ugorowane (warunek uzyskania dopłat), na których nachylenie wynosi do 20°. Kilkuletnie utrzymywanie tych gleb w czarnym ugorze stwarza niebezpieczeństwo nasilenia procesów erozyjnych już na gruntach o nachyleniu powyżej 10°. Strata masy gleby na skutek erozji jest szczególnie groźna, gdyż jest praktycznie nieodwracalna, częściowo tylko wyrównywana procesem jej tworzenia. Uważa się, że strata masy gleby w wyniku procesów erozyjnych, w ilości 1 tony z ha na rok może w przeciągu 50-100 lat doprowadzić do całkowitej jej degradacji.;
- wzrostu zakwaszenia większości gleb uprawianych rolniczo obszaru opracowania, w wyniku braku ciągłego i systematycznego wapnowania gruntów. Wysoka i niekorygowana kwasowość gleb będzie powodowała wypłukiwanie znajdującego się w niej wapnia i innych składników pokarmowych w głąb gleby, skutkując dalszą degradację gruntów rolnych.;
- ubytku substancji organicznej prowadzącej do spadku żyzności i urodzajności gleb, w wyniku zaprzestania nawożenia (szczególnie nawozami organicznymi), oraz zarzucenia prowadzenia racjonalnej gospodarki rolnej. Ubytek próchnicy w glebie jednocześnie powoduje spadek jej roli środowiskowej, polegającej na magazynowaniu wody i składników mineralnych, zapobieganiu ujemnym skutkom gromadzenia się substancji szkodliwych dla roślin, zwierząt i ludzi.;
- uprawy roślin zbożowych w monokulturach, bez uwzględnienia reguł dotyczących zmianowania roślin, co sprzyjać będzie degradacji gleb rolniczych oraz prowadzić do spadku ich urodzajności.;
- ryzyka prowadzenia niewłaściwej gospodarki leśnej, w tym:
 - o rębne użytkowanie starodrzewu ok. 100 letniego, rosnącego w obrębie lasów, objętych „Planem urządzania lasu” – tereny: parku dworskiego, skarpy nadjeziornej, terenu lasu przy północno-zachodniej granicy obszaru;
 - o ryzyko zalesienia terenów rolnych, bądź leśnych gatunkami drzew niezgodnych z siedliskiem;
 - o zalesianie łąk i pastwisk obniżające bioróżnorodność;

- degradacji parku dworskiego, który mimo dużych walorów przyrodniczych i krajobrazowych nie jest objęty ochroną konserwatorską, co może skutkować jego dalszą dewastacją (nagrobki oraz jeden pomnik przyrody zostały już częściowo zdewastowane);
- spadku walorów technicznych, użytkowych i estetycznych budynków mieszkalnych, gospodarczych, ogrodzeń i dróg na skutek niskiej wartości nieruchomości w obrębie części mieszkaniowej wsi;
- ryzyka wystąpienia poważnej awarii lub wypadku i zanieczyszczenia środowiska związanej z ponownym uruchomieniem obecnie nie funkcjonującej gorzelni, a także rozszczelnieniem zbiorników z gnojowicą, pochodzącą od hodowanego bydła;
- ryzyka niezorganizowanej urbanizacji terenów rolnych, w szczególności położonych w bliskim sąsiedztwie linii brzegowej jeziora Drawskiego – możliwość realizacji zabudowy zagrodowej lub mieszkaniowej w obrębie terenów rolnych. Proces urbanizacji terenów w oparciu o realizację zabudowy na podstawie decyzji administracyjnych - decyzje o warunkach zabudowy – niekontrolowany proces powstały w skutek możliwości prawnych na terenach o wysokich walorach lokalizacyjnych;
- wzrost ryzyka zaśmiecenia i zanieczyszczenia obszaru opracowania, poprzez:
 - o zanieczyszczenia obszarowe, zwłaszcza pochodzące z terenów pól, które mogą stać się znaczącym źródłem wprowadzanych do wód powierzchniowych związków azotu. Istotne zmniejszenie i racjonalizacja zużycia nawozów sztucznych w ostatnich latach ogranicza wprawdzie zagrożenie wód zanieczyszczeniem z tych źródeł, jednak w przypadku intensyfikacji produkcji rolnej, w związku z wejściem Polski do Unii Europejskiej, może nastąpić odwrócenie obecnych korzystnych tendencji. Redukcja zanieczyszczeń dopływających do wód przybrzeżnych jeziora Drawskiego przyczyniła się do wyraźnej poprawy ich jakości. Tendencję tę można uznać za stałą, ponieważ działania prowadzone w sferze technicznej i inwestycyjnej zmierzają do zmniejszenia wpływających ładunków zanieczyszczeń. W najbliższych latach nie należy oczekiwać jednak radykalnej poprawy stanu czystości wód jez. Drawskiego, ze względu na uwalnianie się zanieczyszczeń zakumulowanych w osadach dennych oraz brak perspektyw radykalnego ograniczenia wpływu zanieczyszczonych wód z terenów rolnych i zurbanizowanych znajdujących się poza obszarem „Ostoja Drahimska”;
 - o wzrostu liczby i natężenia ruchu pojazdów samochodowych w przypadku powstania tu kompleksu zabudowań zagrodowych, który może za sobą pociągnąć: lokalne pogarszanie się jakości powietrza, zwłaszcza w pobliżu głównych ciągów komunikacyjnych. Zaostrzone w ostatnich latach wymagania prawne w stosunku do parametrów emisji z silników spalinowych przyczynią się w perspektywie czasu jednak do ograniczenia tego zagrożenia. Efektem systematycznego wzrostu presji motoryzacji. Może być także pogorszenie się stanu klimatu akustycznego.;
 - o powstawanie kolejnych dzikich wysypisk śmieci, których już obecnie jest tu sporo, w wyniku niskiej świadomości ekologicznej prawdopodobnie mieszkańców wsi Drahimek.;
 - o pogorszenie się standardów jakości powietrza w obrębie terenu wsi w wyniku emisji gazowych produktów spalania z domowych palenisk. Do celów grzewczych stosowane są tu paliwa gorszej jakości (węgiel, drewno), generujące znaczne ładunki zanieczyszczeń.;
 - o pogorszenie się jakości wód powierzchniowych i podziemnych, ze względu na brak komunalnych systemów kanalizacji i brak bezpośredniego nadzoru nad funkcjonowaniem indywidualnych systemów gromadzenia ścieków.

Dotychczasowe użytkowanie może doprowadzić:

- do degradacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
- do degradacji wód powierzchniowych i podziemnych,
- do pogorszenia mikroklimatu, w szczególności warunków aerosanitarnych obszaru wsi,
- do zmniejszenia bioróżnorodności terenu na poziomie gatunkowym i ekosystemowym.
- do rozwoju przestrzennego terenów budowlanych w zakresie kolidującym z funkcjonowaniem systemu przyrodniczego tej części gminy.

Istotne znaczenie dla przyszłych przemian będą miały jednak czynniki naturalne: duże walory przyrodnicze oraz krajobrazowe tego obszaru, a także bezpośrednie sąsiedztwo jeziora Drawskiego oraz czynnik społeczno-gospodarczy.

Działania podejmowane zarówno w sferze polityki rozwoju lokalnego, jak i planowania przestrzennego i zmian w zagospodarowaniu przestrzennym, tworzą istotne przesłanki do prognozowania zmian w środowisku i przestrzeni tej części gminy Czaplinek. Rosnący rozwój gospodarczy wraz z coraz silniejszym zainteresowaniem inwestorów, wzrost ruchu turystycznego i związanego z nim zagospodarowania, zmiany zachodzące w gospodarce rolnej czy rozwój inwestycji drogowych – to tylko niektóre z działań mogących wywoływać określone kierunki i możliwości intensywności przekształceń i degradacji środowiska.

W przypadku braku realizacji projektowanych inwestycji w ramach sporządzanego planu, zmniejszy się przede wszystkim powierzchnia przeznaczana pod zagospodarowanie (na: usługi turystyki, zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, jednorodzinno pensjonatową, jednorodzinną rezydencjonalną, usługi sportu, zieleń publiczną, drogi i infrastrukturę). W przeważającej części ograniczona zostanie powierzchnia pól pod zainwestowanie. Wiązać się to będzie z tym, że stan środowiska przyrodniczego w obrębie tych obszarów pozostanie niezmieniony. Pola uprawne, na których planuje się te funkcje pozostaną nadal obszarami rolnymi.

Jednakże biorąc pod uwagę fakt, że lokalizacja terenu jest wysoce atrakcyjna należy założyć, że będzie ona podlegała wtórnemu zainwestowania w wyniku realizacji poszczególnych obiektów i budynków na podstawie decyzji administracyjnych. Można nawet założyć możliwość urbanizacji poszczególnych terenów – początkowo tych bezpośrednio zlokalizowanych nad brzegiem jeziora jako poszerzenie obecnie paru terenów zurbanizowanych. Bezpośrednio nad brzegiem jeziora zlokalizowane są 2 budynki (odbudowane lub wyremontowane), na podstawie których zgodnie z prawem można określić parametry zabudowy dla nowych budynków. Tego typu zjawisko jest powszechne, dlatego przeprowadzenie procedury planistycznej jest wysoce wskazane, bo pozwoli w pełni kontrolować zakres, formę, jakość i ilość nowej zabudowy na tym terenie.

Brak wprowadzenia na tych obszarach szczegółowych zapisów, dotyczących ochrony środowiska, ochrony krajobrazu i kształtowania ładu przestrzennego oraz nakazów i warunków prowadzenia inwestycji, proponowanych w projektowanym dokumencie mpzp, spowoduje, że zmiany w środowisku będą następowały w sposób nie w pełni kontrolowany co spowoduje potencjalne zagrożenia środowiska naturalnego, zasobów przyrody oraz walorów krajobrazowych.

4. Analiza istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia realizacji projektowanych zmian miejscowego planu, w szczególności dotyczących obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

Z punktu widzenia realizacji projektowanych zmian miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego problemy ochrony środowiska mogą wynikać głównie z faktu:

- występowania na opisywanym terenie chronionych gatunków roślin (tab. 1) oraz zwierząt (tab. 2, 3, 4) w tym 4 gatunków zwierząt z zał. II Dyrektywy Siedliskowej (92/43/EEC z 21.05.1992 r.) oraz 9 gatunków ptaków z zał. II Dyrektywy Ptasiej (79/409/EEC z 02.04.1979 r.);
- występowania na opisywanym terenie siedliska przyrodniczego, wymagającego ochrony w sieci Natura 2000 – łągu olszowo-jesionowy (*Fraxino-Alnetum*), zaliczonego do siedlisk priorytetowych, o kodzie nr: 91E0 (porastającego brzegi jez. Drawskiego) oraz siedliska przyrodniczego, będące przedmiotem zainteresowania Wspólnoty - zespołu z rzędu *Convolvuletalia sepium* – nadwodne ziołorośla, zbiorowisko welonowe z dużym udziałem kielisznika zaroślowego *Calystegia sepium*, chmielu zwyczajnego *Humulus lupulus* i kianianki pospolitej *Cuscuta europaea*. Zbiorowisko to jest zarazem siedliskiem przyrodniczym o kodzie 6430;
- położenia w obrębie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Pojezierze Drawskie” (OChK) oraz w centralnej części Drawskiego Parku Krajobrazowy (DPK).

Teoretycznie istnieje ryzyko, iż w procesie inwestycyjnym z tytułu ingerencji w środowisko mogą pojawić się problemy ochrony środowiska. Występujące na tym obszarze zasoby środowiska naturalnego są jednak prawnie chronione i nadzorowane przez organy ochrony środowiska na różnym szczeblu.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących roślin objętych ochroną (Dz. U. Nr 168, poz. 1764) oraz Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 28 września 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną (Dz. U. Nr 220, poz. 2237) występujące na opisywanym terenie gatunki roślin oraz zwierząt powinno się chronić na zasadach określonych w ustawie o ochronie przyrody. Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie typów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. 2010. Nr 77 poz. 510) oraz Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 sierpnia 2001 r. w sprawie określenia rodzajów siedlisk przyrodniczych podlegających ochronie (Dz. U. Nr 92, poz. 1029) objęte ochroną są także tutejsze siedliska przyrodnicze: łąg olszowo-jesionowy (*Fraxino-Alnetum*) oraz zbiorowiska okrajkowe *Convolvuletalia sepium* - ziołorośla, zbiorowisko welonowe.

Miejscowy plan poprzez zapisy nakazujące zachować w stanie naturalnym pasy roślinności przybrzeżnej, zadrzewienia nadwodne chronione siedliska przyrodnicze oraz wszystkie stanowiska roślin i zwierząt chronionych powinien wraz z przytoczonymi powyżej aktami prawnymi przyczynić się skutecznie do ich ochrony.

Utrudnienia realizacji niektórych inwestycji, w obrębie obszaru objętego mpzp, mogą wynikać z powodu tego, że teren „Ostoja Drahimska” znajduje się w Obszarze Chronionego

Krajobrazu „Pojezierze Drawskie” (OChK) oraz w centralnej części Drawskiego Parku Krajobrazowy (DPK), na terenie których zgodnie z ustawą o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz. U. Nr 92, poz. 880 z późn. zm.), a także na podstawie Uchwały Nr XXXII/375/09 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 15 września 2009 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Zach. Nr 166, poz. 1804, z późn. zm.) oraz Rozporządzenia Wojewody Zachodniopomorskiego: 15/2005 z dnia 27 lipca 2005 r. w sprawie DPK (Dz. Urz. Woj. Zach., Nr 64, poz. 12321378) obowiązują przepisy szczegółowe, w tym także szereg zakazów:

- 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 i Nr 227, poz. 1505 oraz z 2009 r. Nr 42, poz. 340 i Nr 84, poz. 700) – (zakaz ten nie dotyczy realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których sporządzenie raportu o oddziaływaniu na środowisko nie jest obowiązkowe i przeprowadzona procedura oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak niekorzystnego wpływu na przyrodę parku krajobrazowego);
- 2) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych - (zakaz, ten nie dotyczy gruntów rolnych pokrytych samosiewami drzew i krzewów do wieku 15 lat oraz miejsc wyznaczonych do prowadzenia czynnej ochrony przyrody);
- 4) pozyskiwania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwosuwiskowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 7) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej (na terenie OChK „Pojezierze Drawskie” przepisu tego nie wprowadza się na części obszarów chronionego krajobrazu, dla których plan zagospodarowania przestrzennego lub studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego przewiduje możliwość lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych);
- 8) likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
- 9) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych;
- 10) prowadzenia chowu i hodowli zwierząt metodą bezściółkową;
- 11) utrzymywania otwartych rowów ściekowych i zbiorników ściekowych;
- 12) organizowania rajdów motorowych i samochodowych;

- 13) używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego na otwartych zbiornikach wodnych.

Zakazy, o których mowa powyżej, nie dotyczą:

- 1) wykonywania zadań wynikających z planu ochrony;
- 2) wykonywania zadań na rzecz obronności kraju i bezpieczeństwa państwa;
- 3) prowadzenia akcji ratowniczej oraz działań związanych z bezpieczeństwem powszechnym;
- 4) realizacji inwestycji celu publicznego w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717, z późn. zm.).

Ze względu na to iż walory przyrodnicze obszaru opracowania składają się na jeden z najcenniejszych pod względem przyrodniczym i krajobrazowym fragmentów Pojezierza Drawskiego, mpzp przestrzega bezwzględnie przytoczonych powyżej zakazów, które skutecznie powinny przyczynić się do ochrony istniejących tu zasobów przyrodniczych i ich bioróżnorodności.

W projekcie mpzp nakazuje się aby realizacja wszelkich inwestycji w ramach Drawskiego Parku Krajobrazowego, Obszaru Chronionego Krajobrazu „Pojezierze Drawskie”, Obszarów Natura 2000 „Ostoja Drawska” i „Jeziora Czaplineckie” uwzględniała zasady zagospodarowania i użytkowania terenu oraz zakazy określone w przepisach odrębnych oraz powinna być poprzedzona przeprowadzeniem procedury oceny oddziaływania na środowisko i obszar Natura 2000.

Dzięki powyższym zapisom występujące tu zwierzęta znajdujące się na liście Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej (92/43/EEC z 21.05.1992 r.), oraz zapisów z zał. II Dyrektywy Ptasiej (79/409/EEC z 02.04.1979 r.), które powinno się szczególnie chronić na zasadach określonych tą dyrektywą i ustawą o ochronie przyrody powinny zostać zachowane i skutecznie chronione.

Jeśli, z punktu widzenia realizacji projektowanego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, zostaną spełnione obowiązujące na tym terenie, oraz dotyczące wszelkich zasobów środowiska i walorów krajobrazowych, przepisy cytowanych powyżej aktów prawnych, oraz zapisy projektu mpzp w zakresie ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego, problemy ochrony środowiska na opisywanym terenie nie powinny mieć miejsca.

5. Określenie celów ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanych założeń miejscowego planu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu (miejscowego planu)

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego stanowi strategiczny instrument realizacji gospodarki przestrzennej gminy, jak również jest jednym z podstawowych narzędzi realizacji polityki ekologicznej. Odzwierciedla wolę mieszkańców oraz określa zasady i wytyczne, na jakich winna rozwijać się gmina w zakresie przestrzennym, strategicznym, ekonomiczno – społecznym przy poszanowaniu zasobów naturalnych i środowiska.

W tekście planu zawarto wytyczne określone przez prawo krajowe w szczególności z zakresu kształtowania przestrzeni i prawa budowlanego oraz zasad ochrony środowiska i przyrody. Przyjmuje się, że w polityce gminy dotyczącej kształtowania przestrzeni, z poszanowaniem środowiska naturalnego, trzeba się kierować zasadą zrównoważonego

rozwoju. Zasada ta, która wynika z podstawowego aktu prawnego w państwie, mianowicie konstytucji (art. 5 Konstytucji RP), przyświecała także autorom projektowanej zmiany mpzp.

W dalszej kolejności konsekwentnie jest ona przetransponowana do aktów prawnych niższego rzędu takich jak ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz ustawa o ochronie przyrody, prawo ochrony środowiska i ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa, w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko. Powyższe akty prawa krajowego uwzględniają także wytyczne, cele i zasady określone w aktach międzynarodowych w tym prawie Wspólnoty Europejskiej. W szczególności dotyczy to objęcia ochroną prawną siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory w ramach sieci obszarów NATURA 2000. Istotną zasadą realizowaną na mocy prawa krajowego zgodnie z wytycznymi UE jest wprowadzanie takich procedur i rozwiązań prawnych, aby z jednej strony zachować przyrodę w stanie nienaruszonym, a z drugiej umożliwić rozwój przy poszanowaniu interesu i opinii społeczności lokalnych.

Podstawowym celem ochrony środowiska, ustanowionym na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, które zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu (miejscowy plan) jest ochrona zasobów środowiska (wód, powietrza, powierzchni ziemi, zwierząt i roślin). Na szczeblu krajowym jest ona realizowana na podstawie ustawy Prawo ochrony środowiska (art. 81) oraz przepisów szczegółowych:

- ochrona wód – Prawo wodne;
- ochrona obszarów i obiektów o wartościach przyrodniczych i krajobrazu, zwierząt i roślin zagrożonych wyginięciem oraz drzew, krzewów i zieleni – ustawa o ochronie przyrody;
- ochrona lasów – ustawa o lasach;
- ochrona gruntów rolnych i leśnych – ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Aby ochrona zasobów środowiska mogłaby prawidłowo realizowana w projekcie mpzp określono sposoby działań służące nie przekraczaniu standardów jakości środowiska lub ich przywracaniu.

Aktem prawnym międzynarodowym określającym powyższe cele są Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w Sprawie Zmian Klimatu oraz Protokół NZ z Kioto wzywające państwa notariuszy o prowadzenia działań na rzecz ochrony klimatu i ograniczenia emisji substancji szkodliwych do atmosfery w szczególności dwutlenku węgla. Lokalizowanie obiektów wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii, jakim są np. instalacje wykorzystujące energię słoneczną, pompy ciepła czy nowoczesne energooszczędne technologie stosowane w budownictwie stanowią właśnie działanie realizacyjne powyższych aktów prawnych.

Prawo krajowe w wyniku przystąpienia Polski do Unii Europejskiej zobligowało się do stosowania zasad i celów w realizacji zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska określonych przez Unię. W odniesieniu do zasady zrównoważonego rozwoju, która została zawarta w Traktacie Akcesyjnym Wspólnoty Europejskiej oraz kilku dyrektywach odnoszących się do problematyki dokumentu, dla którego sporządza się niniejsza prognozę. W szczególności wyżej wymienione zasady zostały zawarte w następujących dyrektywach:

- Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 29 września 2005 r. w sprawie udziału odnawialnej energii w UE oraz propozycji konkretnych działań;
- Dyrektywa 2009/28/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych;
- jak i dokumentach strategicznych UE takich jak: Biała Księga UE „Energia dla przyszłości – odnawialne źródła energii” z 1997 roku, Zielona Księga UE „Europejska

- strategia na rzecz zrównoważonej, konkurencyjnej i bezpiecznej energii” z 2006 roku.
- W odniesieniu do realizacji celów i zasad z zakresu ochrony środowiska zostały one określone w następujących dyrektywach:
- Dyrektywa Rady Europejskiej 85/337/EWG w sprawie oceny skutków wywieranych/ wpływu wywieranego przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne, zmienionej Dyrektywą Rady 97/11/WE i dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/35/WE (zwanej dalej „dyrektywą 85/337”);
- Dyrektywy 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (zwanej dalej dyrektywą 92/43” lub „dyrektywa siedliskową”);
- Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (zwanej dalej „dyrektywą 2001/42/WE”).

Zasada zrównoważonego rozwoju wynika z podstawowego aktu prawnego w państwie mianowicie konstytucji (art. 5 Konstytucji RP), następnie jest przetransponowana do aktów prawnych niższego rzędu takich jak ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz ustawa o ochronie przyrody i ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa, w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko. Powyższe akty prawa krajowego uwzględniają wytyczne, cele i zasady określone w aktach międzynarodowych w tym prawie Wspólnoty Europejskiej. W szczególności dotyczy to objęcia ochroną prawną siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory w ramach sieci obszarów NATURA 2000. Istotną zasadą realizowaną na mocy prawa krajowego zgodnie z wytycznymi UE jest wprowadzanie takich procedur i rozwiązań prawnych, aby z jednej strony zachować przyrodę w stanie nienaruszonym, a z drugiej umożliwić rozwój przy poszanowaniu interesu i opinii społeczności lokalnych.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego stanowi dokument strategiczny i jest jednocześnie prawem miejscowym obrazujący potrzeby rozwoju ekonomiczno – społecznego lokalnej społeczności realizujący cele i zasady wynikające ze strategicznych potrzeb i wyzwań, przed jakimi ta społeczność staje. Realizując interes lokalny, jakim jest rozwój gminy należy uwzględniać tendencje i uwarunkowania regionalne, ponad regionalne i międzynarodowe zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju oraz poszanowania środowiska i naturalnej przyrody. Uwzględniając powyższe zasady w projekcie planu w pełni realizuje się powyższe cele istotne z punktu widzenia projektowanych zmian i dokumentu określającego te zmiany.

6. Analiza przewidywanych znaczących oddziaływań różnego rodzaju na środowisko, a w szczególności na różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, a także na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 i integralność tego obszaru oraz zabytki i dobra materialne

Większość oddziaływań będzie wiązała się z procesem inwestycyjnym czyli budowlanym, prowadzonym w ramach poszczególnych obszarów, wyznaczonych w projekcie miejscowego planu. Niewątpliwie znaczną ingerencją w środowisko będą inwestycje, polegające na budowie obiektów infrastruktury przy wodzie. Miejsce lokalizacji planowanych miejsc dostępu do wody, takich jak mariny – przystanie wodne, plaże i miejsca spływów sprzętu wodnego będą wymagały spełnienia określonych warunków technicznych, w celu zabezpieczenia i ochrony na etapie funkcjonowania. Istotnym oddziaływaniem będzie realizacja terenów, o dużej intensywności zabudowy i zagospodarowania terenu,

w szczególności duże kompleksy turystyczne typu hotele, towarzysząca infrastruktura usługowo – turystyczna, ośrodki turystyczne – campingi, zwarte zespoły zabudowy rekreacyjno – turystycznej lub mieszkalnej – zabudowa apartamentowa lub zabudowa typu „letniskowego”.

Odrębną kwestią będą oddziaływania występujące na etapie funkcjonowania poszczególnych inwestycji. Przede wszystkim wiązać się to będzie z pobytem ludzi, ich aktywnością oraz wszelkimi obciążeniami związanymi z egzystowaniem człowieka w środowisku. Duże znaczenie będzie w tym przypadku miał efekt skumulowany jaki może wystąpić.

W niniejszym rozdziale dokonano analizy wystąpienia potencjalnych przewidywanych oddziaływań różnego rodzaju na środowisko mogących wystąpić w wyniku realizacji inwestycji na podstawie projektowanego miejscowego planu. Wszelkie zależności i oddziaływania zostały ujęte ogólnie, co wynika ze specyfiki projektowanego dokumentu, jego stopnia ogólności oraz zasady opracowania strategicznego. W celu stwierdzenia rzeczywistych oddziaływań należałoby przeprowadzić właściwe procedury projektowe i środowiskowe pod konkretne inwestycje. Na obecnym etapie zostały jedynie zidentyfikowane poszczególne rodzaje oddziaływań i zaproponowane rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych skutków inwestycji na środowisko.

Ogólne tło uwarunkowań dla projektowanych funkcji

W przypadku nowej zabudowy zakłada się jej realizację głównie na terenach rolnych, o niskiej przydatności rolniczej. Obecnie obszary, na których wprowadza się nową zabudowę stanowią duży kompleks rolny wraz z zapleczem gospodarczym we wsi Drahimek. W oparciu o zabudowę obsługi rolniczej, powstałej przy nie istniejącym pałacu (rozbiórki obiektu dokonano w latach 70-80 XX w., w okresie działania PGRu – Państwowego Gospodarstwa Rolnego) były wybudowane i obecnie istniejące budynki mieszkalne tworzące wieś Drahimek.

Pod względem potencjalnych oddziaływań istotną rzeczą jest chłonność samego terenu jak i głównego waloru turystycznego, jakim jest duży akwen wodny – jezioro Drawskie. Akwen jeziora jest jednym z największych w regionie jak i w skali Polski. Największą miejscowością, zlokalizowaną bezpośrednio przy linii brzegowej jeziora jest miasto Czaplinek. Jezioro Drawskie jest zbiornikiem wody polodowcowym, cechującym się układem rynnowym, o bardzo dużej liczbie zatok i wysp. Brzegiem, o łatwym dostępie do wody jest właśnie brzeg wschodni, przy którym jest zlokalizowane miasto Czaplinek, wieś Stare Drawsko (miejscowość historyczna założona w średniowieczu pomiędzy dwoma jeziorami, na dawnym szlaku handlowym) oraz obszar objęty projektem miejscowego planu.

Teren objęty miejscowym planem, po wschodniej stronie przylega do drogi publicznej o kategorii wojewódzkiej przebiegającej w kierunku północ - południe, przez co jest bardzo dobrze skomunikowany. Obecnie obszar objęty planem posiada nieliczną sieć drogową, która oparta jest na głównej osi komunikacyjnej – drodze częściowo prywatnej, częściowo gminnej przebiegającej na osi północ – południe.

Biorąc pod uwagę możliwości rozwoju tej części gminy Czaplinek, w szczególności miejscowości Stare Drawsko, Drahimek oraz ich położenie względem ośrodka miejskiego jakim jest Czaplinek istotną rzeczą jest fakt stanu uzbrojenia terenów oraz dostępu do głównych szlaków komunikacyjnych. Miejscowości te oraz teren objęty projektem planu znajdują się przy jednej z głównych dróg tranzytowych na kierunku północ – południe. W odniesieniu do sieci infrastruktury technicznej została ona zrealizowana do miejscowości Drahimek i dalsza jej rozbudowa w kierunku północnym do miejscowości Kluczewo stanowi jeden z głównych strategicznych celów rozwoju gminy. Ponadto znajdują się tu szlaki

rowerowe oraz trasy, o dużym potencjale turystycznym, stanowiące ewenement krajobrazowo – przyrodniczy np. „Dolina Pięciu Jezior”, która ma początek parę kilometrów na północ od miejscowości Kluczewo.

Biorąc pod uwagę powyższe założenia można wyznaczyć trzy grupy intensywności zagospodarowania, w ramach obszaru planu, co będzie wiązało się z obciążeniami realizowanej zabudowy na środowisko. Wydzielając grupy funkcjonalne wzięto również pod uwagę skutki środowiskowe, wynikające z późniejszego ich funkcjonowania.

Główne grupy funkcjonalne wydzielone pod względem sposobu i intensywności zagospodarowania w aspekcie oddziaływania na środowisko:

I grupa – obszary i tereny o dużej intensywności zabudowy i użytkowania terenu:

- głównie są to tereny usług turystyki oraz zabudowy mieszkalnej o dużej intensywności zagospodarowania terenu oraz obszary wyznaczone do obsługi ruchu turystycznego, w tym obiekty i infrastruktura związana z turystyką wodną. W południowej części obszaru planu zostały wyznaczone tereny pod kompleksy turystyczne typu hotele wraz z zapleczem rekreacyjnym i infrastruktura (teren o symbolu 80Ut,U). Zespoły zabudowy wypoczynkowo-mieszkalnej, o wysokim standardzie (apartamentowce realizowane na terenie o symbolu 84US,Ut). Centrum obsługi podróżnych (tranzyt na kierunku północ – południe) z zapleczem gastronomicznym i stacją paliw (teren o symbolu 74Ut,U i 76U,Ua) oraz lokalne z usługami ogólnymi, handlem, parkingami i małą gastronomią (tereny o symbolu 17 i 44U,Kp,ZP). Kompleksy zabudowy mieszkalnej typu letniskowego – wypoczynku indywidualnego (tereny o symbolach MNI np. 88 i 143MNI). Tereny wyznaczone pod usługi sportu i turystyki, będące zapleczem turystyki wodnej wraz z niezbędną infrastrukturą (tereny: część 79US, ZP; część 84US,Ut; część 100US,Ut; 153US wraz z zapleczem na części terenu 157Ut). Kompleksy ośrodków wypoczynkowych typu kemping (teren o symbolu 117Ut) lub zespoły zabudowy wypoczynku indywidualnego realizowane jako zwarte wydzielone kompleksy budynków mieszkalnych (realizowane, w ramach terenów oznaczonych symbolem MNI np. 93, 95, 96, 97, 99, 103, 104 MNI).

II grupa – obszary i tereny o średniej intensywności zabudowy i użytkowania terenu:

- do tej grupy można zaliczyć przede wszystkim tereny o funkcji mieszkaniowej, uzupełnionej usługami, w tym usługami turystyki; tereny o mniejszym poziomie zainwestowania. Zabudowa typu rezydencjonalnego i pensjonatowego, gdzie budynki mieszkalne wraz z zabudową i obiektami towarzyszącymi lokalizowane na działkach o znacznym areale - ok. 0,15 – 0,3 ha. Przede wszystkim są to tereny o symbolu MN,U oraz MN,Ut.

IIIa grupa – obszary i tereny o niskiej intensywności zabudowy i użytkowania terenu:

– tereny o niskiej intensywności zabudowy kubaturowej przeznaczone na zaplecza i infrastrukturę turystyczną i rekreacyjno – sportową, głównie zlokalizowane w południowej części obszaru planu. W ramach tych terenów przewiduje się lokalizowanie obiektów, urządzeń i infrastruktury sportowej i rekreacyjnej (boiska, korty, baseny, urządzenia plaży itp.). W ramach tych terenów będzie występowała niewielka zabudowa kubaturowa służąca jako zaplecze socjalno – administracyjne dla potrzeb użytkowników i obsługi obiektów (tereny o symbolach 77US,Ut,ZP; część terenu 79US,ZP; część terenu 84US,Ut; 94US,Ut i część terenu 100US,Ut).

IIIb grupa – obszary i tereny o niskiej intensywności zabudowy i użytkowania lokalizowane na gruntach rolnych:

- tereny rolne z dopuszczeniem zabudowy zagrodowej; planuje się zabudowę zagrodową jako zabudowę rezydencjonalną typu wiejskiego, czyli zabudowa mieszkalna uzupełniona zabudową gospodarczą na działkach o dużym areale – pow. 0,5 ha. Tereny zlokalizowane głównie na północy i północnym wschodzie obszaru objętej mpzp (tereny o symbolu RMa). Tereny te mają stanowić zaplecze rolne, z czasem mogą ulegać przekształceniu w formę turystyki rolniczej – agroturystyki lub turystyki wykwalifikowanej z zapleczem inwentarza żywego typu konie.

Rodzaje potencjalnych oddziaływań projektowanych funkcji

W związku z charakterem inwestycji planowane funkcje mogą powodować następujące potencjalne uciążliwości i oddziaływania:

- degradację gleb i roślinności – w wyniku wprowadzenia zabudowy na terenach rolniczych, intensywność tych uciążliwości uzależniona będzie przede wszystkim od technologii w jakiej będzie wykonywana planowana zabudowa oraz od procentowego zajęcia terenu pod realizowanymi obiektami budowlanymi i budynkami w ramach poszczególnych terenów;
- zmniejszenie się liczby zwierząt głównie w obrębie terenów rolnych, przeznaczonych pod zainwestowanie, poprzez przeniesienie się na sąsiednie tereny;
- wzrost produkcji odpadów (oraz uciążliwości związane z ich wywozem) w wyniku wzrostu natężenia ruchu turystycznego oraz stałego pobytu ludzi w ramach kompleksu zabudowy mieszkaniowej oraz terenów rekreacyjnych;
- zanieczyszczenie klimatu akustycznego, powietrza i wód związane z: uprawianiem turystyki wodnej (w szczególności eksploatacji jednostek pływających w ramach zatoki Kluczewskiej jeziora Drowskiego); ruchem turystycznym i stałym pobylem ludzi w ramach kompleksu zabudowy mieszkaniowej oraz terenów rekreacyjnych; produkcją rolną;
- zmiany w krajobrazie poprzez: wprowadzenie nowej zabudowy w szczególności na terenach bezpośrednio przylegających do otwartego akwenu wodnego, niewielkich zmian ukształtowania terenu w wyniku prac budowlanych; przekształceniu terenów naturalnych w tereny zieleni urządzonej z obiektami zaplecza usług turystycznych w wyniku urbanizacji otwartych kompleksów rolnych.

Charakterystyka oddziaływań na poszczególnych etapach inwestycji

Etap realizacji inwestycji w ramach projektowanych funkcji poszczególnych terenów

Biorąc pod uwagę charakter dokumentu czyli opracowanie miejscowego planu wytyczającego nowe tereny do zainwestowania należy zwrócić uwagę na fakt, że proces realizacji inwestycji zgodnie z projektowanym dokumentem będzie rozciągnięty w czasie. Realizacja planowanych funkcji może trwać nawet kilkanaście lat, przy czym wysoce prawdopodobny jest także wariant, że nie wszystkie nowo wyznaczone tereny pod planowane funkcje zostaną zainwestowane.

Na etapie realizacji oddziaływanie ograniczać się będzie głównie do negatywnego, lecz lokalnego wpływu na powierzchnię ziemi, szatę roślinną i faunę. Nastąpi wydzielenie części terenu pod miejscami budowy obiektów i budynków oraz infrastruktury technicznej towarzyszącej, takiej jak tereny utwardzone typu chodniki, place parkingowe, drogi itd. Będzie to oddziaływanie lokalne, czasowe, ograniczone do procesu realizacji tych budynków i obiektów budowlanych. Na tym etapie wystąpią lokalne uciążliwości związane z realizacją przedsięwzięcia w wyniku prac maszyn i sprzętu budowlanego. Wszelkie odpady powstałe na etapie budowy będą głównie wiązały się z masami ziemnymi, elementami i materiałami budowlanymi oraz odpadami po budowlanych innego rodzaju.

Etap funkcjonowania inwestycji w ramach projektowanych funkcji poszczególnych terenów

Na tym etapie główne oddziaływania będą związane z funkcjonowaniem i przebywaniem ludzi w obrębie obszaru objętego projektem mpzp. Wzrost natężenia ruchu turystycznego oraz przebywanie ludzi w ramach kompleksów zabudowy mieszkaniowej oraz korzystaniem z infrastruktury turystycznej i rekreacyjno – sportowej będzie wiązał się ze wzrostem wytwarzanych tu odpadów komunalnych oraz ścieków bytowych, potencjalnym zanieczyszczeniem powietrza atmosferycznego, wód i gleb oraz klimatu akustycznego.

Jak zostało to już zauważone teren ten jak i samo jezioro Drawskie posiada duży zapas granicznej chłonności ruchu turystycznego. Dla tej lokalizacji można przyjąć, że zarówno jezioro jak i tereny wokół tego zbiornika posiadają znaczny potencjał i dużą chłonność turystyczną, którą można oszacować na poziomie około 5000 – 9000 turystów jednorazowo¹. Przyjmuje się, że dla samego terenu objętego planem jednorazowo mogą funkcjonować użytkownicy w liczbie około 2500 osób, co jest wartością docelową. Pojemność samego terenu wynika z jego areału, obszarów wyznaczonych do przekształcenia oraz programu funkcjonalnego przyjętego w rozwiązaniach miejscowego planu w tym dużych rezerw obszarów zieleni urządzonej.

Odnosząc się do tendencji krajowej i bardzo dużego wzrostu natężenia ruchu turystycznego w ciągu ostatnich 10-15 lat, wynikającego m.in. ze wzrostu zamożności społeczeństwa, można określić wartość potencjalnej liczby turystów w ramach projektowanego terenu. Biorąc pod uwagę statystyki ruchu turystycznego z lat minionych, zakłada się możliwość wzrostu natężenia ruchu turystycznego nawet o 350%. Wzrost taki nastąpi w sposób równomierny, okresowo skokowy w zależności od udostępniania poszczególnych elementów i obiektów realizowanych w ramach poszczególnych terenów. Sama wartość wzrostu pomimo swojej wielkości jest spowodowana ubogą liczbą oraz standardem istniejącej do tej pory infrastruktury i obiektów w regionie Pojezierza Drawskiego. Poza 3 ośrodkami nad jez. Drawskim, o średnim standardzie usług turystycznych, nie występuje tu żadna inna infrastruktura turystyczna. Ponadto liczba turystów w samej gminie Czaplinek utrzymuje się na stałym niskim poziomie, co właśnie wynika z braku oferty turystycznej oraz infrastruktury.

Biorąc pod uwagę możliwość rozbudowy infrastruktury technicznej, w szczególności sieci kanalizacji sanitarnej, stosowanie technologii i rozwiązań ekologicznych można przyjąć, że taki wzrost nie spowoduje znaczących uciążliwości. Pojemność terenu objętego miejscowym planem nie została wyczerpana w całości, a pojemność terenowa obszarów przy akwie wciąż pozostaje znaczna w szczególności wschodni brzeg jeziora. Obecnie istotnym czynnikiem wpływającym znacznie na ograniczenie eksploatacji akwenu jeziora Drawskiego oraz terenów przyległych jest ograniczona infrastruktura turystyczna, zlokalizowana bezpośrednio przy brzegu jeziora, zarówno w samym mieście Czaplinku (jedyne ośrodek miejski), jak i poza nim (w miejscowości Stare Drawsko i Uraz).

Głównymi znaczącymi oddziaływaniami na tym etapie będzie wzrost poboru wody z sieci wodociągowej, ładunku nieczystości oddawanych do sieci kanalizacji sanitarnej oraz ilości odpadów wytwarzanych przez turystów i użytkowników poszczególnych obiektów. Sezonowość występowania oddziaływań i ich stopień uciążliwości może stanowić element nie korzystny dla środowiska. Wynika to z uwarunkowań eksploatacyjnych sieci kanalizacji sanitarnej – sezonowe wzrosty ładunków odpadów komunalnych, ścieków bytowych oraz poboru wody. Oddziaływanie takie będzie występowało lokalnie, sezonowo i ograniczało się

¹ Pojemność turystyczna akwenu jeziora Drawskiego szacowana jest na zasadzie przyjęcia maksymalnej liczby użytkowników sprzętu wodnego, terenów przyległych związanych z akwem wodnym typu plaże, mariny czy przystanie wodne. Czynnikiem wpływającym na wzrost pojemności akwenu są uwarunkowania naturalne i lokalizacyjne typu liczne zatoki, wyspy oraz ciek wodny przepływający przez akwen – rzeka Drawa.

do wyznaczonego miejsca.

Etap likwidacji inwestycji w ramach projektowanych funkcji poszczególnych terenów

Likwidacja poszczególnych inwestycji będzie procesem ograniczonym do miejsca i de facto na tym etapie planowania rozpatrywać ją można jedynie na poziomie nowo wprowadzanych funkcji terenu w projekcie mpzp. W ramach poszczególnych funkcji terenów może następować przebudowa lub likwidacja obiektów i budynków realizowanych na podstawie projektowanego dokumentu. Należy przyjąć, że proces likwidacji będzie naturalnym procesem wynikającym ze zmiany standardów i technologii w budownictwie wymuszonym przez zużycie się poszczególnych elementów budynków, obiektów czy infrastruktury. Wszelkie odpady wytwarzane na tym etapie będą zagospodarowywane zgodnie z obowiązującymi szczegółowymi przepisami prawa, przy wykorzystaniu technologii ówczesnie dostępnych.

W przypadku rozwoju i zamian strukturalnych jakichkolwiek obszarów należy rozpatrywać przede wszystkim ich uwarunkowania lokalizacyjne. Biorąc pod uwagę wysoką atrakcyjność przyrodniczą terenu „Ostoja Drahimska”, co jest poparte objęciem tego obszaru programem ochrony Natura 2000, po procesie realizacji inwestycji w ramach projektowanego dokumentu, nie należy spodziewać się znacznych zmian strukturalnych, urbanistycznych i demograficznych. W tym przypadku etap likwidacji inwestycji, w powszechnie rozumianym ujęciu, może tu w ogóle nie nastąpić.

Jest to proces już zdiagnozowany na terenie państw europejskich np. Hiszpania czy Francja, gdzie zostały wprowadzone obszary Natura 2000. W Hiszpanii w wyniku przeprowadzenia spisów ludności dokonano analizy migracji, z której wynikały wnioski statystyczne wskazujące znaczny procent wzrostu populacji ludności w miejscowościach i terenach objętych programem NATURA 2000. Głównym czynnikiem tego zjawisko była motywacja ludzi do przenoszenia się na tereny „czyste”, czyli „ucieczka” z aglomeracji miejskich znacznie zanieczyszczonych i osiedlanie się na terenach atrakcyjnych przyrodniczo. W samej gminie Czaplinek tego typu zjawisko (przenoszenie się ludzi z dużych aglomeracji miejskich) można zaobserwować od paru lat. Obecnie dotyczy to głównie osób w tzw. wieku emerytalnym lub osób o zasobach finansowych, umożliwiających utrzymanie „drugiego domu”. Zainwestowane tereny zabudowy mieszkaniowej np. jednorodzinnej czy rezydencjonalnej przez wieloletnia takimi pozostaną.

Szeroki wachlarz usług turystycznych na wysokim poziomie i bogata oferta rekreacyjno-wypoczynkowa także powinna przyczynić się do stałego zainteresowania turystów tym obszarem. Wiązać się to będzie ze stałym popytem, w różnych okresach w roku (sezon letni i zimowy) na oferowane tu usługi turystyczno- rekreacyjno-wypoczynkowe.

Ewentualna zmiana funkcji wprowadzonych projektowanym dokumentem na tym terenie natomiast wymagać będzie zmiany obowiązującego tu mpzp.

Opis możliwych oddziaływań różnego rodzaju na środowisko

Oddziaływanie na różnorodność biologiczną, rośliny i zwierzęta - walory przyrodnicze Drawskiego Parku Krajobrazowego

Realizacja projektowanych funkcji terenu ogólnie nie powinna wpłynąć negatywnie na różnorodność biologiczną obszaru „Ostoja Drahimska”. Projekt planu zachowuje większość obszarów najbardziej bioróżnorodnych i najcenniejszych przyrodniczo, stanowiących biotopy dla fauny (wskazane w „Opracowaniu ekofizjograficznym” do mpzp), które nadal będą na tym terenie pełniły funkcje przyrodnicze. Zaliczają się do nich:

- strefa brzegowa jeziora Drawsko (tereny nr: 76ZL, 87 ZL, 101ZL, 116 ZL, 152ZL, 154ZL, 156ZL, 166 ZL) - jeden z najcenniejszych biotopów obszaru opracowania.

W obszarach nr: 78ZL, 136ZL – strefa bezpośrednio przywodna 152ZL i 156ZL rosną łągi olszowe *Fraxino-Alnetum* – 91E0 i zbiorowiska welonowe o kodzie 6430, które zaliczane są do siedlisk przyrodniczych, wymagających ochrony w sieci Natura 2000. Plan zachowuje pas zadrzewień i lasów wzdłuż brzegów jeziora, które są ważne zarówno dla ich znaczenia ekologicznego (korytarz migracyjny) jak i siedliskowego (biotopy, strefa alimentacji nutrientów, czynnik mikroklimatyczny).

- Kępy lasu: „Lasek Zachodni” (136ZL) i „Lasek Wschodni” (29ZL) wraz z liniowymi zadrzewieniami (tereny nr: 14 i 21R,ZPn; 32, 35, 46, 86, R,ZPn; 130, 133, 140 R,ZPn, 37 ZL; 136 ZL, 146 ZP, 57 R) - są to istotne szczególnie dla funkcji ekologicznych obszary stanowiące lokalne trasy migracyjne – korytarz a ekologicznego pomiędzy brzegami jez. Drawsko a kompleksem leśnym wokół jez. Prosino. Są to również biotopy - zróżnicowane gatunkowo i wiekowo płat lasu z dominacją olchy czarnej – biotop typowo leśnych gatunków ptaków, a także gadów, płazów i ssaków.
- Obszary podmokłe nieleśne – oczka wodne i lokalne zabagnienia (tereny nr: 4, 6, 9, 13, 14, 15, 25, 71, 92, 98, 105 R,ZPn i 81ZP) - to częściowo sztuczne wtórnie zabagnione a częściowo naturalne (teren nr 14 R,ZPn) obszary zalane wodą – oczka i zabagnienia. Są to istotne dla lokalnych populacji płazów biotopy godowiskowe, rozwoju faz juvenilnych i zimowiskowe dla wielu gatunków płazów.
- Część obszarów użytkowanych rolniczo – agrocenozy gruntów ornych i pastwisk (część terenów o symbolu 30, 36, 49, 50, 56, i 72R, 54R,US, 5, 11, 12, 16, 33, 38, 39, 41, 42, 47, 48, 51, 52, RMa) - są to przede wszystkim tereny żerowiskowe ptaków drapieżnych, a w okresie pełni sezonu stanowią biotopy lęgowe kilu gatunków ptaków w tym skowronka (gatunek SPEC), przepiórki i pokląskwy. W obszarach tych aktywne są również duże saki: jelenie, sarny (stałe rewiry) i dziki. Są to gatunki pospolite w skali Pomorza i kraju.
- Doliny cieków, wąwozy, zmeliorowane obniżenia terenu - tereny nr: 32, 35, 46, 86, 86 R,ZPn; 21, 141, 130, 133 R,ZPn; 30, 37 ZL- to bardzo istotny biotop zarówno z powodu funkcji siedliskowej, jak i ekologicznej – stanowią lokalne korytarze ekologiczne. Są ważnym łącznikiem – częścią lokalnego korytarza ekologicznego pomiędzy „Laskiem Wschodnim” i Laskiem Zachodnim”. Dla fauny są to ważne lokalnie biotopy i miejsca żerowania dla migrujących ptaków wróblowych). Istotna jest również ich rola krajobrazowa.
- Park naturalistyczny, dworski, mający charakter grądu z udziałem buka (teren nr 62, 67, 68 ZP). Rośnie tu liczny starodrzew, z którego niektóre okazy objęte są ochroną pomnikową. Miejsce to pełni oprócz funkcji krajobrazowej także funkcję siedliskową - znajdują się tu stanowiska roślin chronionych i gnieźdzą się tu liczne ptaki. Park powinien zostać wpisany do rejestru zabytków.

W obrębie terenu objętego mpzp istnieje 9 stanowisk gatunków chronionych i częściowo chronionych roślin (tab. 1), 8 gatunków płazów i 3 gady (tab. 2), 91 gatunków ptaków (tab. 3), 34 gatunki ssaków (tab. 4) oraz cztery pomniki drzew (tab.5). Dzięki zachowaniu i ochronie przez oceniany dokument ww. najcenniejszych przyrodniczo (w tym florystycznie) terenów obszaru objętego mpzp zachowane zostaną najcenniejsze biotopy, które są miejscem bytowania, rozrodu, odpoczynku i żerowania zwierząt. Fakt ten powinien się przyczynić do zachowania na tym terenie większości faunistycznych zasobów naturalnych (głównie bezkręgowców, płazów, gadów, części ptaków i ssaków).

Zakłada się, że część ptaków i ssaków w wyniku realizacji zapisów projektu mpzp oraz planowanego przeznaczenia terenu, terenu może utracić miejsca żerowania. Oddziaływanie to jednak ograniczało się będzie do terenów rolnych - agrocenoz, w obrębie których planuje się nowe funkcje terenu. Część gruntów ornych i pastwisk obszaru „Ostoja Drahimska”,

przeznaczone w mpzp pod zabudowę i intensywne zagospodarowanie, na zał. graf. nr 1 została wydzielona jako tereny podlegające nowemu zagospodarowaniu, o średnim (brązowa „obwódka”) i o dużym stopniu zainwestowania (czerwona „obwódka”). W wyniku realizacji projektu planu zostanie usunięta szata roślinna na tych gruntach poprzez zajęcie terenu. Zostaną usunięte wyłącznie płaty agrocenoz (likwidacją upraw rolnych – głównie zboża, zasiewy mieszanek traw) oraz roślinności segetalnej, lokalnie ruderalne. Nie przedstawiają one wartości przyrodniczych czy znaczących cech biocenotycznych. Na terenie nowo planowanego przeznaczenia ani w jego bezpośrednim otoczeniu, w tym na terenach planowanych dróg dojazdowych, nie występują zbiorowiska roślinne o walorach przyrodniczych godnych zachowania czy też siedliska podlegające ochronie. Nie stwierdzono obecności chronionych prawnie gatunków roślin, obecności gatunków rzadkich i zagrożonych wyginięciem, lub też umieszczonych w Polskiej Czerwonej Księdze Roślin.

Wszelkie obiekty i budowle będą trwałe w długim okresie czasu. Podobnie jak przy zajęciu terenu oddziaływanie będzie negatywne, bezpośrednie, długoterminowe, ale odwracalne. W obrębie zainwestowanych obszarów może dojść przede wszystkim do utraty terenów żerowiskowych ptaków drapieżnych, oraz utraty biotopów lęgowych kilku gatunków ptaków, w tym skowronka (gatunek SPEC), przepiórki i pokląskwy, a także utraty miejsc aktywnego przebywania dużych saków: jeleni, saren (stałe rewiry) i dzików (gatunki pospolite w skali Pomorza i kraju).

W wyniku zagospodarowania lub wprowadzenia nowej, bądź też dodatkowej funkcji część terenów potencjalnie może ulec zubożeniu przyrodniczemu. Są to głównie tereny, które w przeszłości były już zagospodarowane lub zurbanizowane. Należą do nich:

- tereny opuszczonych siedlisk rolnych wraz z towarzyszącymi im zakrzewieniami i resztkami sadów (symb.12RMa, 22, 23, 24, 128 Ut,MN; 17 U,Kp,ZP; 137 Ut), które stanowią istotne lokalnie biotopy płazów, gadów i ptaków. Z uwagi na zróżnicowanie mikrosiedlisk i gatunków flory miejsca te są ważne dla entomofauny - trzmieli i pszczoł. Starodrzew tu rosnący, także ten owocowy tak jak liczne gatunki krzewów może ulec wycięciu. Urbanizacja zagrażać będzie stanowiskom chronionym gatunkom zwierząt występującym w obrębie wymienionych obszarów;
- „dzikie wyrobisko piachu” (stanowisko kruszczyka szerokolistnego *Epipactis helleborine* i klona polnego *Acer campestre*) i teren położony wzdłuż linii brzegowej jeziora Drawskiego z wyciętym drzewostanem olchowym, skarpa oraz teren roli – 84 US,Ut – w wyniku zainwestowania szata roślinna może ulec zniszczeniu, a gleba częściowo zostać zdegradowana.

Biorąc jednak pod uwagę zapisy projektu planu, w tym, że:

- 1) zakazuje się wycinki wartościowego drzewostanu za wyjątkiem: wycinki wymaganej względami sanitarnymi i pielęgnacyjnymi oraz związanej z realizacją i przebudową dróg jak również związanej z realizacją nowej zabudowy kubaturowej - wyłącznie pod projektowanymi budynkami, oraz
- 2) pasy roślinności przybrzeżnej, zadrzewienia nadwodne, chronione siedliska przyrodnicze oraz wszystkie stanowiska roślin i zwierząt chronionych nakazuje się zachować w stanie naturalnym lub uzyskać zgodnie z przepisami odrębnymi zgodę na ich przeniesienie lub usunięcie

potencjalnie zagrożone zubożenia przyrodniczego terenu znacznie maleje.

W związku z powyższym stwierdza się, że wszelkie najcenniejsze biotopy plan chroni i zachowuje, w związku z czym najważniejsze i najcenniejsza fauna i flora tego obszaru zostanie zachowana. Poprzez natomiast przeznaczenie pod nowe funkcje terenów głównie w obrębie agrocenoz i nakaz zachowania chronionych siedlisk przyrodniczych oraz wszystkich stanowisk roślin i zwierząt chronionych, projekt mpzp przyczynia się do ochrony najcenniejszych elementów przyrody tego obszaru.

Tak jak pisano powyżej (w pkt 4. niniejszej Prognozy...) plan stosuje się do wszelkich przepisów obowiązujących na terenie DPK. Wszelkie zakazy i nakazy obowiązujące na terenie mpzp zostały uwzględnione w procesie planowania. Dzięki temu w wyniku realizacji projektu planu nie powinno dojść do naruszenia żadnego z walorów przyrodniczych tego obszaru.

Oddziaływanie na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 i ich integralność

Teren objęty planem znajduje się w obrębie dwóch obszarów Natura 2000: specjalnego obszaru ochrony siedlisk „Jeziora Czaplineckie” PLH320039 (ryc. 3), powołanego na podstawie Dyrektywy Rady 92/43/EWG, oraz obszaru specjalnej ochrony ptaków „Ostoi Drawskiej” PLB320019 (ryc. 4), powołanego na podstawie Dyrektywy Rady 79/409/EWG. Cele i przedmiot ochrony obu obszarów opisano w pkt 8.

Na terenie obszaru objętego mpzp stwierdzono występowanie dwóch siedlisk naturalnych wskazanych w załącznikach Dyrektywy Siedliskowej 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r., będących przedmiotem i celem ochrony specjalnego obszaru ochrony „Jeziora Czaplineckie” PLH320039. Siedliskami tymi są: ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) (kod 6430) i łęg olszowe (*Alnetion*) (91E0). Łęgi olszowe *Fraxino-Alnetum* porastają strefę brzegową jeziora Drawsko - część terenu nr: 78ZL oraz fragment przy samej linii brzegowej terenu o symbolu 136ZL (strefa bezpośrednio przywodna), a także część obszarów 152ZL i 156ZL, w których miejscami stwierdzono występowanie, na niedużych powierzchniach występowanie zbiorowisk welonowych (*Convolvuletalia sepium*). Projekt planu chroni i zachowuje wymienione siedliska przyrodnicze poprzez utrzymanie ich dotychczasowego przeznaczenia i użytkowania – jako lasy, a także w zapisach uchwały nakazuje je zachować w stanie naturalnym zgodnie z przepisami odrębnymi. Zapisy projektu planu zachowują ponadto wszystkie pasy zadrzewień i lasów wzdłuż brzegów jeziora, które są ważne zarówno dla ich znaczenia ekologicznego (korytarz migracyjny) jak i siedliskowego (biotopy, strefa alimentacji nutrientów, czynnik mikroklimatyczny). W związku z powyższym w wyniku realizacji projektu planu nie powinno nastąpić negatywne oddziaływanie na nie. Wszelkie miejsca plażowania, kąpielisk oraz lokalizacja przystani i pomostów uwzględniała występowanie opisanych siedlisk przyrodniczych i została zaplanowana poza miejscem ich występowania. Dlatego urbanizacja tego terenu, a także presja i ruch turystyczny nie powinien wpłynąć na nie negatywnie.

Przedmiotem i celem ochrony specjalnego obszaru ochrony „Jeziora Czaplineckie” PLH320039 są także gatunki, których dotyczy Artykuł 4 Dyrektywy Rady 79/409/EWG i gatunki wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG (wymienione w pkt 8 Prognozy...). Na terenie obszaru „Ostoja Drahimska”, lub w jego najbliższej okolicy, stwierdzono występowanie 18, będących przedmiotem ochrony obszaru „Jeziora Czaplineckie” (tab. 6). W poniższej tabeli przedstawiono także przewidywane oddziaływanie projektowanego dokumentu na nie.

Tabela 6.

Lista stwierdzonych gatunków zwierząt na terenie „Ostoja Drahimska”, będących przedmiotem i celem ochrony Obszarów Natura 2000 „Jeziora Czaplineckie” oraz „Ostoja Drawska”.

gatunki ptaków z zał. I Dyr. Ptasiej (79/409/EEC z 02.04.1979 r.)			
regularnie występujące Ptaki Migrujące nie wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG			
gatunki z zał. II Dyr. Siedliskowej (92/43/EEC z 21.05.1992 r.).			
Lp.	Nazwa gatunkowa	Uwagi	Rodzaj oddziaływania
1.	bocian biały <i>Ciconia ciconia</i>	Gniazdo na słupie energ. obok budynków gospodarczych gospodarstwa rolnego – zajęte, drugie przy starej osadzie - puste, obszar żerowiskowy 2 par	Gniazdo bociana białego znajduje się w obrębie terenu obecnie już zainwestowanego – gospodarstwa rolnego 63Ro,Ut. Prognozuje się, że w wyniku przyszłego zagospodarowania tego terenu gniazdo tego ptaka nie zostanie naruszone. Poprzez zajęcie części terenów rolnych, w wyniku realizacji planowanych funkcji terenu może dojść do utraty części mało istotnych obszarów żerowiskowych bociana (grunty rolne). Znacznie ciekawsze tereny łowieckie dla niego zostaną zachowane (wszelkie obszary podmokłe, łąki, o symbolu R,ZPn), a duża część żerowisk występuje poza terenem mpzp.
2.	gęgawa <i>Anser anser</i>	Gatunek przelotny.	Brak oddziaływania – nie związany behawioralnie z terenem mpzp.
3.	gagoł <i>Bucephala clangula</i>	Gatunek lęgowy w dziuplastych drzewach w strefie brzegowej jez. Drawsko – 12 p. w olsie (Lasek Zachodni) oraz 1p na N od Półw. Sulibórz	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na ten gatunek, ponieważ teren na którym on występuje nie zmienia przeznaczenia (teren 136 ZL), wraz z terenami bezpośrednio do niego przyległymi.
4.	czernica <i>Aythya fuligula</i>	Gatunek lęgowy w strefie brzegowej jez. Drawsko	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na ten gatunek, ponieważ teren przyległy do linii brzegowej nie zmieniają swojego przeznaczenia – (pozostają lasami), a w pobliżu nie projektuje się nowego przeznaczenia terenu, który mogłoby mieć niekorzystny wpływ na ten gatunek kaczki.
5.	głowienka <i>Aythya ferina</i>	Gatunek lęgowy w strefie brzegowej jez. Drawsko	j.w.
6.	nurogęs <i>Mergus merganser</i>	Gatunek lęgowy w strefie brzegowej jez. Drawsko- przelotny oraz prawdopodobnie gniazdujący w rejonie Półwyspu Sulibórz oraz Lasku Zachodniego.	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na ten gatunek, ponieważ teren przyległy do linii brzegowej nie zmieniają swojego przeznaczenia – (pozostają lasami), a w pobliżu nie projektuje się nowego przeznaczenia terenu, który mogłoby mieć niekorzystny wpływ na ten gatunek ptaka.
7.	bielik <i>Haliaeetus albicilla</i>	Gatunek obserwowany 1x – obszar nie stanowi rewiru żadnej pary	Brak oddziaływania – nie związany behawioralnie z terenem mpzp.

Lp.	Nazwa gatunkowa	Uwagi	Rodzaj oddziaływania
8.	błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i>	Gatunek lęgowy w szuwarach przy brzegu jez. Drawsko powyżej terenu mpzp – na terenie obszaru sporadycznie żerujący i kołujący kilkakrotnie w obrębie pól uprawnych.	Część gruntów rolnych obszaru mpzp zachowa obecne przeznaczenie, więc utraci on tylko niewielką część swoich rewirów. Tereny przeznaczone pod zainwestowania nie stanowią dla niego jedynego miejsca żerowiskowego.
9.	błotniak łąkowy <i>Ciurcus pygargus</i>	Gatunek obserwowany w trakcie przelotu migracyjnego.	Brak oddziaływania – nie związany behawioralnie z terenem mpzp.
10.	derkacz <i>Crex crex</i>	Prawdopodobnie lęgowy.	W obszarze, w którym go obserwowano – użytki zielone przy lesie (32 i 46R,ZPn) nie projektuje się nowego przeznaczenia terenu. Plan chroni te obszary zachowując obecne jego przeznaczenie, podobnie jak terenów przyległych. W związku z czym nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na ten gatunek.
11.	żuraw <i>Grus grus</i>	Obserwacje stad do 15 os. żerujących na gruntach ornych i w dolinie cieku bezimiennego. Pary lęgowe w pobliżu granic obszaru. W okresie migracji przelot do kilkuset osobników nad obszarem.	Tereny rolne obszaru mpzp, w których obserwowano żurawie zachowa obecne przeznaczenie (50 R, 46,86 R,ZPn), jednak w wyniku zajęcia części obszarów rolnych pod nowo projektowane funkcje część obszarów żerowiskowych tych ptaków zostanie uszczuplona.
12.	dzięcioł czarny <i>Dryocopus martius</i>	Gatunek lęgowy w olsie na S od „Półwyspu Sulibórz”.	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na ten gatunek, ponieważ teren, na którym on występuje nie zmienia przeznaczenia (teren 136 ZL), wraz z terenami bezpośrednio do niego przyległymi.
13.	lerka <i>Lullula arborea</i>	Prawdopodobnie lęgowe 2-3 pary w N części obszaru – ściana lasu, oraz w środkowo-wschodniej części, w okolicy Lasku Zachodniego i Wschodniego.	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na ten gatunek, ponieważ teren, na którym on występuje nie zmienia przeznaczenia (teren 3, 135, 166 ZL; 30 R, 27R,ZPn), wraz z terenami bezpośrednio do niego przyległymi.
14.	gąsiorek <i>Lanius collurio</i>	Prawdopodobnie lęgowe 2 pary w czyżniach w północnej i w środkowej części obszaru oraz 1 para w zadrzewieniach na NE od wsi Drahimek	Nie będzie narażone na negatywne oddziaływanie projektowanych funkcji terenu z uwagi na znaczne oddalenie miejsc lęgowych od najintensywniej projektowanego przeznaczenia terenu oraz wymagania behawioralne zapewniające brak potrzeby penetrowania obszaru bezpośredniej lokalizacji inwestycji.
15.	traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	Stwierdzona: w oczku wodnym k. zabudowań wsi Sulibórz; na terenie dolinki bezimiennego cieku; w oczkach wodnych (teren nr 12 i 31 oraz 33a).	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania, ponieważ oczko wodne, wraz z otoczeniem projekt mpzp zachowuje (120 ZL, 98R,ZPn).
16.	kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	Obserwowany w oczkach wodnych i wypłaceniach terenu, okresowo zalewanych wodą (teren nr: 12, k. 24,	Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania, ponieważ oczka wodne, wraz z otoczeniem projekt mpzp

Lp.	Nazwa gatunkowa	Uwagi	Rodzaj oddziaływania
		22, 33a, 31, oraz na polu przy wschodniej granicy obszaru).	zachowuje (92, 14, 9 R,ZPn, 120 ZL, 16RMa).
17.	nocek duży <i>Myotis myotis</i>	Dane z detektoringu w N części obszaru w pobliżu lasu wschodniego	Brak zmiany użytkowania i zagospodarowania terenu, w którym stwierdzono tego nietoperza i jego najbliższej okolicy nie będzie stwarzało źródeł zagrożeń dla niego.
18.	bóbr europejski <i>Castor fiber</i>	Gatunek powszechny w jez. Drawsko – widziany raz.	Brak oddziaływania – nie związany behawioralnie z terenem mpzp.
19.	wydra <i>Lutra lutra</i>	Gatunek występujący w jez. Drawsko – widziana kilkakrotnie.	W wyniku zagospodarowania terenu może niechętniej przebywać na tym terenie.

W obrębie obszaru opracowania stwierdzono 9 gatunki ptaków wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG, będących przedmiotem i celem ochrony obszaru specjalnej ochrony „Ostoj Drawskiej” PLB320019 (tabela powyżej).

Tak jak pisano o tym wcześniej w wyniku zainwestowania terenu dojdzie do utraty terenów żerowiskowych ptaków drapieżnych – w tym błotniaka stawowego, którego widziano kołującego kilkakrotnie w obrębie pól uprawnych. Część obszarów rolnych obszaru mpzp zachowa obecne przeznaczenie, więc utracą one tylko niewielką część swoich rewirów. Istotnym jest fakt, że tereny przeznaczone pod zainwestowania nie stanowią jedyne miejsca żerowiskowego opisanych powyżej gatunków ptaków. Na ogół ptaki te nie wykorzystują terenu mpzp w sposób permanentny, co wynika z areali biotopu (rewiry) obejmującego również tereny poza obszarem mpzp.

W rejonie mpzp nie występują zagęszczenia gatunków kluczowych, istotne z punktu widzenia ochrony nawet ich lokalnych metapopulacji. W oparciu o zebrane dane dla gatunków kluczowych oraz pozostałych gatunków ważnych (ujętych w SFD obszarów Natura 2000 położonych w pobliżu obszaru mpzp), należy wskazać na brak naruszenia dotychczasowego stanu ochrony tych gatunków ptaków przez planowane przeznaczenie terenów.

Ze względu na położenie obszaru mpzp poza głównymi szlakami przemieszczania się zwierząt (głównie ptaków) oraz poza wyznaczonymi korytarzami ekologicznymi należy stwierdzić, że planowane przeznaczenie terenów nie będzie negatywnie wpływać na główne szlaki migracyjne ptaków oraz miejsca ich żerowania w okresie sezonowych wędrówek. Tym samym teren ten po zainwestowaniu nie będzie stanowił bariery ekologicznej i wpływał negatywnie na integralność Obszarów Natura 2000. W oparciu o uzyskane w trakcie obserwacji rozpoznanie, również wpływ inwestycji na gatunki, które w tej szerokości geograficznej migrują tzw. szerokim frontem, nie będzie negatywny, co wynika z intensywności ich przelotu, wysokości przelotu oraz lokalizacji obszarów żerowiskowych na trasie przelotu.

W związku z powyższym i z uwagi na rozsądny model planowania (poza miejscami występowania – siedliskami gatunków ww. nowo projektowanych funkcji), a także zapisy nakazujące ich ochronę oraz zachowanie w stanie naturalnym siedlisk przyrodniczych, stwierdza się brak możliwości wystąpienia negatywnego oddziaływania na przedmiot ochrony Obszarów Natura 2000 „Ostoj Drawska” i „Jeziora Czaplineckie”, w tym na ich integralność.

Oddziaływanie na krajobraz, w tym na warunki przyrodniczo-krajobrazowe panujące nad jeziorem oraz na przedmiot i cel ochrony OChK „Pojezierze Drawskie

i projektowanego Zespołu Przyrodniczo-Krajobrazowego „Jezioro Drawsko” (ZPK – 4)

Teren objęty mpzp w całości położony jest w Obszarze Chronionego Krajobrazu „Pojezierze Drawskie” (OChK), a zachodnia część tego obszaru leży w obrębie projektowanego Zespołu Przyrodniczo-Krajobrazowego „Jezioro Drawsko” (ZPK – 4). OChK posiada wybitny walor ponadregionalny. Głównym z jego walorów jest jezioro Drawsko, dolina Drawy, oczka wodne, zbiorniki dystroficzne i oligotroficzne, jak i siedliska łąkowe i olsowe. Na terenie OChK znajduje się ok. 45 gatunków chronionych, oraz 55 gatunków regionalnie zagrożonych wymarciem. Tak więc oprócz ochrony walorów przyrodniczych (do których odniesiono się w punktach powyższych) głównym celem i przedmiotem ochrony tego obszaru jest ochrona walorów krajobrazowych Pojezierza Drawskiego. Z podobnych powodów zaproponowano do powołania ZPK „Jezioro Drawsko”, którego ideą utworzenia jest ochrona jednego z centralnych obszarów węzłowych młodogłacjalnych krajobrazów Pojezierza Drawskiego.

Tak jak wspomniano już w punkcie 4 niniejszego opracowania, ze względu na to iż walory przyrodnicze obszaru opracowania składają się na jeden z najcenniejszych pod względem krajobrazowym fragmentów Pojezierza Drawskiego, mpzp przestrzega bezwzględnie przytoczonych w tym punkcie zakazów określonych w przepisach odrębnych, które skutecznie powinny przyczynić się także do ochrony istniejących tu walorów krajobrazowych. Niemniej jednak stwierdza się, że realizacja projektu planu wpłynie na krajobraz tej części gminy Czaplinek. Oddziaływanie na krajobraz będzie się wiązało z urbanizacją terenu czyli wprowadzeniem zabudowy na tereny rolne, będące głównie wielko powierzchniowymi polami uprawnymi gdzieśkolwiek rozdzielonymi przez szpalery zadrzewień lub niewielkie kompleksy leśne. Można tu określić kilka punktów oraz osi widokowych, którymi przede wszystkim są: z kierunku zachodniego - tafla wody i zachodni brzeg jeziora oraz z kierunku wschodniego - droga wojewódzka. Z powodu ukształtowania terenu widok z południa oraz północy nie będzie naruszony. Ponadto w tej części obszaru występują naturalne przysłony w postaci wzniesień oraz kompleksów leśnych.

W ramach projektu planu umożliwiona będzie realizacja przystani jachtowych z kąpieliskami, które to obiekty na pewno, w szczególności przystań mogą wpłynąć na krajobraz widziany z tafli wody lub drugiego brzegu jeziora. Zapisy planu dopuszczają realizację kubaturowych budynków, w części południowej jako wysoko standardowych obiektów turystycznych. W zależności od formy, kształtu i elementów konstrukcyjnych tego typu obiektów będą one widoczne lub wkomponowane w teren i zieleń. Należy przyjąć, że zrealizowane obiekty będą miały taką formę, która pozwoli nie kolidować z krajobrazem. Oczywiście forma i wygląd oraz sam fakt czy tego typu obiekty będą kolidowały z krajobrazem czy też nie, jest jedynie subiektywnym odczuciem każdego obserwatora. Ponieważ postrzeganie krajobrazu oraz jego elementów jest uzależnione od indywidualnych odczuć i wrażeń danej osoby.

Pozostałe obiekty typu zabudowa mieszkaniowa czy usługowa, poprzez ograniczenie wysokości do 2-3 kondygnacji oraz pozostawienie pasa zielonego (nadwodny pas zieleni wysokiej lub lasu) będą skutecznie przysłaniały powstałe budynki i obiekty, a co za tym idzie zminimalizują oddziaływanie nowo projektowanej zabudowy na krajobraz. Wyjątek mogą stanowić obiekty związane z turystyką wodną typu pomosty czy budynki służące do obsługi turystyki zlokalizowane nad wodą. Ich kształt oraz forma powinny być charakterystyczne dla zabudowy regionalnej lub tak się wkomponowywać w krajobraz, aby nie stanowić znacznych dominant.

Kolejnymi osiami widokowymi od strony wschodniej jest droga wojewódzka, z której będą widoczne zabudowania realizowane na podstawie zapisów planu. Od tej strony zgodnie z założeniami projektu planu przewiduje się pozostawienie otwartych przestrzeni pól uprawnych. Zabudowa kubaturowa występująca w tej części będzie stosunkowo nieliczna

osłonięta terenami zielonymi lub zielenią realizowaną w ramach obszarów zurbanizowanych.

Oceniając wpływ na krajobraz należy wziąć pod uwagę obecny stan oraz historyczne uwarunkowania. Istotnym jest fakt, że teren planu był już przed laty częściowo zurbanizowany i zagospodarowany przez człowieka. W ramach otwartych kompleksów pól uprawnych występowała zabudowa zagrodowa – siedliska rolne. Obecnie pozostało ich trzy, a dwa zostały odtworzone, gdzie jeszcze 20-30 lat temu było w sumie dziewięć zagród jako zespoły budynków mieszkalnych i gospodarczych.

Ochrona krajobrazu w projekcie mpzp polega przede wszystkim na ograniczeniu wysokości zabudowy do wysokości drzew, w przypadku budynków mieszkalnych do 2-3 kondygnacji. W pasie brzegowym jeziora nakazuje się zachowanie dotychczasowych nasadzeń zieleni wysokiej oraz wszystkich lasów jako naturalnej przysłony krajobrazowej od strony tafla wody. W przypadku widoku w kierunku wsi Drahimek wprowadza się nową zabudowę w celu przysłonięcia istniejącej zabudowy mieszkaniowej o znacznym zużyciu moralnym – z kilkunastu budynków tylko kilka jest wyremontowanych.

Oddziaływanie na krajobraz poszczególnych budynków i obiektów będzie uzależnione od ich formy, kształtu oraz elementów. Faktyczne oddziaływanie na krajobraz będzie ściśle wynikało z odczuć konkretnego obserwatora. Projekt planu określa warunki realizacji nowej zabudowy w taki sposób, aby chronić krajobraz, ponadto sama kompozycja urbanistyczna została tak zaprojektowana aby jak najmniej ingerować w krajobraz i środowisko. Zachowanie głównych elementów wpływających na atrakcyjność tego terenu jest głównym celem projektu planu i zamierzeń inwestycyjnych.

Mając na uwadze powyższe, oraz fakt, że projekt miejscowego planu bierze pod uwagę zasady ochrony krajobrazu ustanowione dla tego obszaru, wynikające z usytuowania w Obszarze Chronionego Krajobrazu „Pojezierze Drawskie” należy stwierdzić, że oddziaływanie na krajobraz będzie nieznaczące.

Oddziaływanie na ludzi

Oddziaływania na człowieka (w tym mieszkańców miejscowości Drahimek) będą następowały głównie na etapie inwestycyjnym, realizowanym na podstawie planowanego dokumentu. Prace budowlane wykonywane na tym etapie skutkowały będą głównie uciążliwościami w zakresie emisji hałasu i zanieczyszczeń powietrza. Będzie to oddziaływanie bezpośrednie, krótkoterminowe i chwilowe. Tak jak już wspomniano powyżej będzie to jednak proces rozłożony w czasie i zachodzić będzie etapowo. Należy założyć, że przy realizacji poszczególnych inwestycji zostanie użyty i zastosowany sprawny i nowoczesny sprzęt oraz zastosowane zostaną przepisy szczegółowe. Dzięki czemu nie powinny zostać przekroczone normy zanieczyszczeń powietrza czy hałasu.

Na etapie funkcjonowania i przebywania ludzi w ramach poszczególnych terenów również nie powinny występować znaczące oddziaływania niekorzystne dla człowieka. Należy podkreślić, że sam charakter inwestycji właśnie polega na stworzeniu jak najbardziej przyjaznego otoczenia dla człowieka. Projekt planu wprowadzając funkcję rekreacyjną, turystyczną, rolniczą, wykluczył powstanie na terenach tych funkcji przemysłowej. Zachował wszystkie powierzchnie leśne, tereny zieleni naturalnej i część terenów rolnych oraz wprowadził liczne tereny zieleni urządzonej.

W ramach wydzielonych obszarów funkcjonalnych wszelkie parametry zabudowy zostały tak opracowane, aby pozostało jak najwięcej powierzchni biologicznie czynnej. Na terenie całego obszaru objętego mpzp starano się zaprojektować jak największą ilość terenów zielonych, które z istniejącymi obszarami zadrzewionymi i zakrzewionymi oraz lasami będą stanowiły tu ok. 26,6%. Należy przy tym podkreślić, że 60 % terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową to tereny, dla których określono powierzchnię biologicznie czynną powyżej 50%.

Źródłem hałasu w ramach poszczególnych terenów może być samo funkcjonowanie człowieka. Jego natężenie będzie wiązać się z charakterem działalności funk. człowieka w obrębie poszczególnych terenów. Do pogorszenia się klimatu akustycznego potencjalnie przyczynić się mogą funkcjonujące tu: obiekty sportowe i turystyczne (np. lokale rozrywkowe, marina intensywnie eksploatowane). Hałas będzie pochodził także z terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, obszarów rolnych i ruchu drogowego. Zakłada się, że generowane do otoczenia uciążliwości akustyczne nie powinien jednak przekraczać normy, które dyktują przepisy szczegółowe.

W wyniku zapisów projektu planu w wyniku funkcjonowania poszczególnych obiektów w ramach projektowanych funkcji terenu nie powinno być zanieczyszczane powietrze atmosferyczne, wody ani też gleby. Przyjmuje się zastosowanie wszelkiego rodzaju systemów i technologii w budownictwie oraz funkcjonowaniu poszczególnych obiektów przyjaznych dla środowiska. Przede wszystkim zakłada się pełne uzbrojenie terenu w niezbędną infrastrukturę techniczną (co wykluczy zanieczyszczenie gleb i wód, mogące stwarzać zagrożenie dla zdrowia człowieka). Zastosowanie rozwiązań technicznych umożliwiających pozyskanie energii ze źródeł odnawialnych np. stosowanie kolektorów słonecznych, oświetlenia hybrydowego. Budowanie budynków na zasadzie zabudowy typu pasywnego, o jak najmniejszej emisji zanieczyszczeń powietrza do środowiska oraz o bardzo wysokich parametrach energooszczędności.

W wyniku likwidacji poszczególnych obiektów wszelkie oddziaływania będą podobne jak przy procesie początkowym – budowlanym (z tym, że o mniejszej intensywności, co wynika z procesów budowlanych, przebudowy lub remontów poszczególnych budynków). Intensywność oddziaływań będzie dokładnie wynikała ze zużycia materiałów budowlanych i co za tym idzie obiektów i budynków.

Plan nakazuje przy projektowaniu obiektów budowlanych zapewniać ochronę ludności zgodnie z wymaganiami obrony cywilnej określonymi przepisami odrębnymi. Zakazuje także realizacji zabudowy rolniczej służącej hodowli zwierząt gospodarskich (inwentarskiej) w obsadzie przekraczającej 10 DJP w rozumieniu przepisów odrębnych na terenach oznaczonych symbolem RMa z wyłączeniem zwierząt futerkowych, trzody chlewnej i bydła w hodowli bezściółkowej (z wyjątkiem terenu oznaczonego symbolem 53R,Ro, w ramach którego dopuszcza realizację zabudowy inwentarskiej wyłącznie na potrzeby tradycyjnej hodowli bydła, koni, owiec i jeleniowatych). W wyniku zapisów projektowanego dokumentu nie powinno nastąpić więc negatywne oddziaływanie na człowieka ze strony prowadzonej gospodarki rolnej w obrębie mpzp.

Po realizacji założeń projektu mpzp ludzie przebywający na terenie objętym planem powinni czerpać z tego względu wiele korzyści. Będą mogli cieszyć się z walorów przyrodniczych i czystego środowiska. Projekt planu poprzez kompozycję terenów i zachowanie najcenniejszych elementów tego terenu pozostawia je człowiekowi. Ponadto wprowadza się określone rozwiązania dotyczące sposobu budowy oraz zastosowania rozwiązań technicznych, najbardziej ekologicznych co jest właśnie pozytywnym oddziaływaniem na człowieka. Zapisy w projekcie planu są odzwierciedleniem zasady zrównoważonego rozwoju, czyli takiego jaki jest najkorzystniejszy dla człowieka i środowiska naturalnego. Taka koncepcja w literaturze poświęconej rozwojowi sztuki urbanistycznej jest określana jako „miasta-ogrody”. Obecnie jest to globalna tendencja to tworzenia terenów zurbanizowanych jak i samych budynków typu ekologicznego – samowystarczalnych lub „pasywnych”.

Oddziaływanie na wodę

Zakres opracowywanego dokumentu przede wszystkim dotyczy terenów lądowych wyłączając zbiornik wodny jakim jest jezioro Drawsko. Jednakże charakter inwestycji, ich

zakres i funkcja jednoznacznie będą odnosić się do obszarów wody oraz będą bezpośrednio na nią oddziaływać. Przede wszystkim dotyczy to funkcjonowania marin – przystani jachtowych oraz kąpielisk i plaży publicznie dostępnej. Wszelkie tego typu oddziaływania wynikają z użytkowania obiektów i urządzeń turystycznych oraz rekreacyjno – sportowych.

Plan miejscowy wprowadza nakaz uzbrojenia terenu w niezbędną infrastrukturę techniczną, przede wszystkim w kanalizację sanitarną podłączoną do sieci zbiorczej gminnej. Jest to warunek konieczny dla dalszej realizacji poszczególnych inwestycji i terenów wyznaczonych pod zabudowę. Wyznaczając bardzo duży udział terenów zielonych w ramach funkcji zabudowy mieszkaniowej oraz nakazując stosowanie nawierzchni przepuszczalnych zachowuje się w jak największym stopniu obieg wody w środowisku.

Chroni się istniejące ciek i śródpolne oczka wodne wkomponowane w obszary o funkcji zieleni parkowej oraz zieleni o charakterze naturalnym. Najlepiej obrazują to zapisy o zachowaniu łąk, naturalnego cieku wodnego przecinającego obszar planu w kierunku wschodnio – zachodnim. Przyjmuje się zdrenowanie pozostałych pól i terenów zurbanizowanych jednocześnie tworząc nowe sztuczne zbiorniki, które będą naturalizowane oraz zachowując dotychczas występujące. Działanie takie ma zapobiec rozregulowaniu gospodarki wodnej na całym obszarze planu. Ma to istotne znaczenie zwłaszcza przy powstających nowych kompleksach zabudowy w celu uniknięcia podtopień na terenach o dużym zróżnicowaniu hipsometrycznym (w szczególności północno – zachodnia część obszaru planu). Ponadto nakazuje się prowadzenie ochrony czynnej terenów łąk oraz zachowanie naturalnych cieków wodnych i oczek śródpolnych w celu prowadzenia prawidłowej gospodarki wodnej.

W odniesieniu do zasobów wodnych prognozuje się oddziaływanie bezpośrednie, stałe, długookresowe. Głównie będzie ono wynikało z realizacji zabudowy na terenach wyznaczonych pod nowe zagospodarowanie tj. ok. 30-40 % obszaru objętego miejscowym planem.

Jeśli będą zastosowane wszystkie szczegółowe zapisy planu odnośnie gospodarki wodno-ściekowej oraz odprowadzenia wód opadowych dotyczące poszczególnych terenów, a także zapisy uchwały, mówiące o tym, że:

- tereny położone w sąsiedztwie linii brzegowej jeziora należy zagospodarować w sposób wykluczający jego zanieczyszczenie, a
- gospodarkę wodno-ściekową należy rozwiązać w sposób wykluczający zanieczyszczenie wód głębinnych,
- odpady komunalne lub podobne do komunalnych należy gromadzić w pojemnikach na terenie nieruchomości i odprowadzać zgodnie przepisami odrębnymi (dopuszcza się stosowanie zbiorczych pojemników umożliwiających selektywną zbiórkę odpadów w miejscach spełniających warunki wynikające z przepisów odrębnych, w tym w miejscach publicznych i pasach drogowych),
- odpady inne niż komunalne oraz niebezpieczne winny być poddane utylizacji, zgodnie z wymogami przepisów odrębnych,

stwierdza się, że nie powinno dojść do negatywnego oddziaływania na wody powierzchniowe i podziemne terenu objętego mpzp.

Oddziaływanie na powietrze

Projektowany dokument zapisem prawnym reguluje oddziaływanie na powietrze w zakresie emisji gazów szkodliwych przy wytworzeniu ciepła, poprzez nakaz stosowania paliw ekologicznych z dopuszczeniem – zaleceniem stosowania wszelkiego rodzaju rozwiązań pozyskujących energię ze źródeł odnawialnych. W odniesieniu do emisji spalin w szczególności w wyniku pracy samochodów lub łodzi, to należy spodziewać się ich wzrostu co będzie wiązało się z ruchem turystycznym. Należy przyjąć, że ruch samochodowy

tego terenu znacznie wzrośnie. Jednakże zastosowanie rozwiązań przestrzennych i zapisów w uchwale oddziaływanie to będzie się ograniczało do wyznaczonych terenów parkingów oraz głównych ciągów komunikacyjnych – ograniczających ruch samochodów w ramach poszczególnych terenów elementarnych. Rozwiązanie przestrzenne wyznacza tereny parkingów w części południowej, najlepiej skomunikowanej z drogą wojewódzką – planuje się wykonanie nowego wjazdu typu bezkolizyjnego - ronda. W planie wyznaczono 3 główne korytarze dojazdów tak, aby jak najbardziej ograniczyć ruch samochodowy, jednocześnie komunikując teren o znaczeniu strategicznym dla kompleksów turystycznych. Głównie będzie on się odbywał do terenów kompleksu turystycznego typu pole namiotowe – ośrodek turystyczny (Ut) oraz na kierunku północ – południe. Oddziaływanie z tego źródła będzie sezonowe – okresowo, lokalnie, bezpośrednio i niestałe.

Przy brzegach jez. Drawskiego, w miejscach wyznaczonych (przystanie) może wzrosnąć zanieczyszczenie powietrza w wyniku wykorzystania silników spalinowych przez jednostki pływające. Obecnie obowiązują przepisy tzw. „strefy ciszy” w obrębie jez. Drawskiego, czyli zakaz używania takich silników. Z drugiej strony istnieją przepisy mówiące o bezpieczeństwie ruchu na wodzie, gdzie jednostki pływające typu żaglówki mają obowiązek przybijania i manewrowanie w basenie portowym przystani jachtowej na silnikach. Oddziaływanie takie będzie ograniczało się do miejsca, lokalnie i będzie całkowicie uzależnione od ruchu w porcie, który będzie pod stałym nadzorem, przez odpowiednie władze portu – kapitanat portu jachtowego. Emisja zanieczyszczeń do atmosfery pochodząca z tego źródła nie powinna być jednak znacząca.

Oddziaływanie na powietrze głównie będzie się wiązało z ruchem samochodowym powstałym w wyniku sezonowego przebywania turystów w ramach poszczególnych obszarów funkcjonalnych. Ponadto mogą występować lokalne źródła emisji gazów związane z manewrowaniem łodzi żaglowych, które będzie ograniczone do miejsca i będzie występowało sporadycznie. Przyjmuje się oddziaływanie na powietrze o minimalnym natężeniu bez przekroczenia norm.

Oddziaływanie na powierzchnię ziemi i glebę

Oddziaływanie na powierzchnię ziemi, w tym na glebę będzie się wiązało przede wszystkim z pracami budowlanymi i procesem urbanizacji przestrzeni. Będą to głównie roboty budowlane, polegające na przygotowaniu gruntu do zabudowy, wytyczeniu i utwardzeniu dróg dojazdowych, budowie infrastruktury sportowej i turystycznej oraz parkingów. Oddziaływania te będą miejscowe i ograniczone do terenu budowy. Nie przewiduje się zmiany ukształtowania terenu w wyniku stałego zajęcia terenu.

W wyniku realizacji projektu planu część gleb zostanie zajęta i zdegradowana. Pod zainwestowanie przeznaczono jednak gleby niższych klas, o mniejszej produktywności. Są to zazwyczaj gleby klasy V, IVb oraz IVa i VI. Gleby klasy III mpzp chroni, pozostawiając w ich obrębie obecne użytkowanie (głównie lasy).

Odrębną kwestią jest oddziaływanie na gleby wynikające z prowadzenia produkcji roślinnej na terenach rolnych. Tutaj przede wszystkim oddziaływanie będzie się wiązało z uprawami roślinnymi i gospodarką nawozową jeśli takowa będzie prowadzona. Obecnie tereny rolne, objęte projektem planu są w tak zwanej uprawie ekologicznej w ramach realizacji programów rolno – środowiskowych i ekologicznych oraz odłogowane. Stan taki wynika z obecnie prowadzonej polityki rolnej państw Unii Europejskiej stymulowanej systemem dopłat do produkcji rolnej. Programy rolne UE skończą się za ok. 2 lata i istnieje prawdopodobieństwo wejścia nowych zasad wsparcia rolnictwa i produkcji roślinnej. Przy obecnym stanie cen płodów rolnych można się spodziewać intensyfikacji produkcji rolnej, a co za tym idzie stosowania nawozów w celu zwiększenia plonów.

Zapisy planu chronią glebę poprzez zachowanie bardzo dużego udziału terenów

zielonych w ramach poszczególnych obszarów funkcjonalnych przeznaczonych pod zabudowę. Plan wyznacza znaczne tereny zieleni urządzonej, oraz terenów zieleni charakterze naturalnym w obrębie obszarów rolnych.

Oddziaływanie na klimat

Oddziaływanie na klimat może się wiązać z emisją spalin i gazów cieplarnianych powstałych w wyniku stosowania tradycyjnych paliw do ogrzewania budynku. Wszelkie oddziaływania oraz ich poziom na etapie budowy poszczególnych obiektów będą ograniczone do miejsca i na tak niewielką skalę, że realne oddziaływanie nawet skumulowane nie jest możliwe do przewidzenia. Odnosząc się do oddziaływania na klimat w przypadku stosowania paliw kopalnych w celach grzewczych to projekt miejscowego planu nakazuje stosowanie paliw „czystych” oraz dopuszcza stosowanie paliw ekologicznych. Zapisy planu zalecają stosowanie rozwiązań technicznych wykorzystujących energię ze źródeł odnawialnych jako paliwa do zapewnienia ogrzewania w budynkach. Kierują się zasadą stosowania najlepszej techniki jak najbardziej przyjaznej dla środowiska. W związku z czym dopuszcza się realizowanie zabudowy jako budynków „pasywnych” o bardzo małym lub zerowym współczynniku strat ciepła.

Założeniem realizacyjnym dla kompleksów zabudowy lokalizowanych na podstawie projektu miejscowego planu była zasada zrównoważonego rozwoju oraz takiego komponowania zabudowy, aby jak najbardziej chronić środowisk i zachować naturalny potencjał terenu. Taka koncepcja w literaturze poświęconej rozwojowi sztuki urbanistycznej jest określana jako „miasta-ogrody”. Obecnie jest to globalna tendencja to tworzenia terenów zurbanizowanych jak i samych budynków typu ekologicznego – samowystarczalnych lub „pasywnych”.

Poprzez pozostawienie w obrębie mpzp wszystkich istniejących terenów zielonych oraz zaprojektowanie nowych, a także utrzymanie obecnego rezerwuaru wód powierzchniowych, a może nawet polepszeniu retencji, projekt planu, nie tylko spowoduje, że obecny mikroklimat zostanie utrzymany, ale spowoduje, że może stać się on korzystniejszy z punktu widzenia przyszłych mieszkańców i użytkowników tego terenu.

Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne

Obiektami objętymi ochroną konserwatorską jest układ przestrzenny wsi Drahimek, park podworski wraz z zachowanym niewielkim cmentarzem dawnych właścicieli dworku, przy którym istniał zespół budynków folwarcznych. Obecnie pozostał park z cmentarzem oraz kilka budynków folwarcznych oraz budynek gorzelni obecnie nie użytkowanej.

Projekt planu zakłada ochronę tych obiektów w szczególności zespołu parkowego oraz nielicznych pozostałych budynków folwarcznych. Plan zachowuje układ przestrzenny wsi, a nowo projektowana zabudowa oraz tereny funkcjonalne kontynuują ten układ. Ogólne zapisy planu dotyczące ochrony zabytków i dóbr materialnych nakazują zachowanie obiektów cennych wraz z ich elementami, kształtem i formą. Dopuszcza się zmianę przeznaczenia z pierwotnej gospodarczej pod nowe przeznaczenie np. usługowe turystyki lub uzupełniające dla tego przeznaczenia – zapisy funkcji uzupełniających. W ustaleniach dotyczących ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków zostało zawartych szereg zapisów chroniących zabytki i dobra materialne terenu objętego mpzp.

W związku z powyższym stwierdza się brak możliwości wystąpienia negatywnego oddziaływania na zabytki i dobra materialne w wyniku realizacji projektu mpzp.

Potencjalne oddziaływanie skumulowane projektowanej funkcji z inwestycjami o podobny charakterze oraz innymi przedsięwzięciami mogącymi wchodzić w interakcje.

Potencjalne oddziaływanie skumulowane należy rozpatrywać odrębnie dla każdej projektowanej inwestycji oraz w ujęciu ogólnym. W ramach niniejszego dokumentu jako opracowania strategicznego, rozpatrzono głównie oddziaływanie skumulowane w ujęciu ogólnym. Wzięto pod uwagę interakcji istniejących punktów i obiektów oddziałujących na akwen jeziora Drowskiego wraz z potencjalnym oddziaływaniem inwestycji realizowanych na podstawie sporządzonego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Indywidualnie odnosząc się do każdej inwestycji należało by rozpoznać jej zakres i ramy realizacyjne. W przypadku miejscowego planu ramy realizacyjne poszczególnych inwestycji na nowo wyznaczanych terenach stanowią bardzo dużą ogólność zapisów umożliwiających realizację obiektów o znacznej skali i co za tym idzie oddziaływaniu. Dlatego określenie dokładnego oddziaływania skumulowanego dla poszczególnych terenów i inwestycji jest obciążone bardzo dużym błędem, co spowoduje zafałszowanie prognozy. W związku z powyższym tego typu oddziaływanie należało by dokonywać na etapie procedury środowiskowej przewidzianej w przepisach odrębnych. Dopiero przy poznaniu wielkości i skali przedsięwzięcia można będzie odnosić się do efektu skumulowania się oddziaływań poszczególnych elementów, obiektów i zamierzeń inwestycyjnych.

W odniesieniu ogólnym można przeanalizować możliwości nałożenia się oddziaływań związanych z natężeniem ruchu turystycznego (podstawowa i główna funkcja wprowadzanych zmian planu). Przede wszystkim dotyczy to głównie wzrostu liczby użytkowników terenów rekreacyjnych w szczególności terenów takich jak plaże, kąpieliska czy sam akwen wodny (uprawianie sportów wodnych w szczególności żeglarstwa). Wszelkie skutki funkcjonowania człowieka, a przede wszystkim wzrost wytwarzanego ładunku odpadów i nieczystości płynnych odprowadzanych przez sieć kanalizacji ściekowej. Analizując stan infrastruktury technicznej można stwierdzić że jest ona w stanie, po rozbudowaniu w pełni zaspokoić zapotrzebowanie użytkowników terenu. Wszystkie podstawowe media występują w miejscowości Drahimek i mogą być rozbudowane w takim stopniu, aby zapewnić bezproblemową obsługę nowo urbanizowanych terenów. Na terenie gminy funkcjonuje system segregacji i wywozu stałych odpadów komunalnych, który będzie stosowany również w ramach obszaru objętego planem.

Odnosząc się do ujęcia strategicznego dla przedmiotowego terenu i planowanych funkcji w aspekcie efektu oddziaływania skumulowanego należy wziąć pod uwagę sposób wykorzystania akwenu jeziora Drowskiego oraz stopnia zainwestowania oraz przekształcenia jego brzegów. Przede wszystkim dotyczy to występowania terenów zurbanizowanych, charakteru obiektów zlokalizowanych przy brzegu, wielkości ośrodków miejskich czy wiejskich zlokalizowanych bezpośrednio przy akwenu i mogących wpływać na niego. Samo jezioro ma nietypowy kształt mianowicie stanowi zbiornik z licznymi zatokami oraz jest akwenu przepływowym. Z większych ośrodków miejskich zlokalizowanych nad brzegiem jeziora jest miasto Czaplinek. Samo miasto poza ośrodkami wypoczynkowymi w północnej części nie posiada bogatej infrastruktury nad wodnej, a wręcz uboga jak na warunki akwenu. Ponadto obecnie na wody jeziora Drowskiego zostały nałożone prawne ograniczenia w użytkowaniu sprzętu wodnego – ustanowiono aktem prawa miejscowego „strefę ciszy”, która zabrania stosowania silników spalinowych o mocy powyżej 4 kW. Takie ograniczenie powoduje możliwość korzystania z akwenu jedynie przez jednostki pływające o napędzie żaglowym lub niewielkich silnikach manewrowych. W samej miejscowości jak zostało to wspomniane oferta turystyczna jest bardzo ograniczona. Nad brzegiem jeziora Drowskie zlokalizowanych jest 5 ośrodków turystycznych, z czego jeden nieczynny, dwa o niewielkiej powierzchni i pojemności do 50 osób jednorazowo. Sezonowo funkcjonują jedynie dwa

ośrodki o pojemności powyżej 100 osób. Poza miastem Czaplinek jest jeszcze jedna miejscowość o charakterze turystycznym przylegająca do akwenu jeziora, mianowicie wieś Stare Drawsko na terenie, której znajduje się niewielka przystań, kąpielisko oraz nieczynny ośrodek o pojemności powyżej 100 osób.

Sezonowo można przyjąć, że jednorazowo liczba osób korzystających z akwenu może wynosić około 1000 – 1500 osób maksymalnie. Biorąc pod uwagę całkowitą chłonność turystyczną jeziora drawskiego oraz obszarów przyległych, można oszacować chłonność obszaru jeziora drawskiego na poziomie ok. 17 – 20 tys. osób.²

Jak założono powyżej chłonność terenu, jak i samego akwenu posiada bardzo duży zapas i możliwości rozwoju terenów, a co za tym idzie przyjęcia jeszcze większej liczby zarówno turystów jak i nowych mieszkańców. Należy zakładać, że w wyniku zainwestowania w usługi turystyczne okoliczne miejscowości, teren objęty opracowaniem planu będzie sukcesywnie zasiedlany a stan liczebny populacji gminy Czaplinek ulegnie wzrostowi co jest naturalnym procesem rozwoju obszarów o wysokich walorach turystycznych. Zasada ta odnosi się tak naprawdę do całego obszaru oddziaływania jeziora drawskiego jako głównej atrakcji turystycznej tego regionu. Należy spodziewać się wystąpienia efektu skumulowanego wynikającego z konsekwencji i oddziaływań powstałych w wyniku rozwoju usług turystyki oraz zabudowy mieszkaniowej. Głównie oddziaływania będą wynikać z funkcjonowania człowieka, czyli mieszkańców obecnych oraz nowo przybyłych, a sezonowo ze wzrostu liczby turystów, zarówno na istniejących obiektach turystycznych jak i nowo realizowanych na podstawie miejscowego planu lub potencjalnych realizowanych np. zgodnie ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

² Szacując pojemność turystyczna przyjęto następujące założenia:

- uwarunkowania hipsometryczne akwenu oraz jego układ (zbiornik z licznymi zatokami o głębokości ok 100 m oraz przepływowość, czyli połączenie jeziora Drawskiego z innymi zbiornikami poprzez rzekę Drawę oraz pomniejsze ciekі wodne);
- uwzględniając powyższe założenia przyjęto maksymalną liczbę użytkowników akwenu do 10-12 osób na każdy hektar powierzchni tafli wody;
- uwzględniono dane statystyczne z zakresu liczby turystów w sezonie letnim na ośrodku wypoczynkowych, obiektach turystycznych o różnej klasie usług turystycznych, prywatnych kwaterach;
- uwzględniono pojemność plaż publicznych, kąpielisk oraz terenów wyznaczonych lub potencjalnych miejsc umożliwiających korzystanie z wody.

Podsumowanie oddziaływań

Zestawienie oddziaływań i ich wpływ na środowisko dla wprowadzanej funkcji w miejscowym planie przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 7.

Zestawienie oddziaływań i wpływ na środowisko projektowanej podstawowej funkcji w projekcie miejscowego planu – tereny usługowe turystyki.

ODDZIAŁYWANIE	WPŁYW FUNKCJI NA ŚRODOWISKO	OPIS
NEGATYWNE - LOKALNE, BEZPOŚREDNIE, DŁUGOTERMINOWE, ODWRACALNE I STAŁE	krajobraz	Realizacja inwestycji spowoduje zmianę krajobrazu poprzez wprowadzenie nowych obiektów i budynków powodujących zmianę panoramy krajobrazu. Jest to naturalna konsekwencja wynikająca z realizacji inwestycji na obszarach o wysokiej atrakcyjności turystycznej. Jest to proces stały i odwracalny jedynie w niewielkim stopniu.
NEGATYWNE, LOKALNE, DŁUGOTERMINOWE, CZĘŚCIOWO ODWRACALNE	gleba, powierzchnia ziemi	Proces ściśle związany z realizacją nowej zabudowy, jest stały, lokalnie ograniczony do miejsca i częściowo odwracalny.
NEGATYWNE, LOKALNE, TRWAŁE, DŁUGOTERMINOWE, CZĘŚCIOWO ODWRACALNE	szata roślinna, zwierzęta	Proces ściśle związany z realizacją nowej zabudowy, jest stały, lokalnie ograniczony do miejsca i tylko częściowo odwracalny (przede wszystkim w przypadku szaty roślinnej).
NEGATYWNE - LOKALNE, BEZPOŚREDNIE; KRÓTKOTERMINOWE - SEZONOWE, CHWILOWE	warunki i życie człowieka	Oddziaływanie związane z natężeniem ruchu turystycznego i związanymi z tym uciążliwościami. Będzie jedynie wiązał się z dyskomfortem funkcjonowania lokalnych mieszkańców. W aspekcie środowiskowym będzie powodował wzrost produkcji odpadów bytowych typu ścieki i odpady stałe.

Tabela 8.

Zestawienie oddziaływań i wpływ na środowisko projektowanej podstawowej funkcji w projekcie miejscowego planu – tereny zabudowy mieszkaniowej.

ODDZIAŁYWANIE	WPŁYW FUNKCJI NA ŚRODOWISKO	OPIS
NEGATYWNE - LOKALNE, BEZPOŚREDNIE, DŁUGOTERMINOWE, ODWRACALNE I STAŁE	krajobraz	Realizacja inwestycji spowoduje zmianę krajobrazu poprzez wprowadzenie nowych obiektów i budynków powodujących zmianę panoramy krajobrazu. Jest to naturalna konsekwencja wynikająca z realizacji inwestycji na obszarach o wysokiej atrakcyjności turystycznej. W zależności od skali i programu określonego w mpzp zmiany krajobrazu dla obiektów turystycznych o wysokiej kategorii turystycznej mogą być istotne. Obszar mpzp znajduje się w strefie parku krajobrazowego który chroni ten walor w ściśle określony sposób w związku z czym oddziaływanie to jest już ograniczone. Jest to proces stały i odwracalny jedynie w niewielkim stopniu.
NEGATYWNE, LOKALNE, DŁUGOTERMINOWE, CZĘŚCIOWO ODWRACALNE	gleba, powierzchnia ziemi	Proces ściśle związany z realizacją nowej zabudowy, jest stały, lokalnie ograniczony do miejsca i częściowo odwracalny.
NEGATYWNE, LOKALNE, TRWAŁE,	szata roślinna, zwierzęta	Proces ściśle związany z realizacją nowej zabudowy, jest stały, lokalnie ograniczony do miejsca.

DŁUGOTERMINOWE, CZEŚCIOWO ODWRACALNE		
NEGATYWNE - LOKALNE, BEZPOŚREDNIE; KRÓTKOTERMINOWE - SEZONOWE, CHWIŁOWE	warunki i życie człowieka	W aspekcie środowiskowym będzie powodował wzrost produkcji odpadów bytowych typu ścieki i odpady stałe.

Tabela 9.

Zestawienie oddziaływań i wpływ na środowisko projektowanej podstawowej funkcji w projekcie miejscowego planu – tereny rekreacji i sportu.

ODDZIAŁYWANIE	WPLYW FUNKCJI NA ŚRODOWISKO	OPIS
NEUTRALNE - LOKALNE, POŚREDNIE, DŁUGOTERMINOWE, ODWRACALNE I STAŁE	krajobraz	Realizacja tego typu obiektów będzie ograniczona jedynie do miejsca i nie powinna wpływać na szeroko pojęty krajobraz.
OBOJĘTNE, LOKALNE, DŁUGOTERMINOWE, ODWRACALNE	gleba, powierzchnia ziemi	Proces ściśle związany z realizacją nowych obiektów i sposobem zagospodarowania terenów. W przypadku realizacji ciągów pieszych lub obiektów sportowych oddziaływanie będzie w dużym stopniu uzależnione od zastosowanej technologii i rozwiązań technicznych. Zastosowanie przyjaznych dla środowiska rozwiązań i materiałów może w znacznym stopniu ograniczyć oddziaływanie do minimum lub w ogóle je zneutralizować..
NEGATYWNE, LOKALNE, TRWAŁE, DŁUGOTERMINOWE, CZEŚCIOWO ODWRACALNE	szata roślinna, zwierzęta	Proces ściśle związany z realizacją nowych obiektów i sposobem zagospodarowania terenów. W przypadku realizacji ciągów pieszych lub obiektów sportowych oddziaływanie będzie w dużym stopniu uzależnione od zastosowanej technologii i rozwiązań technicznych.
POZYTYWNE - LOKALNE, BEZPOŚREDNIE; KRÓTKOTERMINOWE - SEZONOWE, CHWIŁOWE	warunki i życie człowieka	W aspekcie środowiskowym będzie powodował wzrost produkcji odpadów typu stałych odpadów komunalnych – śmieci, co się będzie wiązało z sposobem użytkowania terenu przez ludzi. W odniesieniu do samych ludzi oddziaływanie będzie pozytywne co wynika z atrakcyjności walorów przyrodniczych terenu.

Powyżej określono grupy oddziaływań i wpływ na środowisko projektowanych funkcji w projekcie miejscowego planu. W odniesieniu do takiego dokumentu jak miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy dokonujących precyzyjnych zapisów, co do możliwości lokalizacji danej inwestycji przy uwzględnieniu wszelkich wymogów środowiskowych nie można jednak jednoznacznie określić poziomu oddziaływania na środowisko. Miejscowy plan nie określa dokładnie jaka zostanie zrealizowana forma, sposobu użytkowania i wszelkie uciążliwości środowiskowe z tym związane. Nie można na etapie planu podać dokładnych wielkości oddziaływań, poziomu czy spektrum rzeczywistego oddziaływania zrealizowanych inwestycji zgodnie z nowo projektowanym planem. Można jedynie określić grupy, rodzaje i sposoby oddziaływania na środowisko w wyniku realizacji inwestycji czyli de facto wykonania miejscowego planu. Wszelkie zapisy i rozwiązania związane z ograniczeniem negatywnego oddziaływania mogą funkcjonować jedynie na

poziomie określonej ogólności jako wytyczne do działań inwestycyjnych realizowanych na podstawie przedmiotowego dokumentu. Odrębną kwestią pozostanie stopień realizacji miejscowego planu, czyli realizacja wszystkich inwestycji przy maksymalnych dozwolonych parametrach w miejscowym planie. Należało by tu przyjąć, że bardzo rzadko wystąpi sytuacja że miejscowy plan dla dużych arealów terenu zostanie zrealizowany w 100%.

7. Przedstawienie rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru

W celu zapewnienia najpełniejszej ochrony zasobów środowiska przed ewentualnym negatywnym oddziaływaniem, mogącym powstać w związku z realizacją projektowanych funkcji, zastosowano szereg rozwiązań i środków zapobiegawczych. Należy zwrócić uwagę na samą kompozycję planu tj. utworzenie sieci terenów zielonych, w połączeniu z istniejącymi tu lasami, terenami zadrzewionymi i zakrzewionymi, nieużytkami, oczkami wodnymi itp. w ramach, których zostały wkomponowane miejsca o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych oraz powstała sieć korytarzy ekologicznych (pasowych i liniowych). Taka kompozycja stanowi działanie zapobiegawcze zmierzające do ochrony miejsc przyrodniczo cennych (w tym także stanowisk chronionych gatunków roślin i zwierząt oraz chronionych siedlisk przyrodniczych). **Ponadto szereg zapisów planu nakazuje aktywną ochronę terenów cennych przyrodniczo i zasobów przyrody:**

- 1) tereny położone w sąsiedztwie linii brzegowej jeziora należy zagospodarować w sposób wykluczający jego zanieczyszczenie;
- 2) gospodarkę wodno-ściekową należy rozwiązać w sposób wykluczający zanieczyszczenie wód wglębnych;
- 3) realizacja wszelkich inwestycji ze względu na położenie w obrębie Drawskiego Parku Krajobrazowego, Obszaru Chronionego Krajobrazu „Pojezierze Drawskie”, Obszarów Natura 2000 „Ostoja Drawska” i „Jeziora Czaplineckie” musi uwzględniać zasady zagospodarowania i użytkowania terenu oraz zakazy określone w przepisach odrębnych, a w razie realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko powinna być poprzedzona przeprowadzeniem procedury oceny oddziaływania na środowisko, w tym na obszary Natura 2000;
- 4) dopuszcza się realizację urządzeń obsługi sprzętu wodnego, pomostów oraz kąpielisk wyłącznie w miejscach wyznaczonych na rysunku planu;
- 5) pasy roślinności przybrzeżnej, zadrzewienia nadwodne, chronione siedliska przyrodnicze oraz wszystkie stanowiska roślin i zwierząt chronionych nakazuje się zachować w stanie naturalnym lub uzyskać zgodnie z przepisami odrębnymi zgodę na ich przeniesienie lub usunięcie;
- 6) tereny rolnicze o charakterze użytków zielonych oraz tereny zieleni o charakterze naturalnym oznaczone symbolem R,ZPn chronić czynnie przez wypasanie i koszenie użytków zielonych oraz zwiększenie retencji wód i swobodny spływ wód roztopowych i opadowych, szczególnie w obrębie dolin cieków wodnych;
- 7) na terenach zieleni urządzonej oznaczonej symbolem ZP drzewostany zakładać zgodnie z siedliskiem:
 - a) na terenach wzniesień morenowych - subatlantyckim nizinym lasem dębowo-grabowym (subatlantycki grąd *Stellario-Carpinetum*) z takimi gatunkami drzew jak: buk pospolity *Fagus sylvatica*, grab zwyczajny *Carpinus betulus*, dąb szypułkowy *Quercus robur*, dąb bezszypułkowy *Q. petraea*, klon pospolity *Acer platanoides*,

lipa drobnolistna *Tilia mordata*, a na siedliskach wilgotnych także wiąz górski *Ulmus gabra*, olsza czarna *Alnus glutinosa* i jesion wyniosły *Fraxinus excelsior*. Proponuje się sadzić następujące gatunki krzewów: leszczyna pospolita *Corylus avellana*, w domieszce z trzmieliną pospolitą *Euonymus europaea* i głógiem jednoszyjkowy *Crataegus monogyna*,

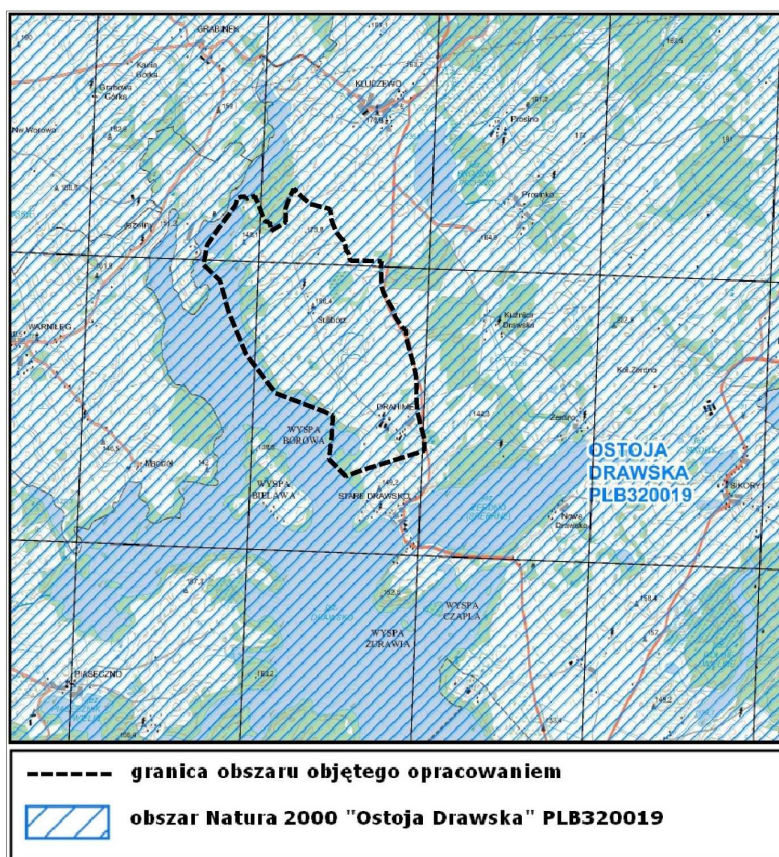
- b) na skarpach przy jeziornych – drzewostan bukowy – żyzne buczyny (*Galio odorati-Faetion*), z takimi gatunkami drzew jak: buk pospolity *Fagus sylvatica*, dąb szypułkowy *Quercus robur*, dąb bezszypułkowy *Q. petraea*, klon jawor *Acer pseudoplatanus* oraz jesion wyniosły *Fraxinus excelsior*,
 - c) w obniżeniach przy jeziorze i w różnego typu obniżeniach terenowych, z podłożem mineralno-organicznym - łąg olszowy (*Circae-Alnetum* syn. *Fraxino-Alnetum*), z takimi gatunkami drzew jak: olsza czarna *Alnus glutinosa* i jesion wyniosły *Fraxinus Excelsior*;
- 8) zachować w stanie nienaruszonym wszystkie drzewostany na skarpach jez. Drawsko;
 - 9) na terenach oznaczonych symbolem R i RMa zachować zakrzewienia, zadrzewienia oraz obszary wodne i wodno-błotne;
 - 10) wszelkie przepusty cieków wodnych pod drogami należy realizować w sposób zapewniający migrację zwierząt, w szczególności płazów;
 - 11) realizacja dróg poprzez doliny cieków polnych oraz inne doliny i zagłębienia winna być poprzedzona rozpoznaniem środowiska faunistycznego i zabezpieczeniem technicznych rozwiązań umożliwiających migrację drobnym zwierzętom, w szczególności płazom;
 - 12) zakazuje się realizacji robót melioracyjnych oraz innych robót ziemnych mogących zmienić stosunki wodne, przy czym dopuszcza się realizację obiektów hydrotechnicznych zapewniających zrównoważoną retencję wód (zabezpieczającą przed osuszeniem obszarów wodno-błotnych i dolin łąk);
 - 13) zakazuje się wycinki wartościowego drzewostanu za wyjątkiem: wycinki wymaganej względami sanitarnymi i pielęgnacyjnymi oraz związanej z realizacją i przebudową dróg jak również związanej z realizacją nowej zabudowy kubaturowej - wyłącznie pod projektowanymi budynkami;
 - 14) ustala się realizację zabudowy o standardach energooszczędnych (minimum) i pasywnych ograniczających zużycie energii i emisję CO₂ oraz stosowanie rozwiązań technicznych optymalizujących zużycie wody (np. wykorzystanie wody deszczowej do podlewania ogrodów);
 - 15) zagospodarowanie ogrodów przydomowych, ogrodów rekreacyjnych i ozdobnych towarzyszących innym funkcjom winno uwzględniać warunki siedliskowe terenu i winno tworzyć sprzyjające warunki (zbliżone do biotopu naturalnego) dla awifauny;
 - 16) z wyjątkiem terenu oznaczonego symbolem 53R,Ro zakazuje się realizacji zabudowy rolniczej służącej hodowli zwierząt gospodarskich (inwentarskiej):
 - a) w obsadzie przekraczającej 10 DJP w rozumieniu przepisów odrębnych na terenach oznaczonych symbolem RMa z wyłączeniem zwierząt futerkowych, trzody chlewnej i bydła w hodowli bezściółkowej,
 - b) w ramach terenu oznaczonego symbolem 53R,Ro dopuszcza się realizację zabudowy inwentarskiej wyłącznie na potrzeby tradycyjnej hodowli bydła, koni, owiec i jeleniowatych.

Pozostałe zapisy planu ukierunkowane są na realizację celu wynikającego ze zrównoważonego rozwoju i dotyczą szczegółowych zapisów realizacji nowej zabudowy. Przede wszystkim dotyczy to formy i gabarytów budynków, zachowania maksymalnej

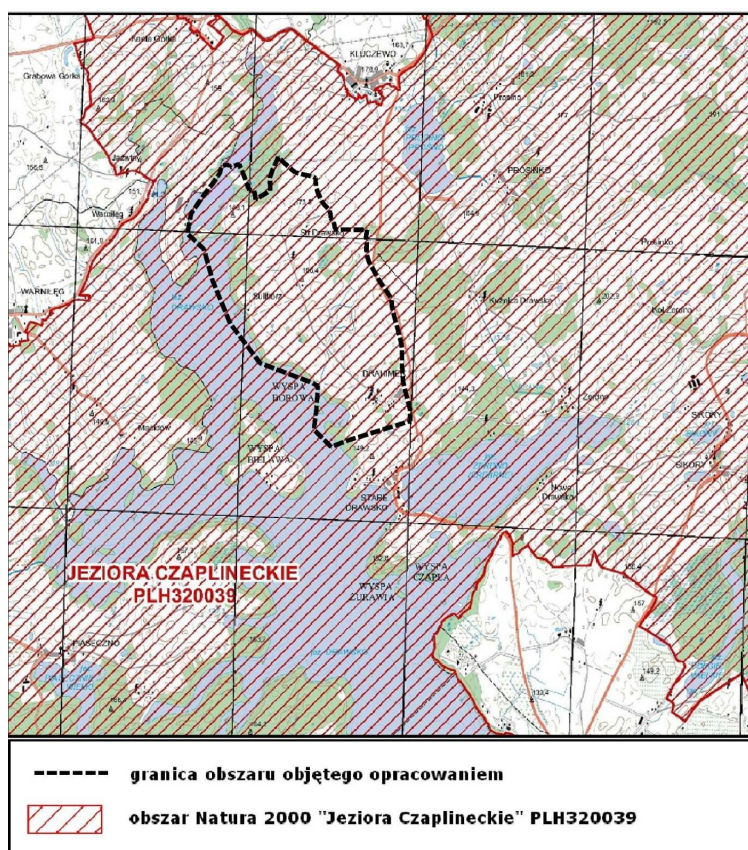
Ponadto wystąpią lokalnie uciążliwości i negatywne oddziaływania wynikające z realizacji nowej zabudowy i planowanych sposobów zagospodarowania terenu. Będą one jedynie występować lokalnie i krótko okresowo co wynika z procesu budowlanego i stosowanych technologii przy realizacji nowej zabudowy.

Teren objęty planem znajduje się w obrębie dwóch obszarów Natura 2000:

- specjalnego obszaru ochrony „Jeziora Czaplineckie” PLH320039 (ryc. 3), powołanego na podstawie Dyrektywy Rady 92/43/EWG, oraz
- obszaru specjalnej ochrony „Ostoi Drawskiej” PLB320019 (ryc. 4), powołanego na podstawie Dyrektywy Rady 79/409/EWG.

79

Rycina 4. Lokalizacja obszaru „Ostoja Drahimska” względem obszaru Natura 2000 „Jeziora Czaplineckie” PLH320039. Źródło: natura2000.mos.gov.pl.

Informacje na temat celów i przedmiotu ochrony obszarów Natura 2000 zaczerpnięte zostały ze Standardowych Formularzy Danych.

Obszar Natura 2000 Ostoja Drawska PLB3200019 - celem ochrony Obszaru Natura 2000 „Ostoja Drawska” jest zachowanie siedlisk i ochrona ptaków wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG: *Botaurus stellaris* (bąk), *Ixobrychus minutus* (bączek), *Ciconia nigra* (bocian czarny), *Ciconia ciconia* (bocian biały), *Cygnus bewickii* (łabędź czarnodzioby), *Cygnus cygnus* (łabędź krzykliwy), *Brania leucopsis* (bernikla białolica), *Pernis apivorus* (trzmiełojad), *Milvus migrans* (kania czarna), *Milvus milvus* (kania ruda), *Haliaeetus albicilla* (bielik), *Circus aeruginosus* (błotniak stawowy), *Circus cyaneus* (błotniak zbożowy), *Circus pygargus* (błotniak łąkowy), *Aquila pomarina* (orlik krzykliwy), *Pandion haliaetus* (rybołów), *Falco columbarius* (drzemlik), *Falco peregrinus* (sokół wędrowny), *Porzana porzana* (kropiatka), *Porzana parva* (zielonka), *Crex crex* (derkacz), *Grus grus* (żuraw), *Philomachus pugnax* (batalion), *Gallinago media* (dubelt), *Tringa glareola* (łęczak), *Sterna hirundo* (rybitwa rzeczna), *Chlidonias niger* (rybitwa czarna), *Bubo bubo* (puchacz), *Asio flammeus* (sowa błotna), *Caprimulgus europaeus* (lelek), *Alcedo atthis* (zimorodek), *Dryocopus martius* (dzieciół czarny), *Dendrocopos medius* (dzieciół średni), *Lullula arborea* (lerka), *Anthus campestris* (świergotek polny), *Sylvia nisoria* (jarzębatka), *Ficedula parva* (mucholówka mała), *Lanius collurio* (gąsiorek).

Regularnie występujące Ptaki Migrujące, nie wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG: *Podiceps grisegena* (perkoz rdzawoszyi), *Anser anser* (gęgawa), *Anas strepera* (krakwa), *Bucephala clangula* (gągoł), *Phalacrocorax carbo sinensis* (kormoran czarny).

Obszar Natura 2000 Jeziora Czaplineckie PLH 320039 - celem i przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000 „Jeziora Czaplineckie” PLH3200393 jest przede wszystkim ochrona siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory wskazanej w załącznikach Dyrektywy Siedliskowej 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. Siedliskami znajdującymi się na terenie omawianego obszaru Natura 2000, dla których ochrony został wyznaczony ten obszar są: jeziora lobeliowe (kod 3110); twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic *Charetea* (kod 3140); starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion* (kod 3150); naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne (kod 3160); nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników *Ranunculion fluitantis* (kod 3260); zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*) (kod 6410); ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) (kod 6430); niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) (kod 6510); torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe) (kod 7110); torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzeria-Caricetea*) (kod 7140); obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku *Rhynchosporion* (kod 7150); źródłiska wapienne ze zbiorowiskami *Cratoneurion commutati* (kod 7220); kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*) (kod 9110); żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*) (kod 9130); grąd subatlantycki (*Stellario-Carpinetum*) (kod 9160); bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi-Pinetum*, *Pino*) (kod 91D0); łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion*) (kod 91E0).

Przedmiotem i celem ochrony tego obszaru są także gatunki, których dotyczy Artykuł 4 Dyrektywy Rady 79/409/EWG i gatunki wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG:

- a) Ptaki wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG: *Botaurus stellaris*, *Ciconia nigra* (bocian czarny), *Ciconia ciconia* (bocian biały), *Pernis apivorus* (trzmiełojad zwyczajny), *Milvus migrant* (kania czarna), *Milvus milvus* (kania ruda), *Haliaeetus albicilla* (bielik), *Circus aeruginosus* (błotniak stawowy), *Circus cyaneus* (błotniak zbożowy), *Aquila pomarina* (orlik krzykliwy), *Crex crex* (derkacz), *Grus grus* (żuraw), *Pluvialis apricaria* (siewka złota), *Gallinago media* (dubelt), *Chlidonias niger* (rybitwa czarna), *Bubo Bubo* (puchacz), *Alcedo atthis* (zimorodek), *Dryocopus martius* (dzięcioł czarny), *Dendrocopos medius* (dzięcioł średni), *Lullula arborea* (lerka), *Anthus campestris* (świergotek polny), *Ficedula parva* (mucholówka mała), *Lanius collurio* (gąsiorek);
- b) Regularnie występujące Ptaki Migrujące nie wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG: *Tachybaptus ruficollis* (perkozek), *Podiceps grisegena* (perkoz rdzawoszyi), *Anser anser* (gęgawa), *Anas strepera* (krakwa), *Anas crecca* (cyraneczka), *Aythya felina* (głowienka), *Aythya fuligula* (czernica), *Bucephala clangula* (gagoł), *Mergus merganser* (tracz nurogęs), *Rallus aquaticus* (wodnik), *Gallinula chloropus* (kokoszka), *Charadrius dubiu* (siewka rzeczna), *Gallinago gallinago*, *Scolopax rusticola* (słonka zwyczajna), *Actitis hypoleucos* (brodziec piskliwy);
- c) Ssaki wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG: *Barbastella barbastellus*, *Myotis myotis* (nocek duży), *Castor fiber* (bóbr europejski), *Lutra lutra* (wydra);
- d) Płazy i gady wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG: *Triturus cristatus* (traszka grzebieniasta), *Bombina orientalis* (kumak nizinny).
- e) Ryby wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG: *Misgurnus fossilis* (piskorz), *Cobitis taenia* (koza);

A także rośliny wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG: *Dicranum viride* (widłoząb zielony).

Jednym z głównych celów miejscowego planu w ramach projektowanych funkcji jest zrównoważony rozwój i ochrona środowiska. Celem i przedmiotem ochrony obszaru siedlisk Natura 2000 („Jeziora Czaplineckie” PLH320039) jest natomiast ochrona siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory wskazanej w załącznikach Dyrektywy Siedliskowej 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r., a także ochrona siedlisk ptaków występujących na terenie „Ostoi Drawskiej” PLB320019, które znajdują się na liście Dyrektywy Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r.

Projektowany dokument uwzględnia występowanie i cele ochrony istniejących Obszarów Natura 2000. Chroni i nakazuje zachowanie przedmiotów ochrony obu Obszarów Natura 2000. Dzieje się to dwutorowo:

- 1) poprzez nakaz ich ochrony w zapisach uchwały w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Czaplinek:
 - „pasy roślinności przybrzeżnej, zadrzewienia nadwodne, chronione siedliska przyrodnicze oraz wszystkie stanowiska roślin i zwierząt chronionych nakazuje się zachować w stanie naturalnym lub uzyskać zgodnie z przepisami odrębnymi zgodę na ich przeniesienie lub usunięcie”;
 - „realizacja wszelkich inwestycji w ramach Drawskiego Parku Krajobrazowego, Obszaru Chronionego Krajobrazu „Pojezierze Drawskie”, Obszarów Natura 2000 „Ostoja Drawska” i „Jeziora Czaplineckie” musi uwzględniać zasady zagospodarowania i użytkowania terenu oraz zakazy określone w przepisach odrębnych oraz może być poprzedzona przeprowadzeniem procedury oceny oddziaływania na środowisko i obszar Natura 2000”.
- 2) Zachowanie ich obecnej funkcji – pozostawienie w stanie obecnym terenów: lasów nadwodnych – łągu olszowo-jesionowego (*Fraxino-Alnetum*) wraz z ziołoroślami, zbiorowiskami welonowymi z udziałem kielisznika zaroślowego (*Calystegia sepium*), siedlisk chronionych gatunków roślin i zwierząt – zachowanie nieużytków, oczek wodnych, zadrzewień i zakrzewień śródpolnych, lasów, parku dworskiego, wąwozów, doliny bezimiennego cieku oraz podmokłych wypłaceń terenowych, które są także miejscem występowania gatunków chronionych zwierząt, będących przedmiotem ochrony obszarów „naturowych”.

Mając powyższe na uwadze, realizacja projektowanych funkcji terenów nie powinna wpłynąć negatywnie na przedmiot ochrony oraz integralności opisanych obszarów „naturowych”.

W odniesieniu do Obszarów NATURA 2000 i ich celów ochrony rozwiązania alternatywne powinny wiązać się z rozstrzygnięciami wpływającymi na zachowanie środowiska naturalnego z poszanowaniem zrównoważonego rozwoju i interesu społeczno – gospodarczego. W przypadku przedmiotu planu miejscowego jakim jest część obrębu Sulibórz o funkcji obecnie rolniczej jako dominującej, projektowany dokument wprowadza nowe rozwiązania przestrzenne i funkcjonalne dla tego terenu. Rozwiązania alternatywne jakie można rozważać dla projektowanego planu dotyczą następujących zagadnień:

1. zapisów dotyczących kształtowania zabudowy;
2. wyłączenia nowo projektowanych terenów z zainwestowania;
3. zarzucenie realizacji dokumentu w wyniku przeprowadzenia procedury SOOŚ;
4. poszerzenia zakresu geograficznego planu w celu zapewnienia zrównoważonego rozwoju dla większego obszaru, w szczególności o tereny pomiędzy zakresem planu,

a miastem Czaplinkiem przy wschodnim brzegu jeziora, a zarazem ochrona terenów brzegu jeziora Drawskiego w innych jego częściach.

Ad 1.

Na etapie sporządzania projektu miejscowego planu uwzględnia się uwarunkowania środowiskowe w szczególności zapisy ochrony przyrody oraz potrzeby społeczno-gospodarcze w szczególności szeroko pojęty interes publiczny. W wyniku przeprowadzenia procedury sporządzenia projektu miejscowego planu poszczególne zapisy projektowanego dokumentu będą rozwiązaniami kompromisowymi uwzględniającymi uwarunkowania prawne i potrzeby społeczności lokalnej. W trakcie sporządzenia planu rozstrzyga się poszczególne parametry zabudowy obecnej jak i nowo projektowanej. Dla ochrony środowiska mają przede wszystkim znaczenie następujące parametry: powierzchnia zabudowy – zajęcia terenu, powierzchnia biologicznie czynna, wysokość zabudowy (znaczące dominanty w krajobrazie), intensywność zabudowy i wynikająca z niej chłonność terenu (istotny parametr w odniesieniu do obiektów i terenów turystycznych). Określenie poszczególnych parametrów winno być realizowane zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju co powinno zapewnić zaspokojenie potrzeb społeczności lokalnej, interesu publicznego i wymogów ochrony środowiska.

Ad. 2

Na etapie sporządzenia planu rozważa się przeznaczenie poszczególnych terenów i zanim nie zakończy się procedura planistyczna należy rozważyć skalę i zakres rozwoju dla obszaru objętego zmianą. Obręb Sulibórz, wraz z miejscowością Drahimek jest zlokalizowany nad brzegiem jeziora Drawskiego stanowiącego zbiornik wodny o znacznej powierzchni, przez co występują bardzo dobre warunki terenowe i wysoka atrakcyjność terenu pod rozwój funkcji turystycznej w szczególności turystyki wodnej. Określenie zakresu i skali rozwoju dla tego terenu musi być poparta analizą potrzeb społecznych z jednej strony, a możliwościami przestrzennymi, chłonnością terenu i uwarunkowaniami środowiskowymi z drugiej. Zapewnienie odpowiedniej ilości lub określenie niezbędnego minimalnego terenu do rozwoju powinno zapewnić zrównoważony rozwój tego obszaru.

Ad. 3

Na etapie przed realizacyjnym procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko oraz procedury planistycznej wraz z konsultacjami społecznymi określa się zasadność i potrzebę sporządzenia miejscowego planu. Analizując potrzeby społeczne, a w szczególności gospodarcze oraz uwarunkowania środowiskowe sporządzenie miejscowego planu dla tego terenu właśnie służy ochronie środowiska. Tak jak zostało to przeanalizowane w pkt. 2 zaniechanie sporządzenia miejscowego planu może spowodować niekontrolowany proces inwestycyjny, który w efekcie będzie powodował problemy przestrzenne oraz środowiskowe. Skutki zaniechania sporządzenia miejscowego planu w przypadku tego terenu o wysokiej atrakcyjności turystycznej, a co za tym idzie inwestycyjnej mogą przekraczać skutki realizacyjne założeń planu.

Dokonując analizy potrzeb lokalnej społeczności oraz wykonując opracowania i dokumenty na etapie przed realizacyjnym projektowanego dokumentu stwierdzono potrzebę sporządzenia miejscowego planu, co jest realizowane.

Ad. 4

Przeprowadzając postępowanie z zakresu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko należy określić wpływ jaki w wyniku realizacji miejscowego planu będzie na obszary chronione w szczególności na Obszary Natura 2000. Po dokonaniu takiej analizy należałoby określić zasadność podejmowania działań związanych z opracowaniem miejscowego planu według określonego zakresu czy podejmowania działań zmierzających do sporządzenia opracowania planistycznego dla terenów sąsiednich.

W odniesieniu do obrębu Sulibórz projektowany dokument wprowadza nowe przeznaczenie, głównie pod usługi turystyki oraz zabudowę mieszkaniową lokalizowaną przy wyznaczonych kompleksach turystyczno – rekreacyjno – sportowych. Znaczna część obszaru objętego miejscowym planem pozostaje w stanie pierwotnym tj. jako grunty rolne i użytki zielone. Projekt miejscowego planu określa dokładnie parametry zabudowy, wyznacza sposób i ramy zagospodarowania przestrzennego oraz wprowadza normy i ograniczenia wynikające z przepisów stanowiących obszary sieci Natura 2000.

Biorąc pod uwagę uwarunkowania lokalizacyjne obszar objęty planem, który znajduje się w północnej części wschodniego brzegu jeziora Drawskiego charakteryzującego się łatwością dostępu do wody, należało by przeprowadzić ocenę strategiczną rozwoju turystyki w skali całego akwenu. Splanowanie północno – wschodniego brzegu oraz realizacja inwestycji w ramach projektowanego miejscowego planu może spowodować impuls inwestycyjny, który ze względów środowiskowych, gospodarczych oraz przyrodniczych należało by poddać kontroli. Z powodu uwarunkowań geomorfologicznych wschodni brzeg jeziora najbardziej nadaje się pod zainwestowanie (w części południowej jest zlokalizowane miasto Czaplinek). Jak wspomniano powyżej podejście strategiczne rozwoju całego basenu jeziora było by wskazane, a zarazem zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.